Poštnina plačana v gotovini.

Leto XIII., štev. 260 — Ljubljana, torek 8. novembra 1932 — Cena 2 Din

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Šelenburgova ul. 3. — Tel. 3492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica štev. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842, Praga číslo 78.180, Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročnina znaša mesečno Din 25.—, Za inozemstvo Din 40.—.

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Maribor, Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440
Celje, Kocenova ul. 8. Tel. št. 190.

Rokopisi se ne vračajo — Oglasi po tarifu.

Ekspoze dr. Beneša

Svetovni mir temelji na miru evropskega kontinenta, ki je odvisen od sporazuma med Nemčijo in Francijo

Praga, 7. novembra. g. V zunanjepolitičnem odboru parlamenta in senata je imel zunanji minister dr. Beneš danes izčrpen ekspoze o zunanje-političnem položaju. Izjavil je med drugim:

Usoda ženevske razorožitvene konferenc je odvisna od dveh vprašanj: od rešitve problema tako zvane enakopravnosti Nemčije v razorožitvenem vprašanju, in oblike tako zvane varnosti oziroma organizacije miru.

Če naj bi se enakopravnost v oboroževanju dosegla s tem, da bi se smele razorožene države na novo oborožiti, bi to enostavno pomenilo, da se vršijo priprave za novo vojno. Ta enakopravnost se da doseči samo polagoma, če bodo po čl. 8. pakta tudi vse ostale države postopno zmanjševale svojo oborožitev. Danes je treba v resnici dejanj kajti svetovni mir temelji na miru evropskega kontinenta, ta mir pa je zopet odvisen od sporazuma med Nemčijo in Francijo. Organiziranje kontinentalnega miru je nujen pogoj za vsak evropski sporazum.

Dr. Beneš je nato omenil glavni dve oviri, ki nasprotujeta ustvaritvi kontinentalnega miru. Predvsem so anglosaške države, v prvi vrsti Anglija in Amerika, odklonilo sodelovanje v novem kontinentalnem mirovnem sistemu, s čemer so praktično onemogočile uresničenje teh idej. Na drugi strani pa tudi v svetovni vojni poražene države niso bile za takšen sistem, ker so smatrale, da bi bil to poizkus za petrifikacijo mirovnih pogodb.

Nihče ne more domnevati, da bi se mogla v Evropi voditi sedaj politika, kakor jo poznamo iz l. 1914, ko je bil svet do zob oborožen in so bile z oboroženimi grožnjami izsiljene mednarodne koncesije od onih, ki niso bili dovolj oboroženi. Evropske države morajo odkritosrčno povedati, kaj hočejo. Če bi bilo nemogoče skleniti evropsko kontinentalno pogodbo in če ni nobena država pripravljena, da se odreče vojni, bi bilo to enako vredno kakor priprave za vojno; kajti ponovne grožnje z vojno in nasilnimi sredstvi izzivajo neizogibno vojno. Za rešitev političnih sporov je dovolj mirovnih sredstev, s katerimi se dajo definitivno likvidirati. Kdor pa misli, da se bo z varnostjo in mirom ovekovečila krivica, dela slabe račune. Usoda habsburške države in ostalih držav kaže, da čas ne uniči resničnih pravic in elementarnih zahtev, temveč se šele pozneje pojavijo ojačene in v pravi luči. S časom izginejo samo nepravične zahteve.

Dr. Beneš je končno postavil vprašanje, ali se je treba bati vojne in ali lahko verujemo v mir. Za odgovor na to vprašanje je treba poguma, da pogledamo na ves problem. Z enostranskim klicem po razorožitvi se vojna ne bo preprečila. Tudi enostranska zahteva po zmanjšanju oborožitev povzroča samo nervozo in ne služi evropskemu miru. Zato je treba v Ženevi doseči sporazum, ki ga bodo sprejeli vsi. L. 1933. se bo po definitivni razpravi v Ženevi pokazalo, ali se bliža Evropa dobi političnega razvoja, ki bo vsebovala tudi možnost novih oboroženih sporov, ali pa si hoče zagotoviti mirno sodelovanje.

Minister je zaključil svoj ekspoze z razpravo o nekaterih gospodarskih vprašanjih. L. 1933. bi utegnilo biti v svetovni politiki tudi v gospodarskem in finančnem oziru važen mejnik. Nade vsega sveta so v teh ozirih vezane na londonsko konferenco, ki bo po vsej priliki sklicana aprila prihodnjega leta.

V koncu svojega govora je dr. Beneš naglasil, da veruje Češkoslovaška kljub vsem skeptičnim glasovom v politiko miru in politiko Društva narodov, ki jo bo tudi dosledno nadaljevala.

Francosko-italijansko zbližanje

Ugoden odmev Herriotovih izjav o italijansko-francoskih odnošajih – Prihod Normana Davisa v Rim

Pariz, 7. novembra. AA. Havas poroča, da je bil govor predsednika francoske vlade Herriota na radikalnosocialističnem kongresu o italijansko-francoskih odnošajih v Rimu splošno sprejet z zadovoljstvom. Herriotove besede o potrebi novih prijateljskih stikov med obema državama smatrajo rimski krogi za dragoceno in pomembno politično izjavo.

Tudi londonske »News Chronicle« pripisuje Herriotovi izjavi o odnošajih med Italijo in Francijo izredno važnost. Poudarja, da so bila neprestana trenja med Francijo in Italijo glavni povod za vznemirjenost v Evropi v zadnjih letih. Odkritosrčne in plemenito mišljene besede predsednika francoske vlade na naslov Italije bi morale biti zato začetek definitivnega izboljšanja v odnošajih med tema dvema državama.

Pariz, 7. novembra AA. Danes dopoldne je bila seja francoske vlade, ki ji je predsedoval Herriot. Na dnevnem redu je bila razprava o mednarodnem položaju glede na francoski načrt o splošni razorožitvi in varnosti.

Po seji je Herriot sprejel novinarje in jim izjavil, da se je položaj Francije po Boncourjevem govoru v Ženevi izdatno izboljšal. Francoski načrt združuje posamezne činitelje varnosti, razorožitve in arbitraže in ga bodo morale druge države kar najresneje upoštevati.

O francosko-italijanskih odnošajih je Herriot izjavil, da jih bo treba urediti po premišljenem načrtu. Dosedanji režim stalnega zbadanja z iglo ne more dalje trajati. Trdim in vztrajam pri tem, da so po svetovni vojni bili napram Italiji moralno krivični. To je narod, ki se je mnogo žrtvoval in ki ga sedaj prešinja močan dinamizem. Posegel je v svetovno vojno v trenutku, ko bi bil lahko ostal nevtralen in ko je vojna postajala strahotna zadeva.

Rim, 7. novembra. AA. Davi ob 8.30 je prispel iz Ženeve v Rim ameriški delegat na razorožitveni konferenci, Norman Davis. Spremljal ga je italijanski poslanik v Washingtonu, Rosso, ki zastopa sedaj Italijo na razorožitveni konferenci. Davis bo v Rimu nadaljeval pogajanja o pomorski razorožitvi, ki jih je pričel v Londonu in Parizu, ni pa tudi izključeno, da bo v razgovoru z rimskimi državniki načel tudi splošna politična vprašanja.

Omejitve v fašistični amnestiji

Delno znižanje kazni kriminalnim in političnim obsojencem — Amnestija ne velja za begunce, konfinirance in osebe pod posebnim policijskim nadzorstvom

Rim, 7. novembra č. Danes je bil v uradnem listu objavljen tekst kraljevega dekreta o amnestiji. Dekret določa med drugim delen odpust kazni, ki so bile izrečene na osnovi kazenskega zakonika, ter kazni za vojaške in finančne prestopke. Kazni se docela odpustijo le onim, ki so bili kaznovani na denarne globe in na zapore pod pet let. Kaznencem, ki so bili obsojeni na dobo 5 do 10 let, se kazen zniža za 3 leta, onim, ki so bili obsojeni na več ko 10 let ječe, pa za 5 let. Amnestija ne velja za one, ki so v času, ko je bil dekret objavljen, konfinirani ali pod posebnim policijskim nadzorstvom, niti za one, ki jih kazen ni doletela in so zbežali, kakor tudi ne za one, ki so zakrivili večkrat isto kaznivo dejanje.

Amnestija torej niti od daleč nima onega pomena, kakor so ga ji skušali pripisati italijanski listi. Amnestije bo deležnih sicer okrog 20.000 ljudi, med njimi tudi nekateri Hrvatje in Slovenci, ki so bili obsojeni na kazen zapora. Vendar to število še ni niti četrtina vseh onih, ki so bili v zadnjih letih v Italiji obsojeni zaradi kakršnegakoli političnega in drugega prestopka. Fašistični režim se je strogo zavaroval pred vsemi onimi deset tisoči, ki so v zadnjem času morali zbežati iz Italije. To je pač najboljši dokaz, da se fašistični režim še vedno ne čuti dovolj močnega.

Parlamentarne volitve v Albaniji

Tirana, 7. nov. s. Vladna izjava, da vlada za parlamentarne volitve ne bo postavila svojih kandidatnih list, ker hoče omogočiti popolnoma svobodne volitve, je izzvala med prebivalstvom največje zanimanje. Za 58 parlamentarnih mandatov je prijavljenih 165 kandidatov, ki se pričenjajo po svojih okrajih združevati v razne skupine. Volilna propaganda se razvija popolnoma mirno.

Angleška tekstilna stavka končana

London, 7. novembra AA. Davi so lancashirske tekstilne tvornice vnovič začele delati. Stavka je trajala teden dni.

Proti reviziji mirovnih pogodb

Bukarešta, 7. novembra s. Snoči je »Universul« priredil v dvorani »Eforia« veliko javno zborovanje, ki se ga je udeležilo 10 tisoč oseb, med njimi zastopniki vseh patriotskih društev. Na zboru je okoli 20 govornikov nastopilo proti madžarski propagandi za revizijo mirovnih pogodb. Sprejeta resolucija zahteva od vlade, naj ukrene vse, da se bodo mirovne pogodle spoštovale. Nekega komunista, ki je skušal zborovanje motiti, so vrgli iz dvorane. Enaka usoda je zadela urednika bukareškega madžarskega lista, Emila Huszarja, ki je bil vrh tega še tepen. Urednik je pobegnil v bližnjo kavarno, na kateri je množica v ogorčenju razbila šipe.

NEMŠKE VOLITVE IN PAPENOV REŽIM

Tudi v novem nemškem parlamentu ogromna večina proti Papenu, čigar položaj pa je kljub temu trden

Berlin, 7. nov. d. Nedeljske volitve v nemški državni zbor so bile ene najbolj mirnih v zadnjih letih. Nekoliko je k temu pripomogla mnogo manjša poulična propaganda, pa tudi deževno vreme. Kljub temu pa je bila volilna udeležba v mnogih krajih mnogo večja, kakor so splošno pričakovali. V Berlinu je znašala kljub prometni stavki nad 85 odstotkov, drugod po državi 75 do 80 odstotkov.

Volilni izid more označevati Papenova vlada v toliko kot svoj uspeh, ker narodni socialisti skupno s centrumom in bavarsko ljudsko stranko, ki so šteli v prejšnjem državnem zboru 52 odstotkov mandatov, tokrat ne razpolagajo več z absolutno večino. Koalicijska vlada, obstoječa iz strank, ki so Papena najbolj ogražale, je postala nemogoča. Brez meščanske desnice, ki je na strani Papena, se ne more osnovati nobena parlamentarna vlada. Toda meščanska desnica je zaradi soudeležbe narodnih socialistov pri revolucionarnih stavkovnih pokretih prekinila vse zveze s Hitlerjem. Hitler je nazadoval, pridobili pa so nemški nacionalci in komunisti. Izid državnozborskih volitev je samo še bolj pripravil tla za prevratne načrte na eni ali drugi strani, ker ni ustvaril razmer, v katerih bi se mogla osnovati zanesljiva stalna parlamentarna vlada.

Končni izid

Po najnovejših podatkih je bilo pri volitvah oddanih 35.402.306 glasov, dočim je pri zadnjih državnozborskih volitvah dne 31. julija glasovalo 36.882.354 volilcev. Zato bo štel novi državni zbor samo 582 poslancev, dočim jih je imel prejšnji 608.

Dobili so:

narodni socialisti 11.713.785 glasov (prej 13.745.780), 195 mandatov (prej 250);

socialni demokrati 7.237.894 (7.959.712), 121 mandatov (133);

komunisti 5.974.200 (5.082.626), 100 mandatov (89);

centrum 4.228.633 (4.458.051), 69 mandatov (75);

nemški nacionalci 3.064.977 (2.177.414), 51 mandatov (40);

bavarska ljudska stranka 1.081.932 (1 milion 323.969) 19 mandatov (22);

nemška ljudska stranka 660.092 (436.014), 11 mandatov (7);

krščanski socialci 412.685 (364.524), 5 mandatov (3);

državna stranka 337.871 (371.799), 2 mandata (4);

nemška kmečka zveza 148.982 (137.133), 3 mandate (2);

gospodarska stranka 110.117 (146.875), 2 mandata (2);

kmečka vinogradniška stranka 105.188 (96.851), 2 mandata (0);

nemška hanoveranska stranka 63.999 (46.929), 1 mandat (0);

turinška deželna zveza 60.065 (pri zadnjih volitvah ni kandidirala), 1 mandat (0).

Ostali glasovi so razdeljeni na manjše stranke, ki niso dobile nobenega mandata. Po odstotkih je razmerje glasov naslednje:

narodni socialisti 33.1, prej 37.4;
socialni demokrati 20.4, prej 21.6;
komunisti 16.9, prej 14.5;
centrum 11.9, prej 12.5;
nemški nacionalci 8.7, prej 5.9;
bavarska ljudska stranka 3.1, prej 3.2.

Izjave nemških politikov

Kakor poročajo iz vladnih krogov, smatra državni kancelar izid volitev kot zaupnico sebi, ker so nar. soc. izgubili svoje glasove povsem na korist meščanskih strank. V marksistični fronti so pridobili komunisti na račun socialnih demokratov, na zunaj pa je ta blok ostal neoslabljen. Državna vlada računa s tem položajem in se tudi zaveda, da izgube onemogočajo centrumu koalicijo z narodnimi socialisti. Ali bo novi državni zbor sploh zmožen dela, je odvisno od pogajanj, ki jih bo pričela državna vlada že v nekaj dneh s posameznimi strankami. Koalicija narodnih socialistov, nemških nacionalcev in centruma se smatra kot najboljša možnost za delovno sposobnost državnega zbora. **Ako se bo državna vlada prepričala, da državni zbor ni sposoben za izvrševanje svoje naloge, je državni kancelar Papen odločen, da ga ponovno razpusti.** V tem primeru ni izključeno, da bodo narodni socialisti doživeli nadaljnje občutne izgube.

V socialističnih krogih poudarjajo, da so se nemški volilci izrekli v ogromni večini proti diktaturi. Socialno-demokratska stranka je sicer nekoliko nazadovala, dočim so komunisti pridobili na glasovih in mandatih. **Socialisti se nahajajo pred zelo odgovorno nalogo, ker gre za obrambo republike in demokracije in ne za sovjetsko Nemčijo.** Sedaj je dolžnost komunistov, da skupno s socialnimi demokrati branijo demokracijo. Nemški volilci so odklonili Hitlerja ter barone, in državni predsednik Hindenburg mora upoštevati, da se je 30 milijonov Nemcev izreklo proti Papenovi baronski vladi.

Bavarski ministrski predsednik dr. Held, o katerem so se snoči razširile vesti, da se smatra kot najuspešnejši kandidat za Papenovega naslednika na mestu državnega kancelarja, je izjavil, da nikakor ne namerava priti v Berlin in da tudi ne smatra prevzema nemške državne politike za svojo nalogo. Pripravljen je sodelovati z vsakim državnim kancelarjem, če bo upoštevali pravo in ustavo, odločno pa je proti temu, da bi se mu v Monakovem dobrikali, dočim bi se za njegovim hrbtom omejevale ustavne pravice dežel, ne da bi bile vprašane deželne vlade za mnenje. Dr. Held poudarja, da nikakor ne misli izdati interesov bavarskega ljudstva.

Hitler odklanja vsak kompromis s Papenom

Berlin, 7. novembra AA. Hitler je objavil pristašem svoje stranke poziv, v katerem pravi:

Silna ofenziva, ki je vstala proti pravicam nemškega naroda, je zavrnjena. Papenova vlada je doživela svoj definitivni poraz, zakaj nemški nacionalci, ki so njeni edini zavezniki, ne predstavljajo niti 10 % nemškega naroda, in zato jo 80 % prebivalstva odklanja. Za narodno socialistično stranko je izid volitev docela jasen: **Treba bo nadaljevati vojno proti temu režimu, dokler ga definitivno ne zrušimo. Nikakih kompromisov! O tem, da bi se s temi elementi skušali sporazumeti, ne more biti nič govora.**

Na koncu napoveduje Hitler novo propagandno križarsko vojno, ki bo še intenzivnejša od dosedanjih.

Papen gre svojo pot

Berlin, 7. novembra čs. Kakor poročajo razni listi iz zaupnih virov, namerava državna vlada glede na izid včerajšnjih volitev nadaljevati svojo dosedanjo politično smer. Izpremenila bi jo le v primeru, če bi se našel način, po katerem bi mogla brez škode za svoj prestiž sodelovati z novim parlamentom. Papen je že v svojem zadnjem govoru naglasil, da si hoče vlada v tem pogledu ohraniti svobodne roke. Papen bo danes ali jutri obvestil državnega predsednika o izidu parlamentarnih volitev in o novem položaju, ki so ga volitve izzvale.

Državni kancelar bo sedaj po volitvah konsultiral posamezne stranke, pod katerimi pogoji bi bile pripravljene sodelovati z njim za dosego ciljev državne vlade. Posebno zanimanje vlada za stališče narodnih socialistov. Splošno se domneva, da Adolf Hitler ne bo opustil svojih zahtev po celotni oblasti v državi. Na drugi strani narodni socialisti in centrum v novem državnem zboru nimajo več večine. Če se stranke sedaj ne bodo odzvale ponovnemu pozivu za sodelovanje in istočasno tudi ne bodo mogle sestaviti pozitivne vladne večine, so v političnih krogih mnenja, da bo državni predsednik Hindenburg ne samo upravičen, temveč dolžan nadalje podpirati Papenovo državno vlado. V krogih, ki so blizu vlade, računajo najbolj na počasen parlamentarni razvoj, pri čemer prevladuje v presojanju nadaljnjih možnosti domneva, da se stranke glede svojega definitivnega stališča ne bodo prenaglile. **Zato je komaj pričakovati, da bo vprašanje obstoja novega državnega zbora pred novim letom končno odločeno. Pri tem poudarjajo, da državna vlada nima nobenega povoda, da bi izpremenila ali opustila svoje dosedanje smernice.**

Sestanek novega parlamenta

Novi parlament se bo po določilih ustave moral sestati 6. decembra. Kot starostni predsednik bo v parlamentu nastopil narodni socialist general Litzmann, ki je pred nekaj meseci prav tako predsedoval v pruskem deželnem zboru. General Litzmann je star 82 let in je torej 7 let starejši kakor zadnja starostna predsednica v državnem zboru, komunistka Klara Zetkinova.

Francoski komentar

Pariz, 7. novembra AA. Najznačilnejša poteza včerajšnjih državnozborskih volitev v Nemčiji je udarec, ki ga je doživela v razpuščenem parlamentu napol ustvarjena koalicija med narodnimi socialisti in obema katoliškima strankama. Dočim bi imela ta koalicija večino v parlamentu, razpolagajo v novem parlamentu te tri stranke samo še s 47.5 odst. poslanskih mest. Državna vlada smatra to dejstvo kot porazno za Hitlerja in ga tolmači celo kot svojo zmago. Navzlic temu pa bo v novem nemškem parlamentu proti vladi ogromna večina, ki bo presegala število 500 poslancev. Vlada se torej ne more naslanjati na novi nemški državni zbor. Včerajšnje volitve so v neki meri dokazale, da je imel Papen prav, ko je trdil ob razpustu državnega zbora, da po sedanjem parlamentarnem ustroju ni mogoča strankarska vlada, ki bi imela večino. **Na podlagi tega dejstva je verjetno, da bo Papen ostal na vladi. V vladnih berlinskih krogih govore, da bo nekoliko preuredil svoj kabinet in vnovič ponudil hitlerjevcem nekaj portfeljev. Ker pa je Hitler še pred kratkim izjavil, da ne sprejme nobenih portfeljev in delnih koncesij in da zahteva vlado v celoti, ni verjetno, da se bo ta Papenova zasnova uresničila. Zato ni izključena druga kombinacija, široka koncentracija narodnih sil z narodnimi socialisti, centrumom in nemškimi nacionalci. Za tako koalicijo pa bi narodni socialisti vsekakor zahtevali odstop Papena, ki je zdaj osovražen pri vseh strankah. Toda Papen se opira na državnega predsednika in je zato malo verjetno, da bi prostovoljno odstopil in se umaknil novi vladni kombinaciji, ki je samo teoretična. Vse kaže, da bi se Papenova vlada raje zopet poslužila razpustitve parlamenta, če bi ji ne bil pokoren, in da bi v tem primeru prej izpremenila volilni zakon, tako da bi odpadla vsa tista mladina, ki danes glasuje za radikalne stranke. Nato bi Papen sklical ustavotvorno skupščino in uveljavil novo ustavo.**

Odmev v Angliji in Ameriki

London, 7. nov. č. Listi se živahno zanimajo za poročila iz Nemčije o včerajšnjih volitvah. Mnogo bolj pa jih skrbi porast komunističnih glasov, nego padec narodno-socialističnih. Poleg tega naglašajo, da je večina nemškega ljudstva proti Papenovemu režimu.

Newyork, 7. nov. g. »New York Times« označujejo včerajšnji izid nemških volitev kot veliko zmago Papenove vlade. »Newyork Herald Tribune« izjavlja, da bo dal izid volitev v Nemčiji pobudo onim, ki so zahtevali izpremembo ustave z ojačenjem centralne oblasti.

Pojemanje prometne stavke

Berlin, 7. nov. AA. Prometna stavka še vedno ni končana. Kljub temu vozi že 420 tramvajskih voz izmed 1200. Tudi promet z avtobusi je že obnovljen na štirih progah, v podzemeljski železnici pa na dveh. Ker se občinstvo boji, da jih ne bi stavkujoči napadali, se le malo ljudi vozi.

Vlada upa, da se bo stavka kmalu končala. Doslej se je od 18.000 nameščencev vrnilo na delo 6000. Pričakujejo, da bodo narodno-socialistični sindikati najkasneje jutri pozvali svoje člane, naj se vrnejo na delo. Če se to zgodi, bi bilo skupno na delu 10.000 nameščencev, kar bi pomenilo popoln neuspeh stavke.

Berlin, 7. nov. č. Prometna stavka v Berlinu zelo naglo nazaduje. Promet je vzpostavljen že na treh četrtinah berlinskih tramvajskih in drugih prog. Izmed 53 tramvajskih prog jih je 40 v prometu. Tudi na treh progah podzemske železnice je uveden redni promet. Povsod policija strogo nadzira tire in varuje delavce, ki so se vrnili na delo, pred morebitnimi napadi njihovih stavkujočih tovarišev. Sodijo, da bo promet najkasneje v dveh dneh zopet docela vzpostavljen.

Danes voli Amerika novega predsednika

Splošno napovedujejo veliko zmago Roosevelta

Newyork, 7. nov. AA. Včeraj sta imela Hoover in Roosevelt zadnje volilne govore. S tem je bila volilna kampanja republikanskega in demokratskega kandidata zaključen.

Čeprav mu demokrati napovedujejo hud poraz, računa Hoover še vedno s svojo zmago. Na potu v Paolo Alto, kjer bo glasoval, so mu bile povsod prirejene navdušene ovacije.

Stališče senatorja Boraha je še vedno dvolično. O njem je znano le to, da je hud nasprotnik alkohola in da se bo z vsemi silami upiral odstranitvi sedanje prohibicije. V svojem nedavnem govoru pa je zagovarjal tudi dosedanjo upravo.

London, 7. nov. AA. Na podlagi poročil svojih dopisnikov iz Zedinjenih držav napoveduje »Times«, da bo imel Roosevelt 400 do 450 od 531 volilnih mandatov v vsej državi. Roosevelt bo, kakor vse kaže, zmagal najmanj v 30 državah. Hoover se sme po vsej priliki zanašati samo na Vermont, Maine in Pensilvanijo, morda tudi na Connecticut, Delaware, Iowa, Michigan, New Hampshire in Utah. »Times« pravi da bodo ne samo v Ameriki, nego tudi povsod drugod na svetu sprejeli izid volitev z zadoščenjem, kajti zadnje mesece niso mogli državniki skoraj nič drugega početi kakor delati propagando za predsedniške volitve.

Bolgarske demonstracije proti mirovni pogodbi

Sofija, 7. nov. č. Na obletnico podpisa neuillske mirovne pogodbe dne 27. novembra bodo bolgarski vseučiliščniki priredili demonstracije proti določbam te pogodbe in položaju, ki je nastal z izvrševanjem njenih določil. V svojem glasilu so objavili naslednji poziv: »Bolgarski studenti! Pripravite se že sedaj na 27. november, na ta za naše pleme črni dan, ko priredi bolgarska nacionalna studentska zvez protestno akcijo po vsej državi. V Sofiji se bo ta akcija letos priredila v razliki s prejšnjimi še na poseben način, tako da bodo dogodki pretresli tirane, ki naj se prepričajo o svoji krivici. Odpreti jim je treba oči. Studentje, pripravite se!«

Novi ministri prevzeli posle

Beograd, 7. nov. p. Danes so novi ministri prevzeli posle svojih resorov. Dosedanji prosvetni minister dr. Dragutin Kojić je izročil posle novemu ministru dr. Radenku Stankoviću, ministrstvo za trgovino je prevzel dr. Ilija Šumenković, župnik Pavao Matica pa je prevzel agende ministrstva za šume in rude od svojega predhodnika Viktorja Pogačnika, dočim je g. dr. Dragan Kraljević izročil posle ministrstva za telesno vzgojo svojemu nasledniku dr. Lavoslavu Hanžeku.

MINISTRA KRAMER IN PUCELJ O POLITIČNEM POLOŽAJU

V ponedeljskem »Jutru« smo obširno poročali o lepem poteku in uspehu velikega manifestacijskega shoda, ki je bil v nedeljo v Mariboru. Zboru je predsedoval mariborski župan g. dr. Lipold, govorili pa so poslanci dr. Auer in Milan Dobrovoljac iz Hrvatske ter Safih Baljić iz Bosne. Glavna referata sta imela ministra dr. Albert Kramer in Ivan Pucelj, ki ju je zbrana množica pozdravila z navdušenimi ovacijami, med govoroma pa ju ponovno prekinjala s pritrjevanjem in priznanjem. Važna govora obeh gg. ministrov objavljamo danes v daljših izvlečkih po stenografskem zapisniku.

Poročilo ministra dr. Kramerja

Predsednik današnjega krasnega zbora, mariborski župan dr. Lipold nas je opozoril, da zborujemo danes

ob važnem zgodovinskem spominu,

ob spominu na sedemdesetletnico prve slovenske kulturne prireditve v Mariboru, ob spominu na oni pomembni dan, ko se je iz Maribora in njegove okolice zbralo vse, kar je takrat čutilo narodno. Ako bi kdo izmed takrat sodelujočih bil tu v naši sredi, bi nam mogel povedati, kako ogromna je razlika med takratno in današnjo dobo, kako ogromen napredek sta Maribor in vsa naša severna meja dosegla v teh 70 letih. Mogel bi dodati, da danes, ko je zaplapolala nad našim severnim obmejnim mestom jugoslovenska zastava, Maribora od takrat ni več spoznati in da je ono, kar se je takrat, ko smo bili mi še mladi, zdelo neustvarljivo, postalo radostna resnica. Tudi med najhujšimi nasprotniki narodne misli ne more biti nikogar, ki bi mogel zanikati, da je naša svobodna država, naša ujedinjena Jugoslavija dala slovenskemu narodu tu ob severni meji države šele pravo življenje in ga usposobila za nadaljnjo bodočnost.

Obhajamo pa danes tudi še drugo obletnico. Ravno

pred enim letom

smo tudi zborovali v tej-le dvorani, na predvečer velikih odločitev, ki so padle dne 8. novembra 1931. Imel sem čast tudi takrat govoriti pred vami. Pozival sem vas, da se vsi združimo k manifestaciji za pozitivno narodno in državno misel, za trezno in složno delo v dobrobit naše države, našega celokupnega naroda, a posebej še našega slovenskega ljudstva in njegovega najdražjega ozemlja tu na severni meji. Takrat sem se zdel mnogim optimist ko sem bil globoko uverjen, da bo večina slovenskega ljudstva v globokem razumevanju velike državne in narodne ideje manifestirala pri volitvah za veliko državniško za misel našega vrhovnega narodnega voditelja kralja Aleksandra (viharne ovacije kralju).

Volitve 8. novembra

so navzlic vsem besnim protiagitacijam domačih in zunanjih nasprotnikov sloge jugoslovenskega naroda prinesle mogočen uspeh, da je Slovenija dala daleč nad polovico vseh svojih upravičenih glasov za kandidate nove vsedržavne stranke. Naša ožja domovina je manifestirala kakor še nikdar v naši politični zgodovini. Slovenci smo se 8. novembra 1931 tako afirmirali v državni in nacionalni politiki, da smemo sedaj s ponosom zahtevati, da se nas smatra za enega najbolj zavednih delov naše države in našega naroda. Z zaupanjem v to našo politično moč, v upravičenost in pravičnost naših teženj ter trdno vero v končni uspeh naših stremljenj pa tudi vztrajno in iskreno sodelujemo z brati Hrvati in Srbi pri delu za uresničenje velikega jugoslovenskega programa.

Poraženi nasprotniki

ki so pred volitvami trdili, da niti 20 odstotkov Slovencev ne bo glasovalo za novo državno politiko, so si takoj po volitvah, da bi potolažili sebe in svoje zapeljane pristaše, začeli izmišljati vedno nove alarmantne vesti. Najprej so napovedovali, da bodo še prej, preden se bo sestala Narodna skupščina, poklicani oni na kormilo države in da se izvoljeni narodni poslanci sploh ne bodo niti sestali. Ko pa se je to vendarle zgodilo, so se tolažili z zatrjevanjem, da izvoljeni poslanci predstavljajo tako heterogen element, da Narodna skupščina sploh ne bo prišla do dela in da bo vse razpadlo. Pokazalo pa se je, da ima novi parlament veliko energijo in velike sposobnosti za delo: takrat so začeli govoriti, da bodo brzojavno poklicani tako zvani voditelji opozicije, da napravijo nov načrt in prevzamejo državno oblast. Tako je šlo od meseca do meseca; vedno so postavljali in še postavljajo nove datume, kdaj bo »režim padel«. Ravno zadnje dni ste tu v Mariboru gotovo še bolj kakor mi v Beogradu zopet slišali, da je bil g. Korošec brzojavno pozvan v Beograd in kako se že vse pripravlja, da se postavi na glavo vsa dosedanja politika in da se izroči usoda države onim, ki o usodi države že davno več ne premišljajo, ker so preveč zaposleni s skrbjo za svojo lastno eksistenco.

Toda bodite uverjeni: vlade v naši državi se lahko menjajo, ministri lahko vstopajo in izstopajo iz vlade, eno pa stoji kakor skala, ob kateri se razbijajo in se bodo tudi v bodoče razbijali vsi načrti nasprotnikov: kakor skala trdno stoji ona velika ideja, ki je začrtana v naši ustavi od 3. septembra, ideja narodnega edinstva in državne celine. Stoji

nespremenljiva linija,

ki jo je potegnil naš kralj 6. januarja (viharno pritrjevanje). Kdor misli, da je bil 6. januar, da je bila ustava 3. septembra, volitve 8. novembra, da je bilo vse to samo zaradi tega, da se Jugoslavija po vseh teh velikih dogodkih vrne nazaj v staro nesrečno stanje pred 6. januarjem 1929, ta bi moral dvomiti o eksistenčni zavesti samega naroda in moral bi dvomiti, ali smo res zaslužili veliki dar, ki nam ga je dala usoda, dar osvobojenja in ujedinjenja. (Dolgotrajno odobravanje in pritrjevanje). Naša država in naš narod še nista doživela tako težkih časov, kakor jih preživljamo dandanes: posledice gospodarske in socialne krize ustvarjajo tudi nam vsak dan nove probleme in nove težkoče ter postavljajo pred nas gore, ki jih je treba preplezati. Kdor vse to ve, bo znal ceniti nesebično in v mnogih vprašanjih tudi

usnešno delo novega parlamenta,

iz katerega so izključeni strankarski računi in v katerem je baš zaradi tega mogoče, da poslanci in senatorji posvečajo vso svojo skrb in vse svoje napore problemom narodnega življenja, predvsem težkim problemom gospodarske in socialne konsolidacije. Sedanji naši najhujši nasprotniki so bili pred 6. januarjem in še potem sami dolga leta na vladi. Ko danes gledamo nazaj, bi želeli, da bi bilo že takrat pred leti več čuta in dalekovidnosti za bližajoče se dogodke, tako da bi nas val gospodarske in socialne krize našel vsaj malo bolj pripravljene. Sedaj pa skušajo isti ljudje vam naprtiti krivdo za vse, kar se je v prejšnjih letih zamudilo in kar sedaj s težko muko, a vendar z večjim ali manjšim uspehom popravljamo. Če je kdo kdaj skrbel in imel pred očmi interese naše ožje domovine, smem pred vami reči s polno iskrenostjo, da mi poslanci in senatorji iz dravske banovine z vsemi silami in z vso sposobnostjo v okviru splošne državne in nacionalne politike branimo in čuvamo tudi vse upravičene interese naše ožje slovenske domovine in njenih posebnih problemov, teženj in vprašanj (navdušeno pritrjevanje).

V državni gospodarski in finančni politiki je bilo treba

izvršiti nujno operacijo.

Že lansko leto, ko se je pokazalo, da gospodarska moč naroda slabi in da je treba za vsako ceno očuvati ravnovesje med dohodki in izdatki državnega gospodarstva, Vi veste, da smo se lani v Narodni skupščini in vladi tega problema lotili tako, da je mnoge bolelo. Znižati smo morali državne izdatke tudi na račun mnogih upravičenih interesov posameznih delov naše države in končno tudi na račun onega velikega števila javnih nameščencev, ki so že itak v težkem socialnem položaju. Toda če se postavi vprašanje »Biti ali ne biti«, takrat ne pomaga nič drugega, nego stisniti zobe. Da specielno omenim

vprašanje javnih nameščencev

smo bili postavljeni pred alternativo: ali pristati na obsežno redukcijo njihovega števila, ali pa na redukcijo njihovih prejemkov. Iz socialno-političnih pogledov smo se, ker bi se v nasprotnem primeru na tisoče ljudi znašlo na cesti, končno težkega srca odločili, da pristanemo na redukcijo prejemkov in ne na redukcijo njihovega števila. Ker smo Slovenci v našem uradniškem kadru zastopani še posebno močno, je bila naša odločitev tudi nekaka slovenska politika. Vem prav dobro, da je tudi nižanje prejemkov zelo boleče.

Kot poslanec ljubljanskega mesta imam med vsemi svojimi poslanskimi tovariši morda največ glasov iz krogov javnih nameščencev. Imel pa sem moraličnega poguma dovolj, da prevzamem nase odgovornost v prepričanju, da z redukcijo plač očuvam še večje eksistenčne interese širokih krogov našega javnega nameščenstva. Zato pa sem mogel letos, ko se morajo ponovno znižati naši državni izdatki, z odločnostjo braniti in zmagovito zastopati tezo, da se javnim nameščencem ne more vzeti nobenega dinarja več. (Dolgotrajno in viharno odobravanje.)

Kot poslanec Ljubljane sem v prvi vrsti zastopnik konsumentov, a vendar imam dovolj politične, gospodarske in narodne uvidevnosti, da zastopam pametno in zdravo

državno kmečko politiko

Saj je nepobitno dejstvo, da je ogromna večina našega naroda zaposlena v naši kmečki produkciji in da je jedro našega naroda agrarnega značaja. Konzument našega obrtnika, trgovca in industrijca je jugoslovenski kmet, ki bi potegnil s seboj v propast vse gospodarske panoge, če ne bi imel sredstev, da kupuje njihove izdelke in zaposluje njihove ljudi. Dvig gospodarskega nivoja našega kmečkega ljudstva je predpogoj za socialni in kulturni napredek našega naroda. (Gromko in soglasno pritrjevanje zborovalcev.) Spoznavajoč prvobitne interese najširših slojev našega ljudstva pa naša stranka istočasno proglaša

načelo narodne solidarnosti,

ki ne dopušča, da bi se en stan v naši državi favoriziral na neznosen račun drugih stanov, ali da bi eni živeli od tega, da drugi umirajo. To zastavo narodne solidarnosti visoko dvigamo zlasti mi poslanci iz dravske banovine, ker se zavedamo, da le z njo lahko dosežemo uspehe s svojo zahtevo, da državna politika čuva in podpira posebno interese naše ožje slovenske domovine, ki je po svoji gospodarski in socialni strukturi kmečko-industrijsko-obrtniška pokrajina in zato navezana na zaščito države pred tujo konkurenco. In z zadoščenjem vidimo, kako v imenu jugoslovenske ideje celokupna jugoslovenska državna in gospodarska in predvsem mednarodnotrgovinska politika prav posebno upošteva posebne prilike naše slovenske domovine. Samo to je omogočilo, da se vrte kolesa v naših tovarnah, da naš delavec še ni do zadnjega na cesti, da še životarita naš obrtnik in trgovec, dočim v mnogih drugih državah gospodarski zastoj ž ubija najširše sloje produktivne delavnosti.

V času, ko gre v drugih državah brezposelnost delavstva v milijone, smo storili vse, da ohranimo največ, kar se v danih razmerah ohraniti da in da omogočimo vsaj suh košček kruha slovenskemu delovnemu človeku. Kdor ve, kaj se godi drugod po svetu, nam bo moral priznati, da smo storili in dosegli kar je bilo v danih razmerah sploh mogoče. In mi vsi nimamo večje ambicije in večje želje, nego vse svoje sposobnosti, duševne in moralne, vso svojo politično moč angažirati za očuvanje in napredek našega delovnega ljudstva, našega malega človeka.« (Viharno odobravanje in dolgotrajne ovacije.)

V zaključnem delu svojega poročila je minister dr. Kramer orisal do sedaj izvršeno delo na organizaciji stranke in ki hoče združiti Slovence, Hrvate in Srbe v bratskem sodelovanju in medsebojnem razumevanju. Stranka je globoko ukoreninjena že v vseh slojih in vseh krajih Jugoslavije. Proti vsem predsodkom je povsod prodrl zdravi instinkt naroda, ki je tudi omogočil, da so se premostile nekdanje strankarske razlike in se plemenske tradicije in posebnosti spravile vharmoničen sklad z jugoslovensko skupnostjo. Zlasti za nas Slovence je edina rešitev in edina možnost razvoja samo v tej skupnosti in zato je naša dolžnost da smo na čelu jugoslovenske organizirane vojske, naše vsedržavne stranke. V prav posebni meri velja to še za Maribor, ki leži eksponiran tik ob meji. Obmejno prebivalstvo se je zaradi tega kakor en mož strnilo v državnem taboru in bo tudi v bodoče ostalo strnjeno v njem.

Minister dr. Kramer je končno opravičil ostale, za današnji zbor najavljene ministre, ki so bili zaradi zadnjih političnih dogodkov prisiljeni ostati v Beogradu, ki pa so ga pooblastili naj sporoči zborovalcem njihove pozdrave in zagotovilo, da bodo vsikdar podpirali interese dravske banovine. S posebnim zadovoljstvom in radostjo so sprejeli zborovalci tudi pozdrave ministrskega predsednika g. dr. Milana Srškića in predsednika JRKD g. Nikole Uzunovića.

Dr. Kramer je zaključil svoj govor s pozivom k novemu delu za splošno narodno organizacijo v polni zavesti, da sta od napredka te naše vsedržavne stranke, odvisna tudi naš napredek in naša nacionalna bodočnost

Poročilo ministra Ivana Puclja

»Tiste običajne vsakdanje in nam vsem znane človeške napake, s katerimi smo vsi obremenjeni, so največja ovira vsakega napredka v javnem življenju. Človek je človek in kakršen je doma med štirimi stenami, takšen je tudi na ulici. Tudi če ga postavite v politiko, ponese seboj svoje

napake iz vsakdanjega življenja.

Ena prvih in naglavnih napak pa je ta, da je največ ljudi, ki strašno neradi delajo, a zelo radi zabavljajo. Lažje in hvaležnejše je kritizirati, a težje in neprijetnejše je delati. Mnogo je tudi ljudi, ki strašno radi verjamejo vse, kar ni res, in strašno neradi vse tisto, kar je tako res, da se da z roko otipati. Druga velika napaka pa je tista nagajiva trnoglavost in nekaka prevzetnost, ki se včasi kaže že na majhnem otroku. Dostikrat vidite tako nebogljenče, kako se razjezi nad mamico, ki mu je namazala na kruh premalo marmelade. Vrže kruh na tla in se kuje. Take ljudi najdemo tudi v politiki. Mislim, da so te naše splošne človeške napake glavni vzrok, da se slovenska javnost, ki je gotovo v splošnem trezna in pametna, še danes ne more kakor en mož izreči za državno politiko šestega januarja.

So ljudje, ki so bili vzgojeni in so živeli v starih razmerah; imamo agitatorje in voditelje, ki se jim je nekdaj dobro godilo in nočejo sprejeti nove državne politike, ker jim to ne gre v osebni račun. Delajo vse mogoče poizkuse, da bi begali ljudi in jih držali v stari mentaliteti samo zato, da bi kakorkoli spravili zopet sebe na površje. Toda, naj se zgodi kakorkoli in naj se razvije zgodovina kakorkoli, eno je gotovo:

povratka v staro stanje ni več.

Povratek v predšestojanuarsko stanje ni možen nikoli več v naši državi. Prepiri in bolestne strasti starih strank so privedle na rob pronada našo državo in če bi se bilo to samo še malo nadaljevalo, bi bila država razpadla. Za kar je bilo žrtvovanih na milijone življenj najboljših sinov našega naroda, to se ne more porušiti. Tem žrtvam smo dolžni skrbeti za to, da se prejšnje pogubno stanje nikoli več ne povrne. In ravno pred letom dni se je milijonska armada naših državljanov pri volitvah odločno izrekla za to, da ni povratka na staro.

Toda naša stara slovenska slabost, ki raje verjame, kar ni res, ima za posledico, da je še mnogo ljudi v dravski banovini ob strani, kjer zapeljana in zbegana pričakuje nekaj takega, kar bi bilo podobno starim prilikam. Toda, ker ni povratka v stare razmere, je to

samo izguba časa in slabljenje nove fronte.

Namesto, da izvršimo delo v enem tednu, rabimo za to tri do štiri tedne. Tisti otrok pa, ki razžaljen vrže z marmelado namazani kruh po tleh, je naša sedanja opozicija. Njeni voditelji uvidevajo, da je tako, da ne more biti drugače, toda iz same užaljenosti so raje ostali v kotu kakor pa da bi bojalno priznali svoje napake in šli z nami ter delali, ustvarjali, gradili in zidali, ne pa vedno zabavljali in kritizirali. Seveda je zlasti dandanes mnogo

lažje stati ob strani,

zabavljati, kritizirati ter širiti nezadovoljstvo kakor pa delati in ustvarjati. Pri takem delu ni obstanka niti v zasebnem življenju, še manj pa v življenju naroda in države. Mi vsi, ki smo tu pred vami, pa tudi vsi vi, ki ste pred letom dni glasovali za to politiko, smo se odločili za pot dela, za težko breme, ki ni prijetno, a je potrebno, pa tudi vzvišeno in hvaležno.

Nekateri so pesimisti in pravijo, da vse skupaj nič ne pomaga. Mi pa vemo, da je drugod še slabše. Iz Berlina sem ravno včeraj dobil poročilo, da vlada tam silna malodušnost in zbeganost, razmere pa so še desetkrat hujše kakor pri nas. Če so v Berlinu, v Nemčiji, o kateri gre toliko hvale, da so tam bolj pametni ljudje nego pri nas ali drugod, če so tam zaradi težkih razmer krize in revščine tako izgubili kompas in orientacijo, ne smemo zameriti ljudem med nami, če premlevajo stare fraze naše opozicije, da pride ona na vrsto ter da se bosta potem cedila po državi mleko in med. Zato je treba v teh težkih časih imeti vedno odprt razum in srce. Če poslušate razum in srce, boste vedno dobili pravilen odgovor, da je

naše delo dobro in zdravo.

Kaj bi bilo, ako bi se na primer kmet odločil, naveličan v tej težki krizi, ko ne more prodati skoro nobenega sadu svojega znoja, da ne bo več obdeloval grunta, ki mu nič ne donaša. Čim težja je situacija, tem bolj nam velevata srce in razum, da je treba s podvojenimi močmi prijeti za delo in s stoternimi napori nadomestiti to, kar je uničila zla usoda.

Tako smo se tudi mi odločili in šli na delo. Res je, da je največ nezadovoljnosti v tem, da si ljudje vsako stvar zamislijo preveč lahko in ne poznajo ne ovir ne težkoč; če se ne zgodi po njihovem, pa so razočarani. Ako bi mi tako kolebali in omahovali pri vsakem neuspehu ter izgubljali energijo in dobro voljo, potem bi nikoli nikamor ne prišli. Ko smo pred letom dni dobili vaše ogromno zaupanje, smo šli na delo in danes lahko tu z mirno vestjo trdim, da smo mnogo storili. Nismo dosegli vsega, ker to ni mogoče, moremo pa biti tako mi kakor vi z našim delom zadovoljni! (Živahno pritrjevanje.)

Vlada se je trudila in tudi dosegla, da je zmanjšala državne izdatke. Poprej je državni proračun znašal 14 milijard, mi smo ga znižali za več milijard in sedaj, ko sestavljamo novi proračun, ga skuša finančni minister znižati pod 10 milijard. Ali bo to mogoče doseči, še ni gotovo, toda naj bo kakor hoče, vsi ministri smo za to, da se morajo zmanjšati izdatki na najmanjšo mero. Po domačem načelu: če nimaš za nove hlače, krpaj stare.

Vse naše zakonodajno delo

je usmerjeno na to, da bi se čim bolj omilile posledice krize. Zakon o razdolžitvi kmetov je dal trenutno olajšanje, da ni bilo eksekucij, a sedaj je pred nami nov zakonski načrt, o katerem je včeraj obširno razpravljal tudi banovinski odbor naše stranke. Ta zakon bo nesporno pomagal vsem tistim, ki se hočejo s trudom svojih rok rešiti dolgov, v katere so zabredli brez lastne krivde. Pred nami je tudi zakon o občinah, ki je izrednega pomena, saj bo v močnih in velikih občinah lahko ljudstvo mnoga vprašanja reševalo doma. Na dnevnem redu je nadalje načrt o dekoncentraciji državne uprave. Vsi veste, da je zlasti bivša SLS celih 12 let udarjala na velik boben, da bo dala avtonomijo. Kaj prav za prav pomeni ta »avtonomija«, do danes ne vemo, ker tega niso nikdar razložili. Po njihovih agitatorskih frazah bi bilo to mleko in med, nekaj, kar bi čez noč vse rešilo. Mi hočemo razbremenitev centralne uprave, prenos velikega delokroga na banovine, sreze in občine, kjer se morejo zadeve brže reševati. Ali ni tragika usode, da danes, ko ustvarjamo to »avtonomijo«, ko ni vse to samo fraza, da tistih gospodov, ki so celih 12 let podžigali strasti, ni zraven, da nočejo pomagati, ko ustvarjamo v resnici in v pametni obliki to, kar so oni neprestano samo obljubljali.

Kriza ni samo v naši državi,

marveč je kakor povodenj, ki se ne ustavi na mejah posameznih parcel, nego poplavi vse. Če vam kdo pravi in obeta, da jo bo rešil, ali če vam pravi: »Ako bi mi prišli, pa bi ne bilo krize,« mu lahko mirno odgovorite, da je slepar. Če bi se s spremembo vlade mogla odpraviti kriza, bi to v Angliji vsak dan dvakrat poizkušali in v Ameriki, Nemčiji, Franciji in pri vseh drugih narodih. Toda s tem se kriza ne da rešiti, nasprotno, s tako agitacijo, z vzbujanjem nezaupanja, z ubijanjem dobre volje za delo, se kriza še povečuje.«

V nadaljnjih izvajanjih je g. minister podrobno našteval in pojasnjeval razne ukrepe, ki jih je podvzela vlada za olajšanje gospodarske in socialne stiske. Na primerih iz svojega resora socialne politike je pokazal, kako izredne važnosti in velike koristi je tudi

podrobno administrativno delo.

Omenil je med drugim, kako se mu je posrečilo pomiriti in zediniti veliko invalidsko organizacijo, v kateri so bili prej taki spori, da je dobila organizacija komisarja. Danes je invalidska organizacija konsolidirana in ima zopet voljeno upravo. Invalidom so bili letos izplačani zaostanki iz prejšnjih let, od česar je odpadlo na dravsko banovino 900.000 Din. 31 invalidom iz Slovenije je bila izplačana odkupnina v znesku skoro pol milijona dinarjev, nadaljnjim 21 je že odobrena v znesku 284.000 dinarjev. Za izplačilo redne invalidnine je do danes odobreno finančni direkciji v Ljubljani nad 9 milijonov. Velike zneske je dravska banovina prejela iz socialnega ministrstva v obliki podpor, milijonske vsote pa v obliki brezobrestnih posojil iz raznih fondov. Med gladujoče prebivalstvo je bilo v dravski banovini brezplačno razdeljeno 70 vagonov koruze in 28 vagonov pšenice, poleg tega pa je bilo izdanih več sto brezplačnih ali polovičnih prevoznic za hrano.

G. minister je naštel še več drugih svojih ukrepov za olajšanje bede in za izboljšanje socialnega položaja. Dotaknil se je tudi problema stanovanjske zaščite, ki je zelo komliciran, ker so stališča interesentov v ostrem nasprotju in ker so razmere skoro v vsakem kraju drugačne. Zato je v ministrskem svetu prevladalo mnenje, naj se da banom zakonsko pooblastilo, da lahko vsak uredi stanovanjsko vprašanje za svojo banovino. To napoved so zborovalci sprejeli z velikim ploskanjem.

»Ostanite trdni,« je zaključil minister Pucelj svoj govor, »ostanite na stališču, ki ste ga spoznali za dobrega, ne verujte pa tistim, ki se iz kateregakoli vzroka kujejo in kale vodo, da bi lahko v kalnem ribarili. JRKD zbira v svojem okrilju vse poštene in dobro misleče ljudi, ne tiste, ki zabavljajo, nego tiste, ki hočejo delati. Organizirajte se, bodite v krajevih organizacijah dobri in marljivi člani, tu zabavljajte, tu zahtevajte in tu kritizirajte. Čim več boste zahtevali tem več boste dosegli. Ne vse, a mnogo se da doseči prej ali slej. Posameznik ni nič. Čim pa se združimo v veliko močno organizacijo, smo nepremagljiva sila.«

V čast narodnega voditelja Petra Kočića

Sarajevo, 7. novembra

Včerajšnjo nedeljo so bili v Banji Luki zbrani številni zastopniki vseh narodnih društev iz Bosanske Krajine in prihitelo je k odkritju spomenika velikemu narodnemu voditelju in književniku Petru Kočiću tudi mnogo rodoljubov iz drugih pokrajin. Svečanosti se je udeležilo nad 20 tisoč ljudi. Vsa Banja Luka je bila v zastavah. Kralja je zastopal general Nedeljković. Nad 10.000 udeležencev je v sprevodu krenilo v mestni park, kjer je postavljen spomenik, ki je visok šest metrov.

Peter Kočić je bil najčistejši nacionalni revolucionar, ki v borbi za narodne pravice ni poznal prav nobenega kompromisa. Kot poslanec v nekdanjem bosanskem saboru ali deželnem zboru je bil pravi evangelist naše nacionalne revolucije. Bil je mož skrajne požrtvovalnosti in pri tem tudi preroškega duha. Kot književnik je v neki svoji ljudski pripovedki napovedal strašno svetovno vojno, velik svetovni požar, iz katerega pa bo izšel »mrki vnuk črnega svojega deda«, ki bo svojemu rodu prinesel svobodo.

Peter Kočić je bil pesnik bosanskih planin, tribun revnih kmetov in nihče ni tako iskreno in srčno ljubil resnice, pravice in svobode kakor on, ki je vse svoje življenje in delovanje uravnal po tej svoji ljubezni in zavesti. Rodil se je 29. junija leta 1877. v vasi Strižica pri Banji Luki, umrl pa je 28. avgusta 1916 v Beogradu, ki je bil tedaj pod oblastjo avstrijske soldateske. Preden je začel svoje politično delovanje med bednim narodom v Bosni, je deloval kot profesor v Srbiji. Vrnil pa se je v domovino samo zaradi tega, ker je bil prepričan, da morajo vsi narodni bojevniki voditi boj do zmage ali do smrti tam, kjer je borba najtežja in kjer je narod najbolj potreben pomoči.

Nezgoda izletniškega vlaka

Beograd, 7. nov. AA. Izletniški vlak, ki je snoči odpeljal iz Zagreba v Beograd, je ob 5.30 zadel v Putoncih v tovorni vlak št. 73, ki je ravno manevriral. Nekaj izletnikov je ranjenih. Prvo pomoč so jim nudili železničarji v Putoncih, pozneje pa v Beogradu na železniški postaji. Rane so lažjega značaja. Gmotno škodo ima samo železnica na vagonih, ki so bili natovorjeni z repo, v katere se je izletniški vlak zadel. Na kraj nesreče je takoj odšla železniška komisija.

Povzetje pošiljk za Rumunijo ukinjeno

Beograd, 7. novembra AA. Po sporočilu rumunskih državnih železnic je rumunska Narodna banka v smislu zakona o prometu z devizami in valutami prepovedala sprejemanje inozemskih pošiljk, ki so obremenjene s povzetjem. Zato bodo rumunske državne železnice smatrale kot neveljavna vsa povzetja, ki bi z njim bila obremenjena katera inozemska pošiljka. Naše železniške postaje zaradi tega do nadaljnjega ne bodo več sprejemale pošiljk, obremenjenih s povzetjem in namenjenih rumunskim postajam.

Bolgarske občinske volitve

Sofija, 7. nov. s. Včeraj so se vršile v več ko 300 podeželskih in sedmih mestnih občinah občinske volitve. Po doslej znanih izidih so dobile stranke vladnega bloka 60 odstotkov oddanih glasov. Komunisti beležijo precejšnje izgube.

Zločinec na begu

Novo mesto, 7. novembra.

Kakor smo obširneje poročali, je v četrtek zvečer na ljubljanskem kolodvoru pobegnil orožniškemu spremstvu zloglasni kaznjenec, 32 letni Janez Mrvar, ki so ga bili pripeljali iz Maribora in ga hoteli odvesti k razpravi v Novo mesto, da bi se zagovarjal zaradi roparskega napada Čeprav so bila o Mrvarjevem begu obveščena vsa oblastva in so intenzivno poizvedovala za njim, ga dozdaj še niso mogla izslediti. V raševini je Mrvar bežal iz Ljubljane naravnost proti svojemu rojstnemu kraju, v Gotno vas pri Kočevju, kjer se je včeraj zjutraj pojavil na domu posestnika Ivana Štangla, brata slepega Antona Štangla, Mrvarjevega sokaznjenca, ki je bil obsojen pred novomeško poroto na več let težke ječe. Posestnik se je nezaželjenega obiska seveda zelo prestrašil, še bolj neprijetno mu je pa bilo, ko ga je prosil Mrvar za civilno obleko, češ, da se mora preobleči. Štangl je njegovo prošnjo zavrnil, rekoč da mu obleke ne more dati, ker ima samo eno. Dal pa mu je kos kruha, nakar je Mrvar izginil v bližnji gozd. Pred odhodom je še Stanglu dejal, da jo bo vaščanom v Gotni vasi že tako zagodel, da ga bodo pomnili. Mimogrede je Stanglu odnesel nekaj orodja.

Begunec je že na svojem begu nekje ukradel dolgo črno suknjo, dočim ima kaznilniške hlače še na sebi, čepico je pa vrgel proč in bodi razoglav. Kakor pripovedujejo vaščani, se zadržuje na tako zvani Gotniški gmajni. Tudi danes zjutraj se je ves premražen pojavil pri nekem posestniku na vasi in ga prosil, če se sme malo pogreti, nato je pa znova pobegnil v gozd.

Trije dični bratje

Novo mesto, 7. novembra.

Včeraj so orožniki iz Kočevja prepeljali v zapore novomeškega okrožnega sodišča tri člane nevarne roparske družbe, in sicer brate Borisa, Stanka in Pavla Bolca, doma iz Dolenje vasi pri Ribnici, ki imajo na vesti več težjih in manjših zločinov. Izvršili so pa tudi v noči od 11. na 12. septembra v vasi Kot roparski napad na Ano Mrvarjevo in ji odnesli več denarja, pri odhodu so jo pa pretepli s palicami, enako tudi njeno sostanovalko Lovšinovo. V noči na 29. oktobra so vlomili v Kočevski reki pri Josipu Činklu in mu odnesli nekaj slanine, klobas in drugih živil ter mnogo pijače. Kakor je »Jutro« poročalo, so orožniki našli v njihovem listnjaku celo skladišče nakradenega plena.

Upokojitve

Beograd, 7. novembra p. S kraljevim ukazom je upokojen dr. Anton Švab, zdravstveni višji svetnik pri sreskem načelstvu v Celju. — Pri železniški direkciji v Ljubljani so upokojeni: svetnik Ivan Zupanec, višji kontrolor Pavel Jereb, kontrolor Ivan Orel, svetnik Rudolf Selak in višji kontrolor Jernej Korlenak.

Beograd 7 novembra AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja in na predlog finančnega ministra je upokojen Anton Dobravec, višji davčni kontrolor v 6. skupini na davčni upravi v Mariboru.

Vremenska napoved

Zagrebška vremenska napoved za danes: Pretežno oblačno, megleno, hladno, mestoma deževno. — Situacija včerajšnjega dne: Nad severnim delom evropskega kontinenta prevladuje močna barometrska depresija, nad južnim anticiklon, ki se polagoma pomika proti vzhodu in je medtem že oslabel.

Dunajska vremenska napoved za torek: V splošnem oblačno vreme — morda s padavinami. Temperatura malo spremenjena.

Naši kraji in ljudje

Med reševanjem vladne krize

Po petkovi konferenci političnih voditeljev so novinarji skušali od udeležencev izvedeti, o čem in kako so na konferenci razpravljali. Minister dr. Kramer v razgovoru z novinarji

Skupščina jugoslovenskih skavtov

Banja Luka, 6. novembra.

Ob mnogoštevilni udeležbi skavtov iz vseh delov države ter v prisotnosti zastopnikov Nj. Vel. kralja, divizijskega generala, bana vrbaske banovine, delegata ministra za telesno vzgojo, občine banjaluške ter številnih drugih zanimancev se je danes vršila v sejni dvorani banjaluškega magistrata redna letna skupščina »Saveza skauta kraljevine Jugoslavije«. 47 delegatov je zastopalo 11.600 članov iz 106 stegov (krajevne edinice) in 9 žup (teritorij banovine).

Zborovanje je otvoril ob 9. dopoldne savezni starešina dr. St. Ivanić, ravnatelj centralnega Higienskega zavoda v Beogradu. Verifikacijski odbor se je takoj sestal ter odobril polnomočja 47 delegatom žup in glavne uprave, dočim je bila skupščina zaradi odkritja spomenika Petru Kočiću začasno prekinjena in se je nadaljevala popoldne ob 14. Skupščina je potekla izredno mirno in stvarno: ugotovila je enotnost skavtskega dela, čeprav se opaža razlika med delom žup, zlasti v administraciji, kjer vsekakor prednjači Dravska župa. Korak naprej k medsebojnemu spoznavanju in pobratenju je bil II. zvezni tabor jugoslovenskih skavtov (julija v Zagrebu) v bodoče pa bo glavna uprava skrbela, da se vsaj starejši člani organizacije čim večkrat sestanejo. Da pri tem ne bi bilo prevelikih stroškov, bo glavna uprava storila na merodajnih mestih potrebne korake. — Skupščina je nadalje ugotovila, da javnost še ne razume prav skavtizma in njegovega pomena, ter da bi bilo zlasti od državnih oblastev pričakovati več razumevanja in podpore, za kar pa odslej že jamči novo ustanovljeno ministrstvo za telesno vzgojo. — Sprejeti so bili novi pravilniki (okvirno enaki) za župe in za stege ter novi enotni pravilnik za kroj, kar je zvezni zakonodajni odbor sprejel na svojih sejah. Po novem pravilniku se dovoljuje prenašanje glasovalnih pravic tako, da ima eden župni delegat na zvezni skupščini največ tri glasove.

Staremu odboru je bila na predlog nadzornega odbora podana razrešnica, ter izvoljena v bistvu enaka nova glavna uprava: strešina dr. St. Ivanić, pomočnika inž. J. Nedeljković, pomočnik ministra financ ter dr. Maglović, profesor višje pedagoške šole itd.; od Slovencev je bil izbran za namestnika načelnika za inozemske posle starešina Dravske župe, ravnatelj P. Kunaver. Po nekaterih slučajnostih, kakor: da se bo prihodnja zvezna skupščina vršila v Nišu ter da se imenuje za jugoslovenskega delegata na mednarodnem skavtskem sestanku v Gödöllö pri Budimpešti (od 1. do 16. avgusta 1933) br. Pavel Kunaver, je starešina dr. Ivanić s primernim nagovorom zaključil lepo uspelo skupščino, ki je pokazala, da gre naše skavtstvo sigurno in krepko svojo pot navzgor.

Raspućin
Demon žensk

LILIAN HARWEY
WILLY FRITSCH
WILLI FORST
PAUL HÖRBIGER

gostujejo danes nepreklicno zadnjikrat
v smehapolni »UFA« operети:

Plavi sen

Samo še danes ob 4., ¼8 in 9¼
Elitni kino Matica
Telefon 2124

V spomin dobremu narodnjaku

Šmartno pri Litiji, 7. novembra.

Kakor je »Jutro« že poročalo, je v petek ob 20. uri nepričakovano zatisnil oči naš dobri prijatelj in vzgleden narodnjak g. Josip Gruden, trgovec in posestnik v Šmartnem pri Litiji. Pokojnik se je rodil pred 43 leti pri Sv. Gregorju pri Ribnici. Že kot mladenič je stopil v sokolske vrste in je ostal Sokolu zvest do zadnjega vzdihljaja.

V Šmartno je prišel pokojnik l. 1911. kot trgovski pomočnik ter se je kmalu zatem osamosvojil in postal trgovec. Spričo svoje prijaznosti in poštenosti si je kmalu pridobil simpatije in zaupanje ljudstva. Bil je odbornik vseh tukajšnjih naprednih in narodnih društev, večletni odbornik tukajšnjega občinskega sveta in odbornik Kmetske hranilnice in posojilnice v Šmartnem. Pred 16 leti si je izbral za družico Tončko Berličevo iz tukajšnje ugledne rodbine. Ga. Tončka mu je bila vedno dobra pomočnica pri gospodarstvu. Za pokojnim g. Grudnom žalujejo vsi, ki so ga poznali. V družbi je bil vedno dobro došel, saj je bil prijeten humorist in dober pevec, ki ga bomo vsi zelo pogrešali. Lahka naj ti bo šmartinska zemlja, ki se ti je tako priljubila. Prizadetim naše iskreno sožalje!

Druga žrtev avtomobilske nesreče pri Sv. Urbanu

Ptuj, 7. novembra.

Danes proti večeru je v ptujski bolnici podlegla poškodbam še druga žrtev avtomobilske nesreče, 39letni posestniški sin Martin *Sušnik* iz Vindarovcev. O nesreči, o kateri je obširneje poročalo ponedeljsko »Jutro«, so sedaj znane še naslednje podrobnosti: Poleg avtopodjetnika Vincenca Simoniča in pokojnih Franceta Lerhbaumerja in Martina Sušnika sta se na tovornem avtomobilu peljala France Lenart, posestnik v Vindarovcih in posestniški sin Anton Zelenik iz Svetlojcev, ki je prišel te dni od vojakov na dopust. Zadnja dva sta dobila le neznatne poškodbe. Ko je zdrknila guma z levega sprednjega kolesa pri avtomobilu, je dobil Simonič, ki je sedel pri volanu močan udarec, tako da mu je spahnilo roko. Zaradi tega ni mogel avtomobila več obvladati. Avto sam se je na ravni cesti dvakrat preobrnil, nakar ga je sunek zagnal v obcestni jarek, kjer je obstal v normalni legi. Katastrofe je krivo pač le nesrečno naključje. Avto je vozil z normalno brzino 30 do 40 km na uro. Pokojnega Lerhbaumerja bodo pokopali jutri v torek, na domačem pokopališču pri Sv. Urbanu, Sušnikov pogreb pa bo v sredo.

Tragična smrt Komidarjeve Micike

Ljubljana, 7. novembra.

»Jutro«..., »Slovenski Narod«... je ponujala z nekam slabotnim nosljajočim glasom. Tako menda vse dni, kar jo je poznala Ljubljana. Poznala pa jo je — Micko Komidarjevo — da, že lepo vrsto let. Nosila je ruto, po svoje zavezano. Pa vedno je bila na nogah, ponoči in podnevi, ob lepem in slabem vremenu. Svoj čas je imela stalen prostor pred glavno pošto, kjer je presedevala dopoldneve in popoldneve, tudi v burji in pišu, v snežnih nametih, in mimo idočim ponujala: »Jutro«... »Narod«, novi vozni red. Vsa utrujena je časih zadremala, revica.

Vsako popoldne, ko izide »Slovenski Narod« in vsako noč, ko zaropoče »Jutrova« velika rotacija, je Micka sodelovala v dirki kolporterk. Upehana je nato hitela prodajati po ulici, po gostilnah in kavarnah. Sleherni dan je pomenil zadjo boj, neprestan trud za zaslužek. Šaljivi ljudje so ji časih ponagajali — i nu, pa se je pošalila še eno, rekla kakšno domačo in že odbrzela naprej. Z listi in nageljčki vedno naprej, za zaslužkom.

Bog zna, ali se je kdaj kdo vprašal, zakaj si da Micka toliko truda. Mar le zato, da životari sama, da konkurira tekmovalkam? Nikakor. Trudila se je za svojo ljubljeno hčerkico, ki jo je izprva vzgajala sama, nato pa oddala v Lichtenturnov zavod, kjer se šola, da bi kedaj doživela lepše čase, kakor jih je imela mati. 14letna hčerka je zdaj sirota. Mater ji je ugrabila smrt. V nedeljo zvečer jo je tam na Gosposvetski cesti zadel tramvajski voz. S krvavečo glavo, s prebito lobanjo so nesrečno Marijo Komidarjevo prepeljali v splošno bolnico. Sirota si je bila baš nekaj prej nakupila nageljnov, ki jih je nameravala na noč razprodati med veselimi ljudmi po kavarnah in gostilnah. Pa jo je zadela tako huda nesreča, da ji v bolnici niso več mogli rešiti življenja. Izdihnila je davi ob petih.

Pokojnica je bila iz Loža na Notranjskem, Lončičeva Micka so ji pravili, stara je bila šele 39 let. Vsi smo jo poznali, pa ohranimo nesrečni Mariji prijazen spomin!

Pevski zbor JUU v Mariboru in v Celju

Neverjetno, kako je postal učiteljski zbor pod Kumarjevim vodstvom ne le upoštevan od glasbenikov, temveč tudi priljubljen pri publiki. Navzlic mnenju nekaterih mariborskih očancev, ki trdijo, da moderna glasba za Maribor ni, navzlic krizi — gmotni in v precejšnji meri tudi duhovni: velikanska unionska dvorana v Mariboru je bila tako natlačeno polna, da še kaj podobnega pri koncertih ne pomnim.

Jutri!
Film očarljive muzike!
Film krasnih valčkov!
Film najlepših melodij!

Johann Strauss v ljubezni in pesmi

Mihael Bohnen, Lee Parry, Paul Hörbiger, Gretl Theimer

Jutri!

Elitni kino Matica
Telefon 2124.

Kupujte ugodno — ne „poceni"!

Pri razsvetljavi ni merodajna kupna cena žarnice, temveč količina svetlobe in poraba toka. „Cenena" žarnica je v vporabi najdražja. Ob znatni porabi toka da malo svetlobe. Ključ ekonomične razsvetljave je svetlobnojaka, dovršena, ekonomična

TUNGSRAM - žarnica!

Pred zborovskim nastopom je odigral mladi violinist Viher svoj program, ki je sicer zelo uspel, vendar iz umetniškega gledanja Grieg, Cassado in ono, kar je Viher dodal, ni spadalo v slog in okvir najsenzacionalnejšega sodobno usmerjenega vokalnega koncerta.

Zborovski spored: Tajčević, Lajovic, Krstić, Milojević, Adamič, Slavenski in kot strašilo moj atonalni moritat o suhi muhi. Izvajanje idealno, neverjetno skrbno pripravljeno in sigurno podano. Pri Tajčevićevih duhovnih stihih pravilno poudarjena religioznost in arhaistika, pri Lajovičevem »Zelenem Jurju« smo kar čutili pomlad (sopranski solo Pirčeva), pri »Medvedu z medom« čudovito stopnjevanje do konca; pri svoji skladbi, ki se giblje na mestih v štirih durih hkrati, sem ugotovil absolutno intonacijsko sigurnost. Ženski zbor je vžgal posebno z Adamičevimi narodnimi. Čudovito je priredil J. Slavenski štiri hrvatske narodne in prav posrečeno Tajčević štiri starosrbijanske in Adamič »Potrkan ples«.

Ves spored, ki je obsegal pretežno slovenske zbore, je bil sestavljen tako smiselno in smotreno, kakor to redkokdaj najdemo. Je pa to dokaz, da učiteljski zbor zmore prav vsako zborovsko skladbo, pa če je še tako zamotana. Vsa čast pionirjem in njihovemu vodji Srečku Kumarju! Ob tej priliki še besedo: bili so časi, ko je vsaka novost naletela na odpor, tudi danes še v tem pogledu ni vse v redu. Pa vendar nam postaja vse bolj jasno: priljubljeni, na videz eminentni zbori, ki so dosledno odklanjali moderne skladbe, so danes v glavnem aktualni le še pri petju žalostink na pokopališčih. Pa tudi to lahko obrnejo v svoj prid: da kmalu izdihnejo; lep pogreb s še lepšim petjem jim je zagotovljen. Meni (in marsikomu) je pa slika taka, da omenjeni zbori z negiranjem sodobnih umetnin le prikrivajo svojo revščino, to je: da njihovi člani reprodukcije takih del niso zmožni, njihovi pevovodje pa niso kos ne skladbam in tudi ne — članom.

Mariborski koncert učiteljskega zbora se je vršil dne 5. t. m., celjski pa dne 6. t. m. Poset v Celju je bil srednje dober, publika pa prav odlična. Prav tako mariborska publika.

Slavko Osterc.

Lepi milijoni izdani za sadje

Ljubljana, 7. novembra.

Tako do konca junija se je letošnja trgovina z domačim sadjem le po malem razvijala. V prvi polovici leta navajajo statistični izkazi mestnega dohodarstvenega urada prav nizke številke, saj je bilo do konca junija uvoženo v Ljubljano le 351.482 kg domačega svežega sadja, dočim je september sam daleko prekoračil uvoz prve polovice leta. Z julijem se je še le pričela prava sezona na ljubljanskem trgu. Iz raznih krajev dravske banovine in države je bilo v juliju uvoženo 151.291 raznega svežega sadja, v prvi vrsti češenj, zgodnjih sliv, marelic in nekaj zgodnjih jabolk.

Avgusta se je uvoz povečal na 20.194 kg, v glavnem bosanskih sliv, češpelj, breskev, marelic in jabolk. Do srede avgusta so bile še na trgu domače češnje v veliki množini. V septembru pa je bilo v Ljubljano pripeljano 362.110 kg sadja. Bila je cvetoča sezona za bosanske slive in domače češplje, za breskve in proti koncu za grozdje.

Podatki za oktober še niso točno znani, vsekakor pa bo uvoz domačega sadja na ljubljanski trg dosegel v tem mesecu višek, nakar začne, kakor vsako leto, v novembru polagoma padati. Izkazi posameznih mitnic prav nazorno kažejo, po katerih glavnih prometnih žilah prihaja največ sadja v Ljubljano. Tako izkazujejo za oktober mitnice naslednji dovoz sadja: Tržaška cesta 42.567 kg, Celovška cesta 51.618, Dunajska cesta 80.162, gorenjski kolodvor 9901 kg, glavni kolodvor nad 525.000 kg, Metelkova ulica 25.074, Zelena jama 14.450, Zaloška cesta 7236, Dolenjska 23.158 in Ižanska 3714 kg. Podatki z mitnice na Poljanski cesti še niso znani. Računajo, da bo dosegel uvoz domačega sadja v oktobru okoli 900.000 kg.

Celotno je bilo v III. četrtletju, od julija do oktobra, uvoženo 753.595 kg. Če računamo, da je Ljubljana plačala za sadje povprečno 5 Din za kg, so pač Ljubljančani, ki so postali veliki ljubitelji sdja, izdali v to svrho *najmanj 3.667.975 Din.*

Pri zaprtosti in hemoroidih, motnjah v želodcu in črevesu, oteklosti jeter in vranice, bolečinah v hrbtu in križu je naravna **»Franz Josefova« grenčica,** večkrat na dan použita, krasen pripomoček. Zdravniške izkušnje so ugotovile pri trebušnjih obolenjih, da deluje **»Franz Josefova« voda** sigurno razkrajajoče in vselej milo odvajajoče. **»Franz Josefova« grenčica** se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Dve veliki tatvini

Velike Lašče, 7. novembra.

Sinoči je bila v Žlebiču na Dolenjskem izvršena velika tatvina. Ivan Henigman ima že leto dni v najemu gostilno blizu kolodvora, v kratkem pa se namerava preseliti v Ljubljano. Zato so včerajšnjo nedeljo prišli še mnogi znanci pogledat in je bilo zvečer med 20. in 21. uro v gostilni večje število gostov. V tem času je neki tat izkoristil priliko: Splazil se je v stransko sobo in ukradel 21.000 Din v gotovini, hranilno knjižico Mestne hranilnice ljubljanske z vlogo 18.000 Din, novo obleko, samokres, čevlje in nekaj spodnjega perila. Skupno je tako odnesel za 44.000 Din plena. Na begu je za hišo odvrgel ukradeno čevlje.

Orožništvo vrši vsestransko preiskavo, o tatvini je bila obveščena tudi policijska uprava v Ljubljani.

•

Maribor, 7. novembra.

V stanovanju upokojenega strojevodje Ivana Auerja v Stritarjevi ulici se je splazil v nedeljo zvečer neki zlikovec, neopaženo prebrskal vse predale in pobral iz njih 12 tisoč Din gotovine ter hranilno knjižico za 40.000 Din. Ko je stopil Auer v svojo sobo, mu je bilo takoj jasno, da je bil pri njem tat, ki mu je pobral vse prihranke in izginil brez sledu. O vlomu je bila obveščena policija.

Friedrich Nietzsche

kliče v svojem spisu »Ecce homo«:
„Nikar kave! Kava omrači um".

Takrat še niso bili znani vzroki premnogih škodljivih učinkov kave. Kofein so odkrili 1830. in šele po 77. letih je uspela iznajdba kofeina proste kave Hag.

Po slabih izkušnjah, ki jih je imel Nietzsche s kavo, lahko presodimo, s kakšnim navdušenjem bi pil kavo Hag.

Kava Hag je najfinejša zrnata kava, ki jo je sploh dobiti, toda oproščena kofeina, zategadelj popolnoma neškodljiva srcu in živcem.

Ako se kava Hag kje še ne dobi, prosimo, da pišete na:

Kava Hag d. d., Zagreb, Kaptol 10.

KULTURNI PREGLED

Ob smrti Rada Murnika

V nedeljo ob treh zjutraj je v ljubljanskem mestnem zavetišču umrl slovenski pisatelj Rado Murnik. O njegovem življenju in delu je poročalo že ponedeljsko »Jutro«.

Tragično težka je bila usoda enega najvedrejših, najbolj nasmehljanih slovenskih pisateljev, Rada Murnika. Osem dolgih let je bil suženj postelje, ki ga je čedalje bolj priklepala nase in vedno bolj izžemala, dokler ni ostalo samo okostje s kožo. Kakor nekoč težko udarjeni Heinrich Heine, je tudi Murnik na svojem »Matrazengruftu« ohranil mero nekdanjega humorja, zdaj trpko pomešanega s stoičnim mirom, ki je slonel na spoznanju popolne nemoči nasproti usodi. Njegovo hiranje je bilo tako dolgo in toli mučno, da se mu je smrt prismehljala kot zaželjena rešiteljica. Že ob smrti Milčinskega so se razširili glasovi, da je v agoniji. Njegov notranji organizem se je dolgo upiral odmiranju paraliziranih udov. Izdihnil je ob zgodnjem novembrskem jutru v mestnem zavetišču, kamor so ga prepeljali pred dvema letoma. Iz hiše revnih in hirajočih so ga mrtvega prepeljali v mrtvašnico pri Sv. Krištofu, to zadnje zemeljsko postajališče revežev. Od tod bo danes krenil njegov pogreb k Sv. Križu, kjer bo avtor »Navihancev«, »Jarih junakov« in drugih knjig našel svoj trajni, končni mir.

Z Radom Murnikom nam je letošnja jesen pobrala drugega humorističnega pisatelja. Koga še imamo v tem literarnem žanru? Oton Župančič je po pravici tožil, da se je naše mlade književnosti oprijela emeravost, da je iz nje izginil veseli smeh. Res je, da se je v tej dobi težko smejati. Toda prav zaradi tega so ji tem bolj potrebni humoristični in satirični pisatelji. Ni res, da se umetniška veličina kaže samo v tragiki in trpki resnobi. Veliki humoristi so zrasli baš iz težkih časov: Cervantes, Rabelais in Gogolj niso bili ljubljenci sreče, in razmere, v katerih so živeli, so bile po svoje težke in moreče. Nam humoristi — in nikdar nismo imeli posebno velikih in močnih — izumirajo in nihče ne stopa na njihovo mesto. Mladi pisateljski rod je ves elegičen.

Z Radom Murnikom je utonil v večnost slovenski pisatelj novelikega literarno-umetniškega formata, po značaju bolj ljudski pripovednik in feljtonist kakor pa umetniški stvarjalec. Njegovo delo je razdrobljeno v številne povesti in črtice pretežno humorističnega značaja, ki so raztesene po raznih revijah in listih, izbrane pa v knjigah »Znanci«, »Navihanci«, »Jari junaki«, »Matajev Matija«, »Na Bledu« i. dr. Povesti večjega koncepta in resnejše vsebine (n. pr. obsežni roman »Hči grofa Blagaja«) mu niso uspele tolikanj kot drobne humoristične zgodbe po vzorcu zgodnjega Čehova in pripovedovane z izbrušeno realistično tehniko. V tem je bil tudi Murniku vzor Guy de Maupassant. Slednjega je nekoliko posnemal v »Lovskih bajkah in povestih«. Poskusil se je celo v drami (»Napoleonov samovar« in »Bucek v strahu«); povsod je pokazal, da je mikaven in sočen pisatelj, ki se posebno odlikuje po čistem jeziku. Prav zaradi Murnikove neprisiljene domače besede bo živelo marsikakšno njegovo delo tudi tedaj, ko bo njegova ne preveč izrazita stilna vrednost in ne posebno originalna vsebina že zdavnaj obledela.

Murnik mora v grob kot 62letni prezgodaj izčrpani, od bolezni popolnoma zlomljeni starec, po delu, ki ga ni mogel dovršiti in zaokrožiti, niti urediti in kakor mladO vino pretočiti v nove sode. Umrl je nesrečen in beden, spomin za njim pa bo ostal veder in svetal, v svojem delu bo živel še nadalje, in kdor se bo sredi prazne in žalostne resničnosti naslajal s humorjem njegovih najboljših povesti, ne bo videl bridkih grimas njihovega avtorja ob osemletnem zahajanju življenja, groznem, zgodnjem večeru humorista, ki je tolikanj ljubil smeh in vedrino. V svojem delu bo živel nasmehljani, veseli Rado Murnik, v spominu svojih znancev pa junak »Matrazengrufta«, oskrbovanec mestnega zavetišča, nesrečni človek Rado Murnik. —o.

K. Zuckmayer: „Veseli vinograd"

(Na dolenjska tla in v našo govorico postavil M. Šmalc.)

V teh jesenskih dneh, ko vre v sodu mladO vino in se marsikdo zmrduje nad starim, ki je že cikrilo, je naša drama upozorila Zuckmayerjev »Veseli vinograd«. Veseloigra je zrasla v renskih goricah, kjer je doma žlahtno vino in ima zemlja veseli obličje. V dnevnih časih opozarjajo svetli glasovi, da je božja kapljica uničujoč strup človeškega rodu, povsod se organizirajo društva v obrambo zoper ta sok nature, in prav tedaj je napisal Zuckmayer svojo sočno in zdravo veseloigro, v kateri se zopet oglaša natura z vsemi svojimi pravicami. Francoski humor in tradicija krepke, robate ale sla vidno vplivala na pisatelja te zemlje, kjer se je romanska in germanska kultura stapljala. Veseloigra nima nobenih drugih pretenzij kakor pokazati človeka in njegovo naturo. Ta človek ni tragičen in razdvojen: ohranil je humor in veselje do življenja. Živi, kakor mu zapovedujejo nagoni, spoštuje božjo pomoč, kadar jo potrebuje, in če je ne, skrbi za lastno blagostanje, za srečo svojega srca in mu veselje priteka iz živih studencev nature. Zuckmayerjevi ljudje garajo, se ljubijo s sentimentom in tudi koristno, pijejo krepko, ker ceniio vse, kar jim da zemlja. Šala jim je tako sočna, kakor so dozorели sadovi. V tej šali se oglaša stari humor, ki se prav nič ne boji literature in se je posebno v romanski kulturi tako bohotno razživel. Pri nas je s protestantizmom umrl. V porenskih cerkvah ga srečuješ povsodi, nad podobami svetnikov, na stebrih in slopovju; tam ima tradicijo. Naša literatura je postala sramežljiva in marsikdo premišlja, ali bi zapisal krepko besedo ali ne. Živi pa ta beseda nad ljudstvom, tam ni umrla. Literatovo uho se naslaja nad njo in je meščanu v razvedrilo. Iz družbe jo preganjamo, ker je nedostojna. Toda včasi, ko so ljudje sedeli za mizo pri cinastem vrču, s kosom kruha in čebulo v roki, se je niso bali.

Zato je bil problem prevoda zelo težaven. Veseloigra je košček nature, podoba živih ljudi, njihove ljubezni, pitja in petja, v okviru zemlje ter njenih darov Vso noč do jutranje zarje se nekaj godi, zgodi pa malo. Beseda, dovtip in človeška prikazen so edini dogodki v veseloigri, poglavitna vrednota pa je v besedi. To besedo je bilo treba poiskati, dati ji pristno naturno moč. Pisatelj ni zahteval dialekta, ampak tisto domačo besedo, ki od večera do noči in skozi noč v zoro razveseljuje ljudi, ker se v njej prikazuje obličje zdrave človeške nature in življenja. Težko je s to besedo, ki je v naši literaturi obledela. Kosmata je, čuvstvena, ljubi prispodobo in barvo, je silno logična, ker je brezobzirno konkretna. Tudi tujke so vmes, purist bi onemel od groze. Prevajalec pa mora biti razumen, ne sme se bati, da bi s fertik in glib prenehalo utripati slovensko srce. Šmalc je storil tako. Pravi, da ni prevedel, ampak da je »Veseli vinograd« na dolenjska tla in v našo govorico postavil. Zajel je v besedi zemljo in dal tudi z njo

Domače vesti

• **Proslava prihoda srbske vojske v Sarajevo** se je vršila preteklo soboto. V zvezi s proslavo se je v gledališču priredila predstava »Stanoje Glavaš«. Med posameznimi dejanji so se vršila primerna predavanja o zmagi pri Kumanovu in o pomenu prihoda srbske vojske v Sarajevo.

• **Imenovanje pravoslavnega metropolita v Zagrebu.** Za pravoslavnega metropolita s sedežem v Zagrebu je imenovan g. Dositej, doslej biskup v Nišu

• **Odvetniški izpit** je pred komisijo višjega deželnega sodišča napravil pretekli teden odvetniški pripravnik **dr. Anton Žniderič.**

• **Vojaške vesti. Divizijski general Gjuro** Lazić, doslej komandant Boke Kotorske, je imenovan za vršilca dolžnosti komandanta inženjerije, artiljerijski brigadni general Vojislav Savić pa za vršilca dolžnosti komandanta dunavske divizijske oblasti. Na službovanje so prideljeni: konjiški kapetan 1. razreda Karol Bratuž, komandi požeškega vojnega okrožja; pehotni poročnik Karel Sternad kot manipulant skladišča 4J pehotnemu polku; artiljerijski poročnik Adolf Vesel komandi petrinjskega vojnega okrožja; artiljerijski kapetan 1. razreda Janko Potočnik kot komandir vojni podkovski šoli; nižji vojni uradnik Anton Filipič kot vršilec dolžnosti kontrolorja komandi II. armijske oblasti; nižji vojni uradnik Ivan Fabijančič kot vršilec dolžnosti blagajnika 17. pehotnemu polku; intendantski podporočnik Ciril Podbevšek kot manipulant materijala veleškega intendantskega skladišča; nižji vojni uradnik Joško Škerl kot vršilec dolžnosti intendanta komandi timoške divizijske oblasti; kapetan 2. razr. Jakob Cerar za vršilca dolžnosti komandirja 5. četi 5. pehotnega polka, pehotni poročnik Mavricij Loboda kot vršilec dolžnosti komandirja 2. četi 18. pehotnega polka; pehotni poročnik Jakob Blažon kot vršilec dolžnosti komandirja 4. četi 54. pehotnega polka; pehotni kapetan 2. razreda Peter Gregorič za vršilca dolžnosti komandirja mitralješki četi 26. pehotnega polka; pehotni poročnik Ivan Srakar kot vršilec dolžnosti komandirja 6. četi 55. pehotnega polka; pehotni kapetan Nikolaj Pavlič kot komandir 1. četi šole za rezervne pehotne oficirje; pehotni poročnik Ivan Bizjak kot vršilec dolžnosti komandirja 1. četi 2. planinskega bataljona; pehotni podporočnik Ivan Krašovec kot vodnik 14. četi obmejne straže; pehotni poročnik Dragan Mikuš kot komandir oddelku za zvezo, 49. pehotnemu polku; pehotni kapetan 1. razreda Vinko Kozjak kot manipulant skladišča 11. pehotnemu polku; pehotni kapetan 1. razreda Lavoslav Žagar, generalnemu štabu II. armijske oblasti; pehotni kapetan 1. razreda Anton Šproc komandi somborskega vojnega okrožja; pehotni kapetan 1. razreda Alojzij Rot komandi vojnega okrožja v Otočcu; pehotni poročnik Fran Pevec komandi vojnega okrožja v Kičevu; pehotni poročnik Rudolf Goričnik komandi vojnega okrožja v Varaždinu; pehotni kapetan 1. razreda Karel Bratuž komandi vojnega okrožja v Požegi; konjiški kapetan 2. razreda Zdenko Strelec komandi vojnega okrožja v Celju; pehotni kapetan 1. razreda Ciril Podgornik pa komandi vojnega okrožja v Negotinu. Državni mojster-ključavničar Jožef Ravnikar, uradnik 8. položajne skupine dravske delavnice, je trajno upokojen. — Ženitev je dovoljena pehotnemu podpolkovniku za generalštabne posle Mirku Burji z gdč. Pavlino Plevnikovo, hčerko bančnega direktorja iz Clevelanda v Zedinjenih državah Severne Amerike, ter inženjerskemu poročniku Milanu Koprivcu z gospodično Marijo Škarica, hčerko trgovca iz Šibenika.

DR. ČERNETOV POSLOVNI KOLEDAR IN ADRESAR ZA 1933 DIN 30. (DVORNI TRG 1/I.)

• **Občni zbor ZKD** Vsa včlanjena društva so vabljena na občni zbor Zveze kulturnih društev, ki se bo vršil 27. t. m. ob 9. uri v predavalnici ZKD v Kazini (II. nadstropje) v Ljubljani.

• **Konferenca šoferjev.** V Češkoslovaškem domu v Beogradu se je preteklo nedeljo vršila konferenca delegatov šoferskih društev. Izvoljena je bila začasna uprava Zveze, ki bo vodila posle do prihodnjega občnega zbora, dokler se zveza ne ustanovi. Za predsednika je bil izvoljen Aca Goldner.

Urbas Marija nasl., najfincjše kranjske klobase, Ljubljana, Komenskega 16. Tel. 2865

Vse vrste obuvala

gojzerje in druge športne čevlje si nabavite lahko zopet pri stari tvrdki

I. BRAJER

brzopopravljalnica

LJUBLJANA, Novi trg, Breg štev. 1

12832

• **»Zdravje«.** Prejeli smo 7. in 8. številko zdravstvene revije »Zdravje«, ki jo izdaja g. dr. Ivo Pirc, ilustrira pa slikar-grafik Elo Justin. Tudi ta dvojna številka objavlja vrsto zanimivih in koristnih prispevkov za vsakogar, komur je mar ljubo zdravje. Na uvodnem mestu prinaša članek urednika dr. Iva Pirca »Med zdravjem in boleznijo«, kateremu sledi prispevek dr. V. Meršola »Pljučnica — nevarna nalezljiva bolezen, nadalje članek »Namišljeni bolnik«. Glasnik higijenskih ustanov v dravski banovini, Vestnik protituberkuloznih lig in razen drobiž. Letna naročnina za to potrebno revijo znaša 30 Din.

• **Zgodovina ukradenega kolesa.** Trgovskemu pomočniku Čehu Francu iz Kicarja je bilo že 21. avgusta, ko je obiskal svojo izvoljenko v Sp. Velovleku, ukradeno kolo. To kolo je kupil mehaniški pomočnik A. Janžeković od nekega že večkrat kaznovanega Franca Gomilška, posestniškega sina iz Dragoviča za 150 Din, ne da bi vedel, da je bilo ukradeno. Dne 17. oktobra je Janžeković posodil kolo mehaniškemu vajencu Rešu Mirku iz Vintarovcev, ki se je s kolesom odpeljal v Ptuj, kjer pa je policija kolo na podlagi ovadbe zaplenila. Gomilšek tatvino odločno taji in pravi, da je kolo našel ob priliki kopanja v potoku Pesnici.

• **Velika carinska afera.** Kakor javlja Neue Züricher Zeitung«, je tihotapstvo špirita iz Jugoslavije v Švico zavzelo velike dimenzije. Dva vagona-cisterne sta bila nalašča v to svrho urejena. Kakor se je ugotovilo, sta že dvaindvajsetkrat letos prevozila to pot ter pripeljala v Švico 658.000 litrov špirita brez carine. Švicarska država je oškodovana za dva milijona švicarskih frankov. Krivci bi morali plačati globo osem milijonov švicarskih frankov. Švicarski carinski inspektor je izjavil, da je to največja carinska afera, s katero se je bavil v dobi svojega dolgoletnega službovanja. Lastnik velike tvrdke »Weinimport A. G.« v Bernu je brez sledu izginil.

• **Žrtev krize.** 61 letni trgovec v Mariboru Polak Lovro je prišel na obisk k sorodnikom v Sedlarjevem, kjer se je 5. t. m. obesil. Hudi časi in kriza v trgovini so ga spravili ob premoženje, da si je nesrečnik poiskal v svojem obupu in zmedenosti rešitve v samomoru.

• **Tragična smrt sprevodnika.** V Belovaru je vlak pozovil sprevodnika Jovana Janoševića, starega 36 let ter ga grozno razmesaril. Ena noga je ležala 60 metrov daleč od trupla.

• **Nočni napad.** Ko se je 2. t. m. ponoči vračal domov Šilak Lovrenc, hlapec iz Rucmancev, so ga na cesti v bližini vasi napadli fantje in ga pretepli s palicami po glavi. En udarec je bil tako močan, da je Šilak ohromel na levo roko ter je moral iskati zdravniške pomoči v ptujski bolnici.

• **Trdovraten samomorilec.** V Horgošu se je po hudem prepiru z ženo trgovec Ilija Abraham polil s petrolejem ter si potem zapalil obleko. Žena je plamen pogasila, nakar si je Abraham z britvijo prerezal žile na roki. Zaradi velike izgube krvi je Abraham umrl.

• **Kradel je električni tok.** Električna centrala v Veliki Kikindi toži industrijca Djoko Neručina zaradi kraje električnega toka v vrednosti nad 200.000 Din.

• **Obleke in klobuke kemično čisti, barva, plisira in lika tovarna Jos. Reich.**

• **Nova pasta za zobe je »Diana«.** Čisti odlično, varuje emajl, je izvrstnega okusa, desinficira usta in zobe. Cena normalne tube 5 Din, dvojne 8 Din.

Iz Ljubljane

u— **Truplo pokojn. Rada Murnika** so na željo sorodnikov prenesli včeraj iz mestnega zavetišča v mrtvašnico pri Sv. Krištofu, kjer leži na mrtvaškem odru. Rado Murnik počiva sedaj, sproščen vsega zemskega gorja, spokojen in miren, obdan od svežega zelenja, belih in rdečih rož. Ves dan so prihajali do njega številni ljudje, njegovi prijatelji in znanci ter čitatelji njegovih del. Med njimi je bilo zlasti veliko mladine, ki ga čita veliko in ga zato najbolj ceni, znak, da bo Rado Murnik živel dalje. Prva je pokojniku poleg užaloščene matere in brata položila na krsto venec Slovenska Matica. Pogreb Rada Murnika bo danes ob 16. izpred mrtvašnice pri Sv. Krištofu na pokopališče pri Sv. Križu.

u— **Prirodoslovna sekcija Muzejskega društva** priredi svoje prvo poljudno znanstveno predavanje v petek ob 20. v dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti. G. dr. Lavoslav Čermelj nas bo popeljal v kraljestvo zvezd in nebesnih pojavov in nam bo ob številnih skioptičnih slikah tolmačil ogromne razdalje in postanek svetovij. Odbor sekcije vabi vse, ki se za stvar zanimajo, na obilno udeležbo.

u— **Umetnostno-zgodovinsko društvo v Ljubljani** priredi v sredo 9. t. m. ob 3. popoldne ogled kapelice Gabriela Gruberja in stopnišča v Zvezdarski ulici (stenska slika Kremser-Schmidta, freska Herbersteinova, stuko), cerkve sv. Jakoba Robba Mislej, Contieri, Wolf, Šubic Jurij, Bambino, Künl, Langus, Plank, Grohar), sv. Florijana (Kundišek, Herrlein, Cussa) in križa na žabjaku št. 6. Vodil bo msgr. Viktor Steska. Sestanek pred Šentjakobsko cerkvijo.

Usta in grlo

so pot, po katerem prihajajo klice bolezni v naše telo. Otroke varujejo nalezljivih bolezni vratu in grla okusna

ANACOT PASTILE 332

Dobivajo se v vseh lekarnah. — Cena malemu zavojčku Din 8, velikemu zavojčku Din 15.

u— **Predavanje SPD o Kavkazu.** Drevi ob 20. bo predaval v dvorani Delavske zbornice dunajski veleturist Hans Slezak o svojih turah v Kavkazu. Planinci naj ne zamude tega zanimivega predavanja. Sedeži po 6 in stojišča po 3 Din so v prodaji v društveni pisarni SPD, Masarykova cesta 14-I (palača Grafike) in pa zvečer od pol 20 ure dalje pri blagajni v Delavski zbornici.

Rasputin

Demon žensk

u— **Jugoslovensko-angleško društvo** ima danes svoj redni občni zbor z običajnim dnevnim redom ob 20. v Kongresni kavarni poleg kina Matice. Vse člane in prijatelje društva vabi k obilni udeležbi odbor.

u— **Okrožna strelska družina** javlja, da se vrši vsak torek od 20. dalje sobno streljanje v kleti hotela Metropol (Miklič) Otvoritev sobnega streljanja drevi, istočasno bo tudi seja uprave.

KINO LJUBLJANSKI DVOR
Telefon 2730.

Samo danes ob 4., pol 8. in 9. uri velesenzacija

„Pošastni vlak“

Velenapeta kriminalna drama.

u— **Društvo »Treznost«** priredi svoje letošnje prvo predavanje v petek 11. t. m. ob pol 20. v dvorani palače OUZD na Miklošičevi cesti. Naslov: »Resnica o prohibiciji v Ameriki«, ki bo o njej poročal prijubljeni predavatelj višji mestni zdravnik g. dr. Franta Mis, ki je bil pred par leti osebno v Ameriki z namenom, da prouči to ondotno uredbo. Zato smemo biti prepričani, da bo predavanje kar najtemeljitejše in glede na sedanji boj, ki se bije pravkar onstran luže med »suhimi« in »mokrimi«, tudi najzanimivejše. Po predavanju bo svoboden razgovor. Na ta sestanek vabi odbor poleg sester in bratov tudi vse one, ki se zanimajo za ta pokret, zlasti gg. akademike in cenjeno dijaštvo. Vstopnine ni nobene. — Odbor.

ZVOČNI KINO IDEAL

Franc Molnarjevo
odrsko delo

OLIMPIJA

V glavnih vlogah:

Nora Gregor
Theo Shall
Hans Junkermann

Razkošje nekdanjih visokih krogov! — Ljubezen vojvodinje in navadnega oficirja!

Danes ob 4., 7. in 9. zvečer!

u— **JNAD Jadran vabi svoje člane, da se udeleže brucovskega večera, ki bo danes v gostilni pri »Nacetu«.** Zbirališče točno ob 7 v čitalnici. Gospodje starešine vljudno vabljeni!

u— **Stara Ljubljana izginja. Delavci so** včeraj podrli in odstranili zadnji zid stare mestne hiše na oglu Dunajske ceste in Gajeve ulice. S tem je izginil eden ostankov nekdanje Ljubljane. Hiša je tvorila svoječasno glavni vhod in pisarno garnizijske bolnice, ki je spadala v velik kompleks eraričnih poslopij ob Dunajski in Aleksandrovi c. Mestna občina je pred 30 leti prevzela ta kompleks od vojaškega erarja z obveznostjo, da bo zgradila novo vojaško skladišče na Kodeljevem. Prostorno zemljišče je občina parcelirala in prodala raznim interesentom, ostala ji je samo še hiša ob Dunajski cesti, ki je bila zgrajena okoli l. 1757. Sedaj je Gajeva ulica že povsem prosta in prihaja nebotičnik do veljave. Gradnja Dukičevega hišnega bloka ob Gajevi ulici naglo napreduje in bodo stavbe že letos pod streho. Na Sv. Petra cesti pa je izginila stara pritlična Adamičeva hiša. Stavbno podjetje inž. Dukić je zgradilo ob regulirani stavbni črti novo lepo poslopje zadaj za staro Adamičevo prodajalno in so pretekli teden staro hišo podrli ter bo g. Adamič v kratkem otvoril v novi hiši moderno urejeno trgovino z vrvarskimi izdelki.

Zobni atelje — dentist

BITENC LUDVIK

se je **PRESELIL** s Kongresnega trga štev. 8

v Škofjo ulico štev. 12

prvo nadstr. (v hišo kavarne Tabor)

Ordinira od 8.—12. ure dopoldne
» od 2.— 5. ure popoldne

u— **Huda nesreča.** Med 17. in 18. uro se je pripetila na Krakovskem nasipu huda nesreča, katere žrtev je postal 33 letni mesarski pomočnik France P. Hotel je stopiti z voza, nesreča pa je hotela, da se je pri tem nataknil na moda in si jih pretrgal. Ponesrečenca so z reševalnim avtom prepeljali v bolnico. Njegovo stanje je resno.

u— **Napad na stražnika v civilu.** Poskusni stražnik France Gruden je patrulijral včeraj okrog 1. zjutraj po Poljanskem nasipu, kjer je ugledal v senci dreves pred umobolnico dva sumljiva moška. Stražnik, ki je bil v civilu ju je hotel legitimirati nakar sta neznanca zbežala. Gruden ju je zasledoval in res enega tudi dohitel. Tedaj pa je ta poklical tovariša: Toni, pojdi no sem! Prišel ni samo eden, marveč kar dva in tedaj so se vsi trije lotili stražnika. Vrgli so ga po tleh in ga hudo poškodovali na glavi in po životu. Odvzeli so mu tudi službeni samokres, nakar so zbežali. Vendar pa se je posrečilo okrog 1.15 patrulji napadalce zajeti. Vsi trije so bili aretirani, a so svoje dejanje tajili. To pa ni dosti pomagalo, kajti eden izmed njih je imel na glavi celo Grudnov klobuk, ki si ga je prilastil med bojem, drugi pa je nosil s seboj stražnikov dežnik.

u— **Pretep na ulici.** V neki kavarni na Sv. Petra cesti sta veseljačili v nedeljo ponoči dve družbi, ki sta se pričeli med seboj zbadati. Kmalu so letele psovke vse vprek in domala je prišlo do dejanskega spopada že v kavarni. Okrog polnoči je ena družba zapustila lokal in odšla na ulico. V bližini Tabora pa je prvo dohitela druga družba in že je bil pretep tu. Najhujše so zdelali krovca Jožeta Pesatiča, ki je dobil več vbodljajev z nožem, v bolnico pa so morali prepeljati še Ludvika Girtla in hlapca Leopolda Dernovška. Policija je napadalce izsledila in jih vtaknila v zapore. Bili so to neki delavci, ki stalno ogražajo ljudi po gostilnah in na ulici.

u— **Zopet je govoril nož.** V splošno bolnico so včeraj pripeljali 19letnega posestnikovega sina Janeza Oražna iz Zlate Poljane pri Kamniku. Fant se je bil spri s tovarišem Antonom Klopčarjem iz iste vasi. V prepiru je Klopčar segel po nož in Oražna parkrat sunil v levo stran prsi. Klopčarja so še tekom noči prijeli orožniki. V bolnico so pripeljali včeraj tudi dve žrtvi nesreč. V Veliki Peci pri Kamniku je padel po stopnicah posestnikov sin Julij Mausar in si zlomil levico. V Rožni dolini se je v nedeljo zvečer prevrnil voz sena na hlapca Janeza Prazniška, ki je dobil pri tem več lažjih poškodb.

u— **Večer umetniškega plesa** priredita »Svoboda« in »Zarja« v sredo 9. t. m. ob 20. v dvorani Delavske zbornice. To bo I. umetniški plesni večer v tej sezoni. Umetniška plesalka Katja Delakova, znana že iz prosvetnih večerov in iz nastopa v operi, zapleše več lepih, na novo naštudiranih plesov. Pridite in oglejte si to zanimivo prireditev. Vstopnice so po 8, 6, 4 in 2 Din v Delavski zbornici.

Ali potrebujete čistilno sredstvo?

Zgodaj zjutraj dosežete normalno lahkotno izčiščenje, če vzamete prejšni večer 2—3 dražeje ARTINA. Dobi-jo se v vseh lekarnah. - Vsebina škatlice po Din 8·—

ARTIN

zadostuje za 4 do 6 krat.

Odobreno od Ministr. soc. politike in narodnega zdravja San. oddel. S. Br. 12258 od 12. julija 1932.

u— **Klub ljubiteljev sportnih psov v Ljubljani** bo imel ob 10 letnici svojega obstoja v sredo 9. t. m. ob 20. v novi dvorani hotela Metropol izredni občni zbor, združen z družabnim večerom vseh svojih sedanjih in bivših članov ter vseh prijateljev kinologije.

u— **Kavarna Tabor. Danes koncert. Prvovrsten šramel. Začetek ob 20. uri.**

u— **Redna plesna vaja** učiteljiščnikov bo drevi ob 19.30 v Trgovskem domu pod vodstvom g. Jenka. Začetniki točno! Igral bo jazz »Ronny«.

u— **Drevi »nadaljevalni plesni tečaj« Jenkove šole v Kazini z revijo vseh letošnjih plesov. Posebne plesne ure dnevno.**

u— **Redna plesna vaja »Krke« bo drevi ob 20. v podrumu hotela Miklič. Svira orkester.**

VEDNO NAJBOLJŠE

in najcenejše nogavice kakor tudi vse modne potrebščine pri **M. PIRNAT**, Sv. Petra cesta 22. 377

Vsesplošno konštatacijo vsak dobro že pozna: „Najboljšo restavracijo naš Slamič le ima!“

13274

Iz Maribora

a— **Lep jubilej.** Danes slavi poštni poduradnik tukajšnje pošte gosp. Josip Pavlin šestdesetletnico svojega življenja, istočasno pa obhaja tudi 35letnico poroke s svojo zvesto življenjsko družico Julijano. Obenem pa poteka tega dne tudi 35. leto, odkar je vstopil v državno službo, ki jo opravlja še vedno čil in zdrav v največje zadovoljstvo svojih predpostavljenih. Do prevrata je služboval v solnčni Gorici, ob prihodu Italijanov se je pa umaknil v Jugoslavijo, kjer je bil takoj nameščen na tukajšnji pošti. Njegov zakon je bil blagoslovljen z 2 hčerkama, katerih ena, Lidija, je poročena s postajenačelnikom v Sevnici g. Milostom, druga, Pavla, pa s poštnim kontrolorjem g. Mundo v Mariboru. Trikratnemu jubilantu želimo še mnogo srečnih let.

a— **Lep uspeh mariborskega ženstva.** Agilne članice Društva za zaščito dece in mladine v Mariboru so tudi letos, kakor običajno vsako leto, priredile v korist Počitniškega doma kraljice Marije na Pohorju na dan Vseh svetih na tukajšnjih pokopališčih šetje obiskovalcev grobov. Dosežen je bil lep uspeh. Zbirka je prinesla domu 5611 Din. Odbor društva izreka vsem darovalcem in prijateljem mladine svojo najtoplejšo zahvalo.

a— **Drugi večer zgodovinskega društva** bo v četrtek ob 20. v čitalnici študijske knjižnice. Dnevni red: Predavanje o hallstattski kulturi v Mariboru in okolici. S predavanjem je združena razstava najnovejših izkopnin na Pohorju in v Mariboru. Predavanju bo sledil koreferat, nato pa poročilo o najnovejši zgodovinski literaturi. Vsi člani ZDM in vsi prijatelji zgodovine vljudno vabljeni!

a— **Šolar pod kolesom.** V soboto popoldne je neki kolesar povozil na Tržaški cesti 6letnega šolarja Karla Behoviča, ki je pri padcu zadobil tako težke poškodbe na glavi, da ga je moral prepeljati rešilni avtomobil v bolnišnico.

a— **Kdor išče, ta najde.** V nedeljo zvečer so se v neki gostilni na Reki pri Hočah stepli fantje, med katerimi je bil tudi 25letni posestnikov sin Franc Golob iz Frama. Golob je kričal in grozil, da bo vso gostilno razdejal in hišo zažgal. Dejansko se je lotil tudi gostilničarja, ki je bil v silobranu prisiljen poseči po samokresu. Krogla je zadela Goloba in ga lažje ranila. Golob je moral po zdravniško pomoč v mariborsko bolnišnico.

a— **Tatvine koles na dnevnem redu.** V nedeljo dopoldne ze neznan tat odpeljal trgovcu Ivanu Slugi izpred »Velike kavarne« 1300 Din vredno moško kolo znamke Puch. Pred nakupom ukradenega kolesa se svari!

---

ljudem življenje. V vinogradu, v mali sobici pri »Kroni«, pred skednjem na dvorišču in v vrni lopi oživlja beseda veselo početje ljudi, ki se natreskajo žlahtne pijače, in se jim potem natura kar izriva. Postaviteli dolenjskega »Veselega vinograda« se ni sramoval svojih ljudi, kakor so se sinovi zgražali nad očetom Noetom, ampak jih je v srčnem veselju pustil razodete, potem, ko jih je napojil s cekinasto zeleniko. S svojim srčnim veseljem pa jih je prebudil z jutranjo zarjo in osrečil v ljubezni.

Igralci so z enako ljubeznijo dokazali, da je ta vinograd res košček naše nature. Dostojanstveni Veba, posestnik in vinogradnik, je v Levarjevih rokah zrasel v polnokrvnega moža, ki kapljico dobro prenaša, jo zna proslaviti in prebujena čuvstva koristno izživeti. V prizoru na vrtu sta z Ančko (Medvedovo) živo izpričala, da natura ne gre v bukvice. Temperamentna Ančka bo ostala vzorna podoba v arhivu domačih tipov. Prav tako je Cesarjev Majer življenjska kreacija, v kateri je igralec z besedo in masko ustvaril klasično podobo. Kraljev Kunc je zopet nova pojava domišljavega inteligenta, ki živi iz cela. Le škoda je, da je prizor na gnojišču preveč razvlekel in je prešel v karikiranje. Vehovo Kati je Boltarjeva malce preliterarno podajala. Imela je zelo pristne momente, toda večkrat ji je beseda nadomestovala življenje. Njen partner Gregorin je bil za spoznanje pregoreč. Izmed številnih tipov so se prav izredno uveljavili suplent Cvek (Jan), vinotržec Faganel (Sancin), oba agenta iz Zagreba, Železnik in Lipah. Med veterani sta Skrbinšek in Plut vzbujala s svojimi nastopi nepopisno veselje. Tudi Bratina je dobro pogodil Rohneta.

Šest je te vesele prizore režiral z veliko živahnostjo, ki je dosegla svoj višek v vzornem pretepu koncem drugega dejanja. Scenerija v prvem dejanju pa je ovirala vinčarje kakor tudi igralce. Okorne stopnice in steze med tratami so motile iluzijo. Zaradi nekaterih nepotrebnih in neokusnih prizorov, kakor so židovske popevčice, ki pri nas niso papularne, in stereotipno fotografiranje na vrtu, se je dogajanje preveč zavleklo. Pri teh veselih dogodivščinah, v katerih se tako malo zgodi, pa so vendar košček človeškega življenja, mora režiser prav posebno paziti na ritem. J. K.

„Zaljubljen v tri oranže“

Neumljivo mi je, zakaj je gledališka uprava premiero opere »Zaljubljen v tri oranže« postavila na oder za slabo zasedeni red C, ki je obenem poročevalcem tudi le pogojno dostopen. Nimam prav nič proti gospodi iz reda C in lepo je, da tudi ti abonenti dobe premiere, toda pičla zasedba tega reda in tej primeren dovolj hladen sprejem tako odličnega in izvrstno naštudiranega dela more vzbuditi v povprečnem obiskovalcu sum, da prva izvedba dela ni vredna najširše premierske publike, ali pa, da take pri nas sploh ni. Druga izvedba, repriza, pa za »izven« človeka že nima več one dražljive mikavnosti kakor prva.

Prokofljevo opero »Zaljubljen v tri oranže« smo pred petimi leti sprejeli z navdušenjem. Bila je za nas teatrsko in glasbeno odkritje. Prav toliko zanimanja je vredna tudi danes. Vendar je od tedaj do danes preteklo že pet let in v petih letih nam je naš oder nudil že mnogo modernejših del, mnogo bolj glasbeno revolucionarnih, kakor je to, ki ni več tako novo, kot je bilo tedaj, pa tudi težke duševne depresije tedaj ni bilo, ki danes tlači našega človeka in ki je v nemali meri kriva praznote v gledališču. Slabega obiska gledališč ni morda zakrivila čudovita kinematografska tehnika, zvočni film, gramofon in radio, četudi je »smrt umetnosti« prerokoval že pred dvajsetimi leti Viktor Duburtin, domnevajoč, da bo nastopila zaradi tehničnega razvoja, saj tudi fotografski aparat ni uničil slikarstva, gramofon pa ne pevcev in pianistov. Tudi film ne more in ne bo ubil živega teatra, četudi nam proizvaja »Prodano nevesto« itd. Komodnost, lenoba publike je, ki povzroča praznoto gledališč, pa temni kot v kinu, kamor lahko sede jara gospoda, četudi s klobukom na glavi, radijski zvočnik, ki ti poje doma za gorko pečjo in, kakor sem že zapisal, potrtost zaradi skrbi za vsakdanji kruh. Zaradi teh skrbi je postala umetnost drugovrstna potreba.

Ne prva izvedba »Treh oranž«, niti nedeljska nista zaostajali prav nič za predstavami pred petimi leti. Nasprotno! Nekatere uloge so sedaj še v boljših rokah, pregrupacija čudakov v obe obodrski loži je sedaj še umetnejša, oprema menda še razkošnejša, vse podajanje odločnejše. Zares: delo in njegova odlična izvedba na našem, idealno kulturno delavnem odru bi zaslužila najodkritosrčnejšega priznanja naše najširše publike. O delu samem in njegovih ocenah podrobno poroča »Gledališki list«, in to bi moral v tako temeljiti in objektivni obliki storiti pri vsaki novi stvari.

Mojstra nad vsemi se je pokazal kot kralj Tref zopet g. Betetto. Tako sijajno karikiranega »veličanstva« bi ne mogel izlepa podati kdo drugi. Prav naraven v igri, živahen in lahkoten v petju je bil princ g. Banovca. Princesa Klariče ge. Poličeve veledostojna, imeniten Leander g. Magoliča, prav razgiban in živ Truffaldino g. J. Rusa. Pantalon, zaupnik kraljev g. Janka je elastičen, neprisiljeno humoren, posebno izvrsten je Mag Čelij Marijana Rusa. Presenetljivo hitro se ta izredno uporabni pevec in igralec razvija v nadpovprečnega umetnika. Fata Morgana ge. Thierry - Kavčnikove je imponirujoča figura, ljubke so vse tri princese v oranžah: ge. Španova, Ramšakova in Ribičeva, komičen g. Zupan kot kuharica, dalje imenitni: Peček, Kogejeva, vsi ostali, zbori čudakov, tragikov, komikom, lirikov itd.

Opero je v vsakem pogledu skrbno in z veliko ljubeznijo naštudiral vnovič g. Štritof z veščo pomočjo režiserja prof. Šesta tako, da bi morala biti v čast tudi vsakemu, največjemu odru.

Publika pa . . . toda dovolj brezplodnih lamentacij. Povešati rok, obupavati nam ni treba. Teater, ne samo naš, krčevito išče novih del, novih umetniških sredstev, s katerimi bi priklenil ali si vzgojil novo publiko, ki ne bo morda izumirajoča meščanska, ampak bo prišla iz najširše, ljudske mase. Če si gledališče ne bo moglo ustvariti te nove publike, pa bo ustvarila ta publika nov teater. —č.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Velika intelektualna doba v francoski kulturi. V »La Nouvelle Revue Francaise« z dne 1. novembra čitamo v članku Denisa Saurata o enem najnovejših sodobnih esejistov, Alainu, to-le značilno sodbo o sodobni francoski književnosti: »Današnje tako živo in toli številne nadležnosti nam prelahko zakrivajo dejstvo, da živimo v veliki intelektualni dobi, dobi, ki jo bo bodočnost stavila v isto vrsto z leti 1660 in 1830. V Proustu, Valeryju in Alainu imamo tri prvovrstne veličine; pri nekaterih je Gide, pri drugih pa Claudel predmet še bolj gorečega kulta. In naša druga linija (tu so mnogi, ki bi lahko stopili med prve) je silnejša od druge linije romantikov l. 1930, ali klasikov l. 1660 Mauriac, Martin du Gard, Bloch, Hamp, Maurois, Romain Rolland, Schlumberger in še pet ali šest drugih so tehtnejši od Soularyja, Desbordes Valmore, Emila Deschampsa ali Pradona in Campistrona. In slikarstvo ali kiparstvo našega časa sta vsaj na isti višini kakor književnost«. Vendarle svetlogledna sodba v današnji književnosti in umetnosti, ki mnogim stoji v znamenju »propada« vsega intelektualnega življenja! Kajpak tudi pri tem lahko zavidamo Francoze, ki so danes res v prvih vrstah svetovne književnosti.

a— **Gostilniški pretep.** V nedeljo zvečer je prišlo do hudega pretepa v neki limbuški gostilni, kjer jo je pošteno izkupil 43letni domačin in železniški mizar Filip Ajt. Dobil je več krepkih udarcev s trdimi predmeti po čelu, nosu in desni roki. Na pomoč je bil poklican mariborski reševalni avtomobil, ki je Ajta odpeljal v bolnišnico.

a— **Ob suknjo je prišel.** Mariborske jesenske prireditve si je prišel ogledat med drugimi tisoči in tisoči ljudi iz vse banovine tudi trgovski pomočnik Ladislav Škrinjar z Javornika na Gorenjskem. Med drugim je šel v nedeljo dopoldne na okrepčilo v »Grajsko klet«, kjer pa mu je med zajtrkom izginil lep trenchcoat plašč, vreden 1500 Din. V ostalem pa policija ni imela prilike intervenirati v nobenem drugem primeru tatvine pri tolikem ljudskem navalu.

Iz Celja

e— **Delavstvo iz Celja in okolice za svoje pravice.** V soboto zvečer se je vršilo v nabito polni veliki dvorani Narodnega doma zborovanje delavcev in nameščencev iz Celja in okolice. Zborovanju, ki ga je sklicala strokovna komisija, je predsedoval g. Fran Svetek. Podčrtal je potrebo, da zavzame tudi delavstvo iz Celja in okolice svoje stališče glede brezposelnosti. Omenil je tudi lepi uspeh, ki ga je doživel moški pevski zbor celjske »Svobode« pri otvoritvi delavskih prosvetnih večerov v Ljubljani. Obravnaval je vprašanje uvedbe 40 urnega delovnega tedna, stanovanjske zaščite in podpiranja brezposelnih. Tajnik Delavske zbornice g. Uratnik je v stvarnem govoru najprej razmotrival o problemu brezposelnosti. Na svetu je danes okrog 50 milijonov brezposelnih, v posameznih državah je 20 do 30 odstotkov prebivalstva brez zaslužka. Uvedba 40 urnega delovnega tedna, ki ga zahteva resolucija Mednarodnega urada dela v Ženevi, bi mogla temeljito omiliti ali pa celo popolnoma odpraviti brezposelnost. Potrebna je javna kontrola vseh gospodarskih podjetij, da se bo videlo, ali zmorejo ali ne zmorejo večjih plač delavstva in nameščenstva. V dravski banovini je delavstvo letos zaslužilo 200 milijonov dinarjev manj nego lani, četudi je bila kriza že lani občutna. Vsak peti delavec od lanskega števila zaposlenih je letos brez zaslužka. Deseturni delovni čas je zločin nad delavstvom Brezposelnim smo dolžni, da se vsaj zakonito določeni delovni čas nikjer ne prekorači. Nujno potrebna je pri nas uvedba zakonitega skrbstva za brezposelne s pomočjo države, banskih uprav in občin. Tudi Borze dela bo treba podpreti z izdatnejšimi prispevki. Hvalevredno je, da delavstvo tudi v Celju in okolici aktivno in požrtvovalno sodeluje pri pomožni akciji za brezposelne. Predsednik zborovanja g. Svetek je naglasil, da se delavstvo ne sme zanašati na miloščine in podpore, marveč se mora organizirati in tako zahtevati svoje pravice. Ob koncu zborovanja je bila sprejeta resolucija, ki zahteva uvedbo 40 urnega delovnega tedna, preprečenje kršitve zakonskih predpisov v delovnem času ter uvedbo zavarovanja za primer brezposelnosti in starosti. Soglasno je bila sprejeta tudi resolucija, s katero se zborovalci pridružujejo akciji stanovanjskih najemnikov za uvedbo zakonite stanovanjske zaščite.

e— **Članski sestanki JRKD v Celju.** Krajevna organizacija JRKD za mesto Celje bo pričela zopet z rednimi članskimi sestanki. Prvi sestanek bo v sredo 9. t. m. ob 20.30 v klubovi sobi v Celjskem domu.

e— **V celjski bolnici je umrl** v nedeljo 6. t. m. posestnik Anton Hladin iz Dežnega pri Jurkloštru, v Zavodni pri Celju pa je istega dne umrl 42 letni delavec Ignac Belak.

e— **Za gostovanje mariborskega Narodnega gledališča,** ki bo uprizorilo v petek zvečer v mestnem gledališču v Celju Kreftovo dramo „Celjski grofje", je v mestu in okolici mnogo zanimanja. Vstopnice se dobe v predprodaji v knjigarni K. Goričarja nasl. na Kralja Petra cesti.

e— **Mestni kino** bo predvajal danes ob 20.30 izvrstni šaljivažni zvočni film „X—27" (»Onečaščena«) s slovito Marleno Dietrichovo.

Repertoarji

LJUBLJANSKA DRAMA.
Začetek ob 20.

Torek, 8.: Zaprto.
Sreda, 9.: Strast pod bresti. C.
Četrtek, 10.: Marij. B.
Petek, 11.: Zaprto (generalka).

LJUBLJANSKA OPERA
Začetek ob 20

Torek, 8.: Zaprto.
Sreda, 9.: Zaljubljen v tri oranže. Sreda.
Četrtek, 10.: Fra Diavolo A.
Petek, 11.: Erika. Proslava 25letnice umetniškega udejstvovanja g. Bojana Pečka.

★

»Sree igračk« je naslov nove Golijeve mladinske igre, ki jo študira pod vodstvom prof. Šesta naš dramski ansambel Prepričani smo, da bo našim malčkom izredno ugajala. Premiera bo v nedeljo popoldne.

Prokofjeva opera »Zaljubljen v tri oranže« se bo ponovila jutri. Delo in predstava sta izvrstni, zato poset najtopleje priporočamo.

25letnico umetniškega udejstvovanja kot član Narodnega gledališča bo proslavil v petek 11. t. m. v operi g. Bojan Peček. Za jubilejno predstavo si je izbral opereto »Erika«, ki sta jo napisala Maks Simončič in Janko Gregorc. Gospod Peček igra ulogo Iva, dalnega sorodnika kapitana Lesiča. Predstava je izven abonmaja. Vstopnice vseh vrst dobite še pri dnevni blagajni v operi. Rezervirane vstopnice dvignite danes.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE
Začetek ob 20.

Torek, 8.: Friderika. A
Sreda, 9.: Celjski grofje. B

Iz gledališča. Prva ponovitev Kreftovih »Celjskih grofov« bo jutri. Zanimivo in dramatsko zelo spretno napisano delo je ob premieri doseglo uspeh, ko malokatera domača drama ter ga je občinstvo sprejelo z burnim navdušenjem. — Kot naslednja glasbena premiera se pripravlja Suppejeva operета »Boccaccio«, ki jo režira g. Kurt Bachmann kot gost. — Drama bo v kratkem ponovila Nušičevo sijajno komedijo »Gospa ministrovka«, ki je pred dvema sezonama dosegla velik uspeh.

CELJSKO GLEDALIŠČE
Začetek ob 20

Petek, 11.: Celjski grofje. Gostovanje mariborskega gledališča.

Iz Hrastnika

h— *Smrt uglednega gospodarja.* V Debru pri Laškem je izdihnila v nedeljo zjutraj blago dušo stara slovenska korentna, po vsej hrastniški okolici znani posestnik Franc *Plesnik*, star 79 let. Nad 50 let je gospodaril na lepem posestvu v Dragi nad Hrastnikom. Nepričakovane razmere so ga prisilile, da se je moral pred 3 leti s sinom vred preseliti v Deber. Blagi pokojnik je bil zelo dober gospodar, poštenjak od nog do glave, vedno zaveden Slovenec, ki je v tem duhu vzgojil tudi svoje otroke. Veliko veselje je imel kot cerkveni ključar prijazne cerkvice v Dragi in je še sedaj iz Debra opravljal te posle. V tekočem letu se je pod njegovim vodstvom in skrbjo popolnoma popravila cerkvena hišica in položil nov tlak v cerkvi. Pogreb bo danes ob 9. od Narodnega doma v Hrastniku v prijazno Drago. Naj tam v miru počiva, prizadetim naše iskreno sožalje!

Gospodarstvo

Lesna industrija zahteva trgovinska pogajanja in likvidacijo kliringov

Pretekli petek se je v Zagrebu sestal **centralni odbor jugoslovenskega lesnega gospodarstva** k svoji prvi seji, ki ji je predsedoval g. Albert Deutsch - Maceljski. V svojem nagovoru je predsednik poudaril, da rasejo težkoče našega izvoza iz dneva v dan in se kopičijo na vse strani. Prva točka dnevnega reda je bila posvečena konstituiranju centralnega odbora kot vrhovne organizacije vsega jugoslovenskega lesnega gospodarstva. Sklenjeno je bilo, **da bodo centralni odbor tvorili predstavniki vseh lesnih strokovnih organizacij v Zagrebu, Ljubljani, Sarajevu, Beogradu in Sušaku ter predstavnikov državnega gozdnega erarja, Jugoslovenskega šumarskega združenja in Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine.** Izvoljen je bil poseben odbor, ki ima nalogo sestaviti načrt pravil za centralni obor.

Poročilo o ustanovitvi stalnega odbora šestih držav (8. septembra na Dunaju) in o sklepih tega odbora je podal inž. Milan Lenarčič. Kot stalna delegata v tem odboru 6 **držav sta bila potrjena inž. Milan Lenarčič in dr. Milan Ulmansky.**

Nadalje je bilo sklenjeno, **da bo agende centralnega odbora jugoslovenskega lesnega gospodarstva vodil Savez industrijcev in lesnih trgovcev v Zagrebu.** Končno se je na seji razvila temeljita diskusija o **sedanjem stanju lesne industrije in izvoza.** Na podlagi temeljite razprave, v katero so posegli vsi delegati, je bila sprejeta daljša resolucija, ki pravi med drugim:

Centralni odbor najprej ugotavlja, da je nastopilo **najresnejše stanje za naš izvoz lesa,** ki je več kot kritično. Zaradi devizne politike naše države in sosednih držav je naš izvoz na najvažnejša tržišča kakor so Italija in Grčija, zelo otežkočen, v Madžarsko celo onemogočen, na ostalih tržiščih pa v največji meri ogrožen. Smer, v katero je po sili razmer šla zadnja leta naša zunanja trgovina, **je dovedla našo lesno trgovino v podrejen položaj nasproti njenim glavnim konkurentom** in je občutno zadela vse naše gospodarstvo. Centralni odbor zahteva zaradi tega, da naša vlada **brezpogojno skuša z najvažnejšimi uvoznimi državami naših lesa, predvsem z Italijo, take trgovinske sporazume, ki bodo omogočali svoboden izvoz in plačilni promet. Zato je treba čim prej ukiniti vse omejitve (kliringe), ki onemogočajo neposredne zveze med našimi izvozniki in inozemskimi kupci.** Ker interesenti v Franciji niso zadovoljni glede plačilnega prometa po sporazumu od 26. septembra, naj se plačilo dospelih francoskih terjatev uredi na ta način, da Francija naši državi odobri špecijalni kontingent za gradbeni les, tako da bi se z dodatnim izvozom lesa pokrile te terjatve.

Centralni odbor je uverjen, da moremo glede na velike naše prirodne zaklade in glede na naš geografski položaj **edino v svobodni trgovini in pri svobodnem plačilnem prometu ščititi naše izvozne interese in tudi trajno držati našo nacionalno valuto.**

Odbor smatra, da **povišanje železniških vzporednih pristojbin,** ki je bilo izvedeno 1. novembra, na neupravičljiv način obremenjuje našo lesno industrijo in naš izvoz in s tem ograža njeno konkurenčno sposobnost na lesnem trgu. V času, ko so druge železnice z znižanjem železniških prevoznih stroškov olajšale bremena, ki zadenejo izvoz, spravljajo naše železnice z opetovanimi poviški izvoz lesa v najtežji položaj. Zato prosi centralni odbor, da se povišanja razveljavijo. Končno prosi odbor Narodno banko, naj prizadevanja malih žag v cilju ustanovitve zadružnih organizacij za izvoz podpre s primernimi krediti.

V oktobru so se cene dvignile

Studijski oddelek Narodne banke je pravkar objavil indeksne številke o gibanju cen v mesecu oktobru, ki kažejo nagel preokret, zakaj totalni indeks se je po dolgoletnem, skoro neprestanem padanju prvikrat v znatnejši meri dvignil, **in sicer za 2.1 točke na 63.9.** Razmeroma najmanjši dvig je zabeležen pri cenah rastlinskih proizvodov, pri katerih se je indeksna številka dvignila od 57.7 v septembru na 58.1 v oktobru. Indeks cen živine in živinskih proizvodov se je dvignil za 1.7 točke, od 56.8 na 58.5; indeks cen mineralnih proizvodov pa za 2 točki na 76.8. **Najobčutnejši je dvig pri cenah industrijskih izdelkov,** kar je gotovo posledica podražitve uvoznega blaga v zvezi z uvedbo premije pri nakupu in prodaji deviz. Indeks cen industrijskih izdelkov se je namreč povečal za 3.5 točke, od 64.0 na 67.5. Razvoj indeksov kažejo naslednje številke.

	INDEKS			
	rastl.	živ.	ind.	totalni
okt. 1931	71.1	66.1	69.3	69.5
sept. 1932	57.7	56.8	64.0	61.8
okt. 1932	58.1	58.5	67.5	63.9

V primeri z indeksi za lanski oktober je indeks cen rastlinskih proizvodov za letošnji oktober še za 13 točk nižji, indeks cen živine in živinskih proizvodov zaostaja za 7.7 točk, indeks cen industrijskih proizvodov pa le za 1.8 točke.

Indeks cen glavnih izvoznih predmetov in indeks cen glavnih uvoznih predmetov kažeta zopet za naše gospodarstvo neugoden razvoj. Indeks cen glavnih izvoznih predmetov se je namreč tudi v oktobru nadalje zmanjšal za 0.8 točke na 55.5, dočim je indeks cen glavnih uvoznih predmetov poskočil za 4.6 točke na 72.9, tako da se je napetost med obema indeksoma še nadalje povečala v našo škodo. Gibanje obeh indeksov in napetosti med njima v zadnjih letih kaže naslednja primerjava:

	INDEKS		
	izvozni	uvozni	razlika
oktober 1928	119.6	95.5	+ 24.1
» 1929	111.8	87.6	+ 24.2
» 1930	83.3	77.0	+ 6.3
» 1931	68.5	66.2	+ 2.3
junij 1932	62.5	67.9	— 5.4
oktober 1932	55.5	72.9	— 17.4

Kakor je iz gornje primerjave razvidno so se cene glavnih izvoznih predmetov od lanskega oktobra zmanjšale za 19 %, dočim so se cene za uvoženo industrijsko blago dvignile že za skoro 10 %.

Gospodarske vesti

= **Naša zunanja posojila.** Tečaji naših dolarskih papirjev na newyorški borzi so se v zadnji četrtini oktobra po prejšnjem padcu zopet nekoliko popravili. 7% Blairovo posojilo je 23. oktobra notiralo 17.125, 1. novembra pa 19; 8% Blairovo posojilo pa se je istočasno dvignilo od 19 na 22.50. Edino 7% Seligmanovo posojilo Državne hipotekarne banke, ki notira precej višje kakor Blair je sedaj popustilo od 25.50 na 22. — Oddelek za državne dolgove pri finančnem ministrstvu je pričel na obveznice, ki so v naši državi, 1. t. m. izplačevati zapadli kupon 8% in 7% Blairovega posojila, in sicer samo po pariteti, to je 56.77 Din za 1 dolar. Že prve 4 dni je bilo na blagajni vnovčenih za 6.3 milijona dinarjev teh kuponov. Pri izplačilu kupona se zahteva od prinositelja garancija, da izvirajo kuponi od komadov, ki se že od prej (ko še ni bila izdana prepoved uvoza teh papirjev) v naši državi, da bi se tako preprečilo vtihotapljenje kuponov zaradi vnovčenja v našo državo. Ker pa je tak način kontrole težaven, predlaga beograjsko »Narodno blagostanje« v svoji zadnji številki, da se izvrši takojšen popis dolarskih obveznic, ki so v naši državi.

= **Kliriški saldo v korist Avstrije.** Ko je naša država odpovedala klirinško pogodbo z Avstrijo, je obstojal v Avstriji znaten saldo v našo korist (okrog 90 milij. Din). Še pred potekom odpovednega roka pa so naši uvozniki zaradi ugodnega tečaja vplačali na kliring prav znatne zneske, tako da je bilo pričakovati, da bo račun izravnan. Sedaj pa se je izkazalo, da je bilo v Jugoslaviji še več vplačano kakor pa je bilo treba, tako da obstoja sedaj saldo od 15.9 milijona Din v korist Avstrije. Zato je avstrijska Narodna banka odredila, da se v smislu klirinške pogodbe v Avstriji nadaljujejo vplačila v kliring do popolne izravnave v računu.

Rasputin
Demon žensk

= **Naš izvoz lesa v Madžarsko.** Glavni predmet našega izvoza v Madžarsko mora biti les, ker to zahteva že gospodarska struktura obeh dežel. Leta 1928. je znašal naš izvoz lesa v Madžarsko še 200 milijonov Din in tudi še lani je bila zabeležena vrednost izvoza lesa 84 milijonov; letos pa je ta izvoz docela zaostal in je znašal v prvem polletju t. l. komaj 8 milijonov Din. Zaradi zastoja izvoza lesa (zlasti drv) v Madžarsko je hudo prizadeta tudi dravska banovina (bivša mariborska oblast). Kakor smo nedavno poročali ma naša država edino za izvoz drv v Madžarsko kontingent, ki znaša za tek. leto 12.000 vagonov. Navzlic temu kontingentu pa je Madžarska do srede oktobra dala uvozna dovoljenja le za 1500 vagonov. Pogajanja z Madžarsko zaradi ureditve izvoza lesa so neobhodno potrebna, zlasti ker je Rumunska, kot glavna izvoznica lesa v Madžarsko pravkar s posebnim trgovinskim sporazumom uredila to vprašanje z Madžarsko. Ob koncu oktobra je namreč prišlo po dolgotrajnih pogajanjih do sporazuma glede nove trgovinske pogodbe med Madžarsko in Rumunijo, ki je zlasti važna za izvoz rumunskega lesa. Pogodba, ki je stopila 5. t. m v veljavo, vsebuje določbe glede kontingentov za les. Madžarska vlada se je obvezala, da bo za čas do konca t. l. dala uvozna dovoljenja za določene količine lesa. Kontigent za drva je tako določen, da bo uvoz v Madžarsko do konca leta skupno z dosedanjim uvozom od začetka leta znašal 30.000 vagonov. Nadalje so za čas do konca leta določeni naslednji kontingenti. Za oglje 350 vagonov, za jamski les 400 vagonov, za okrogel mehak les 300 vagonov in za mehak rezan les 2000 vagonov. Istočasno vsebuje pogodba določbe o kliringu za plačila blagovnih obveznosti.

= *Dobave.* Gradbeni oddelek direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 11. t. m. ponudbe glede dobave hrastovega lesa. (Pogoji so na vpogled pri omenjenem oddelku). Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 11. t. m. ponudbe glede dobave 800 kg bučnega olja, 600 kg kave, 2000 kg svinjske masti in 3000 kg riža. Direkcija državnih rudarskih podjetij v Sarajevu sprejema do 15. t. m. ponudbe glede dobave 3 kondenzatorjev. Direkcija državnega rudnika Senjski rudnik sprejema do 21. t. m. ponudbe glede dobave 300 m jamskega kabla, 10.000 kg koruze ter glede dobave žarnic. (Predmetni oglasi so na vpogled v Zbornici za TOI.)

= **Dobave.** Komanda pomorskega arzenala Tivat sprejema do 20. t. m. ponudbe glede dobave medeninastih in bakrenih cevi ter brona; do 21. t. m. glede dobave mornariških kap, belih bombažastih srajc ter glede dobave sabelj, do 23 t. m. glede dobave bencola, denaturiranega alkohola, glicerina, etra, solne in žveplene kisline, salmijaka, gipsa, lužnega kamenja, sode, masti za parkete, paste za kovine, mizarskega kleja itd., do 24. t. m. pa glede dobave pločevine, železa, kositra, alpaka-žice ter raznega drugega kovinskega materijala. — (Predmetni oglasi so na vpogled v Zbornici za TOI.)

= **Dobave.** Direkcija državnih železnic, strojni oddelek v Sarajevu sprejema do 11 t. m. ponudbe glede dobave elektr. aparatov. — Direkcija drž. rudnika Banja Luka sprejema do 10. t. m. ponudbo glede dobave 250 kg vijakov z maticami. — Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 10. t. m. ponudbe glede dobave kolesnih delov, delov za motor, do 17. t. m. pa glede dobave azbestnega in bombažnega materijala, vodokaznih aparatov in 300 plošč pločevine. — Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 14. t. m. ponudbe glede dobave 50 m³ hrastovega jamskega lesa, glede dobave vijakov, zakovic, žičnikov, železa, dimnih cevi, kositra, žice, bele pločevine, spiralnih svedrov itd.

= **Dobave.** Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 14. t. m. glede dobave 10 kom. karborundum-plošč, 100 kg pocinkane žice, 40 komadov visečih ključavnic, 100 komadov kalijevih patron za reševalni aparat Draeger, 50 komadov vrtalnih konic za električne vrtalne stroje in glede obdelave osi za drobilec. — Direkcija drž. rudnika Kakanj sprejema do 10. t. m. ponudbe glede dobave 250 omotov krovne lepenke, 20 komadov gumijastih cevi za vrtalne stroje, 160 kg železne žice, 450 kg vijakov z maticami, 1000 komadov kremenov za bencinske svetilke, 5000 kg žebljev za tračnice, 20.000 kg portlandskega cementa, 1000 komadov hrastovih pragov, 300 m² heraklitastih plošč, 25 kg žebljev za te plošče, do 17. t. m. pa glede dobave 300 komadov splintov in 250 kg navadnih žebljev. — Direkcija državnega rudnika Senjski Rudnik sprejema do 14. t. m. ponudbe glede dobave 3000 kg strojnega olja. — Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 24. t. m. ponudbe glede dobave cinka, pločevine in mazalic. — Komanda pomorskega arzenala v Tivtu sprejema do 16. t. m. ponudbe glede dobave jeklene žice, jeklenih vrvi ter glede dobave električnega materijala. — Komanda pomorskega zrakoplovstva v Divuljah sprejema do 21. t. m. ponudbe glede dobave 1 aparata za destilacijo vode.

Hmelj

+ **Nürnberg.** Hmeljske cene so se po zadnji okrepitvi ustalile. Pri mirni tendenci so pretekli teden plačevali za hallertauski hmelj 210 — 220 mark za 50 kg (po pariteti z 20% premijo je to 66.40 — 71.30 Din za kg), gorski hmelj po 155 — 185 mark (50.20 do 60 Din), spaltski pa po 235 mark (76.10 Din).

+ **Žatec.** Tudi na žateškem hmeljskem trgu je med hmeljarji le še malo letošnjega pridelka. Po cenitvi hmeljarske organizacije je neprodanih še 11.000 stotov (à 50 kg) letošnjega hmelja, po cenitvi organizacije hmeljskih trgovcev pa le še 8000 stotov. Cene so v preteklem tednu nadalje narasle za 50 Din in se je plačevalo ob koncu tedna za prvovrstno blago 1050 — 1200 Kč za 50 kg (po pariteti z 20% premijo je to 42.80 do 49 Din za kg), za srednjevrstno blago 800 do 1050 Kč (32.60 — 42.80 Din)

Borze

7 novembra

Na ljubljanski borzi se je danes deviza London v skladu z inozemskimi notacijami okrepila. Tudi devize Newyork, Trst in Bruselj so bile nekoliko čvrstejše, dočim je Praga za malenkost popustila.

Na zagrebškem efektnem tržišču je bila Vojna škoda nadalje čvrsta in se je trgovala za kaso po 190 in 193, za december pa po 190. Tudi 7% Blairovo posojilo se je nekoliko dvignilo; najprej je bil zabeležen zaključek po 30, potem pa po 31. Promet je bil še v 6% begluških obveznicah po 31.50 in v delnicah Priv. agrarne banke po 210.

Devize

Ljubljana. Amsterdam 2313.18 — 2324.54, Berlin 1362.36 — 1373.16, Bruselj 799.24 do 804.18, Curih 1108.35 — 1113.85, London 189.42 — 191.02, New York ček 5726.31 do 5754.57, Pariz 225.81—227, Praga 170.23 do 171.09, Trst 293.90—296.30.

Zagreb. Amsterdam 2313.18 — 2324.54, Berlin 1362.36 — 1373.16, Bruselj 824 do 827.94, London 189.42 — 191.02, Milan 293.90 do 296.30, Newyork kabel 5758.31 — 5776.57, Newyork ček 5726.31 — 5754.57, Pariz 225.88 do 227, Praga 170.23 — 171.09, Curih 1108.35 do 1113.85.

Curih. Pariz 20.376, London 17.16, Nework 518.75, Bruselj 72.175, Milan 26.56, Madrid 42.50, Amsterdam 208.70, Berlin 123.10, Stockholm 90.50, Oslo 78.50, Kobenhavn 89.50, Sofija 3.74, Praga 15.36, Varšava 58.10, Bukarešta 3.085.

Efekti

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 191 — 192, za december 188 — 191, 7% investicijsko 46 — 49 4% agrarne 21.50 — 24, 6% begluške 31 — 31.50, 7% Blair 30.50 do 31.50, 7% Drž. hipotek. banka 43 bl.; bančne vrednote: Narodna banka 3900 — 4000, Priv. agrarna banka 209 — 212.

Beograd. Vojna škoda 190, 188 zaklj., za november 189 zaklj., za december 189, 190 zaklj., 4% agrarne 22, 21.50 zaklj., 6% begluške 32, 31.75 zaklj., 7% Blair 30 zaklj., 7% Drž. hipotek. banka 40 zaklj., Narodna banka 4000 den., Priv. agrarna banka 212, 211 zaklj.

Dunaj. Staatseisenbahnges. 15.25, Trbovlje 19.40, Alpine - Montan. 11.45, Sečerana 21.50.

Blagovna tržišča

ŽITO.

+ **Chicago,** 7. novembra. Začetni tečaji: **Pšenica:** za december 44, za marc 49.50, za maj 50.625; **koruza:** za december 25.25, za marc 30.125, za maj 31.875; **oves:** za december 16.25, za marc 18.375.

+ **Winnipeg,** 7. novembra. Začetni tečaji: **Pšenica:** za december 46.125, za maj 50.625.

+ **Ljubljanska borza** (7. t. m.) Tendenca čvrsta. Zaključkov ni bilo. Nudi se **pšenica** (slov postaja, mlevska tarifa, plačilo 30 dneh): baška 6 kg po 197.50 — 200, baška, 77/78 kg po 200 — 202.50, sremska, 79/80 po 205 — 210; **moka** (slov postaja): baška »0« po 330 — 335, banatska po 340 do 345; **koruza** (slovenska postaja, mlevska tarifa): baška, umetno sušena po 117.50 do 120, za november po 122.50 — 125, za december po 125 — 127.50.

+ **Novosadska blagovna borza** (7. t. m.) Tendenca nespremeniena. Promet 49 vag. **Pšenica** (76 kg): baška, okolica Novi Sad, Sombor, srednjebaška sremska 150 do 152.50; baška potiska 154 — 156; ladja Tisa 155 — 157; ladja Begej 154 — 156; gornjebanatska 147 — 149; južnobanatska 147 do 147.50; srednjebaška, 78 kg 152 — 154. **Oves:** baški, sremski 98 — 102. **Koruza:** baška, za meseca december - januar 57 do 60; za marc - maj 70 — 74; banatska 52.50—54; sremska 56—58; baška, sremska, sušena 65—67. **Moka:** baška, banat. »0g« in »0gg« 240 — 250; »2« 220 — 230; »5« 200 do 210; »6« 155 — 165; 7« 125 — 135; »8« 85 — 90. **Otrobi:** baški in sremski 66 — 68; banatski 64 — 66. **Fižol:** baški beli 115 do 120.

+ **Budimpeštanska terminska borza** (7. t. m.) Tendenca neenotna. Promet tih. **Pšenica:** za marc 12.71 — 12.72, za maj 13.15 do 13.06; **rž:** za marc 7.84 — 7.86; **koruza:** za maj 8.47 — 8.48.

Prehlajenja?
BAYER
ASPIRIN
TABLETE
Dovoljeno od Min soc. pol. in nar. zdravja S. št. 15616 od 29. IX. 1932.

Na sadnem sejmu

Ljubljana, 7. novembra.

Sadni sejem, ki ga je Kmetijska družba v soboto zjutraj otvorila v paviljonu »J« na velesejmu in ki je bil prvotno določen samo za tri dni, se je tako dobro obnesel, da se podaljša še za nekaj dni. Do danes je razstavljenih nekaj nad 1200 zabojev finih, sortiranih jabolk, od česar je razprodanih že nad tri četrtine. Promet na sejmu je bil tudi danes prav živahen.

Veliko povpraševanje je med občinstvom zlasti po finejših sadnih specialitetah, kakor so kanadska jabolka (3.90 do 4.20 Din za kg) ananas (3.90 do 4.20 Din), bobovec (2.90 do 3.20 Din), bellefleur (3.70—4.20 dinarjev), mošančkov (2.70 do 3.20 Din). Zlasti po gorenjskem mošančkarju je mnogo povpraševanja. Za sadne vrste, v katerih na sejmu ni dovolj bogate izbire, sprejema Kmetijska družba posebna naročila.

S sadno razstavo so prirediteli tako našim sadjerejcem kakor mestnemu občinstvu napravili lepo uslugo. Uspeh, ki ga je dosegla že takoj ob začetku, lepo izpričuje, koliko živahnosti lahko v gospodarstvo in v konzum prinese posrečena, razumna iniciativa. Nakup sadja je pač tudi v današnjih težkih časih prav pametna stvar za vsakogar, ki to zmore: saj pomeni sadje pri hiši čez zimo enega najlepših užitkov izmed vseh, kar jih je človek lahko deležen ob zdravem pridelku zemlje.

Ostra obsodba zaradi cikastega Dalmatinca

Ljubljana, 7. novembra

Pred kazenskim sodnikom okrajnega sodišča dr. Stojanom Bajičem se je danes zagovarjal zaradi prekrška člena 26. vinskega zakona vinski trgovec, lastnik tvrdke Braća L.«. Kletarski nadzornik dravske banovine je na podlagi preiskave in sklepa Strokovnega odbora za oceno vina v Mariboru prijavil omenjenega trgovca državnemu tožilstvu deželnega sodišča, da je od junija do septembra izvozil v Avstrijo in Prago črno dalmatinsko vino z otoka Visa, ki je bilo, kakor navaja preiskovalna svedočba, cikasto, torej pokvarjeno. Kontrolni organ mestnega dohodarstvenega urada je vzel vzorec iz soda 46.31 hl, ki je bil namenjen Ivanu Žitku v Prago, pozneje je ta urad vzel še dva vzorca črnega, odnosno rdečega vina, ki je bilo namenjeno v Gradec. Obtoženec, ki se je sam zagovarjal, je izjavil na zadevno sodnikovo vprašanje: »Nisem kriv. Jaz sem dobil predmetno viško vino od tvrdke Simo Tomić z Visa, in sicer 1 vagon. Tomić mi je naročil, naj to vino pošljem na ime Ivana Žitka v Prago.«

Sodnik: »Kontrolni organ mestnega dohodarstvenega urada vas je opozoril, da je nevarno, da to vino odpošljete v inozemstvo.«

Obtoženec: »Vino je bilo zdravo. Prav tako je bilo zdravo pri obeh pošiljkah v Gradec. Dalmatinska vina imajo vsa kislino in je nemogoče, da bi bila ta, ki sem jih odposlal v inozemstvo, pokvarjena.«

Sodnik je po zaključenem dokaznem postopanju proglasil sodbo: Obtoženec je kriv, da je spravil v promet cikasto — pokvarjeno vino in se obsodi na 10 dni zapora in 3000 Din denarne kazni.

V razlogih je sodnik poudarjal, da je po zakonu treba kazen odmeriti od 7 do 30 dni zapora ter od 100 do 10.000 Din denarne kazni. Sodišče je pri odmeri kazni upoštevalo, da se nahaja naša domača vinska trgovina v težkem položaju in enako tudi naš izvoz vina. Obtoženec je s tem, da je izvozil pokvarjeno vino, škodoval naši zunanji vinski trgovini, kar je treba posebno upoštevati v času sedanje krize. Zato je bilo umestno izreči eksemplarično kazen. Obtoženec namerava po odvetniku vložiti priziv, odnosno revizijo.

Viharji nad Rokavskim prelivom

Po poročilih iz Pariza so divjali zadnje dni na Atlantski obali in nad Rokavskim prelivom mogočni viharji. Nabrežje je na mnogih mestih prestopila voda. Mnoge ladje so zaradi vihařnega vremena odgodile vožnjo, druge so se zatekle v najbližnja pristanišča. Neka italijanska ladja v bližini angleške obale je klicala na pomoč. SOS-klice so pošiljale tudi druge ladje, katerim seveda niso mogli takoj pomagati.

Iz življenja in sveta

Dvakrat trojčki

V chicaški porodnišnici so imeli pred kratkim v enem dnevu dvakrat trojčke

Padajoče zvezde v novembru

Leonidi, delci razkrajajočih se repatic

November je mesec zvezdnih utrinkov. Dva dneva v letu, 10. avgusta in 13. novembra, je deževanje teh zvezd še posebno močno. Kaj pa so prav za prav utrinki?

Vzrok za njih močnejše pojavljanje ta dva dni bo vsekakor v tem, da mora biti nekaj posebnega na tistih dveh točkah, ki jih zemlja na svoji poti okoli sonca zavzema v teh dveh dneh. Dokaz, da se javljajo utrinki v območju našega ozračja, je bil kmalu podan. Izračunali so tudi višino, v kateri se zablestijo in so našli, da ta ni kdo ve kako velika. Novembrski meteori se zasvetijo n. pr. povprečno v višini 70 km in spet ugasnejo v višini 30 km. Njih pot je torej odločno usmerjena proti zemlji.

Dolgotrajna opazovanja so ugotovila neki posebni red v njihovem pojavljanju. Na videz se zasvetijo na najrazličnejših koncih neba, dognali pa so, da imajo v določenih nočeh svoj izvor v istotako določeni točki neba, zlasti če se pojavljajo v celih trumah. Novembrski trop se javlja n. pr. s tistega kraja neba, ki nam ga za naše oko označuje sozvezdje Velikega leva. O tem se kmalu prepričamo, če zarišemo njihovo pot, kolikor se da, na nebesni karti. Poti, ki gredo na vse štiri strani neba, se preko začetka podaljšane vendarle križajo v sozvezdju Leva. Zato so tem meteoritom dali ime Leonidov. Točka, iz katere izvirajo Leonidi, se dvigne nad obzorje šele okoli pol enajstih. Proti 6. zjutraj doseže jug. Utrinki mu na tem ogromnem loku sledijo konsekventno. Kakor čreda svojemu pastirju. Ta okoliščina je vsekakor važna, kajti iz tega sledi, da ne izvirajo iz zemeljskega ozračja in da niso pod vplivom zemeljskega dnevnega vrtenja.

Ko je znanost tako ugotovila izvenzemeljski izvor Leonidov, je hotela dognati, od kod prihajajo. Pri tem je z izračunavanjem za nas samo v majhnem delu vidne meteorske poti in to tudi pri drugih meteornih tropah zapazila, da je njih pot istovetna s potmi določenih repatic, ki so jih opazovali že prej. Tako roma trop Leonidov natančno po poti, ki so jo l. 1866. izračunali za majhen komet iz tega leta. Vse torej kaže, da predstavljajo razbitine razkrajajočih se repatic.

Soodkriteljica radija

Ga. Marija Curie-Skodlowska,

ki je l. 1898. s svojim možem odkrila radij, je stopila 7. novembra v svoje 65. leto starosti. L. 1911. je prejela Nobelovo nagrado za kemijo

Pri boleznih ledvic, seči, mehurja in danke omili naravna **»Franz Josefova« grenčice** tudi silne težkoče pri potrebi v zelo kratkem času. Spričevala iz bolnišnic potrjujejo, da je **»Franz Josefova« voda,** ker olajša potrebo brez bolečin, zelo priporočljiva za redno uporabo za staro in mlado. **»Franz Josefova« grenčica** se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Nenavaden vojaški novinec

V Olomucu so pri nekem vojaškem oddelku prijeli nekega novinca zaradi nenavadne sleparije. Pri novačenju je komisija spoznala za sposobnega zasebnega uradnika, ki je bil v dobri službi. Ta pa se je bal, da bi z odhodom k vojakom izgubil službo, zato je pregovoril svojega brata, ki je bil brez dela, da je on šel služit namestu njega. V začetku ni nihče opazil tega trika, šele pozneje se je izkazalo, da imajo v četi novakov rekruta, ki je v resnici — rezervni nadporočnik. Delal je vojaške vaje tako precizno in sigurno, da je ostal vsem v očeh, kar je pomagalo, da so ga razkrinkali. Oba brata sta pod ključem.

Bratomor iz sočutja

Pred štirimi leti so našli v bližini Prage trafikanta Hlusačka mrtvega. Imel je rano na glavi. Ker je trpel na hudi živčni bolezni in ni bilo drugih dokazov, je izjavila pregledna komisija, da gre za samomor. Pred kratkim pa je dobil dogodek povsem drugačno lice. Na policijo je prišla Hlusačkova sestra in povedala, da brat ni izvršil samomor, ampak da ga je umorila ona, in sicer iz sočutja, ker ni mogla več gledati njegovega trpljenja. Šele po štirih letih ji je dejanje začela očitati vest katero si je olajšala s to izpovedjo in priznanjem storjenega zločina.

Smrtni skok iz 103. nadstropja

V Newyorku je skočil neki neznanec iz 103. nadstropja Empire State Buildinga, največje stavbe na svetu. Samomorilčevo truplo je priletelo na cestni tlak razbito v nešteto koscev.

Telesna teža in dovzetnost za bolezni

Prof. Karel Kisskaldt poroča v »Kosmosu« o zvezi med telesno težo in dovzetnostjo za bolezni. Pital je miši z mlekom in belim kruhom in jih ločil v dve skupini, v skupino mršavih in tolstih. Potem je izpostavil obe skupini učinkom nekega strupa, ki povzroča odrevenelost. Dognal je, da umrljivost tolstih poskusnih živalic močno prekaša ono suhih miši. Poskusi zastrupljenja z alkoholom so pokazali isti rezultat. Prof. Kisskaldt smatra na podlagi teh eksperimentov za dognano, da tolsti individuji mnogo prej podležejo bakterijam kakor mršavi.

Radio in tobak

Organ francoske tobačne industrije »Journal des Tabacs« trdi, da je radio hud nasprotnik tobaka. V kolikor se je zadnja leta skrčila poraba tobaka na Francoskem, ni temu vzrok gospodarska kriza, marveč radio. V prejšnjih časih so ljudje, kadar jih je tlačil dolgčas, pili kavo, vlekli iz pip in kadili cigarete, zdaj pa poslušajo radio in pri tem popolnoma pozabljajo na kajenje.

Skupaj držita

Industrijalec Ford in predsednik Hoover

Pri tem ju seveda ne vodi nič drugega kakor skrb za industrijske velekoncerne, na katerih sta kot solastnika oba interesirana

Umestna uredba

Praška gradbena policija je izdala odlok, da se morajo v Pragi odstraniti vse reklamne table, ki kvarijo umetnostno dragocene stavbe in javne zgradbe. S tem je zadela v živo vse tiste, ki so delali reklamo ne glede na estetičen učinek njenih sredstev. Table, ki bijejo v obraz čut za lepoto, bodo morale izginiti, z njimi vred pa tudi vse druge reklame, ki v kakršnem koli pogledu ogražajo varnost potnikov na trgih, ulicah in prehodih.

Lepota – relativna reč

Podoba je, da je Amerika pomela z mršavami ideali, kajti po izjavi newyorških listov prisojajo Američani Veneri l. 1932. kar 70 kg teže. Tudi slikar Frank Brangwyn se bavi s tem problemom in je po dolgih študijah prišel do sklepa, da je lepota relativen pojem, ki se ne da reducirati na neke gotove številke dane mere. Vendar je Brangwyn izdelal nekakšen načrt proporcij Venere za l. 1932.

Vrat takšne lepotice meri po njegovi sodbi v širino 31 cm, obseg v pasu 70 cm, obseg čez prsi 92 cm, obseg čez kolke 88 cm, obseg meč 31 cm. Ostalo je sorazmerno.

Zavetišče sv. Bernharda v snegu

Veliki in mali prelaz na sv. Bernhardu sta v zadnjih dneh nedostopna za vsak promet. V obližju znanega zavetišča je zapadlo več m snega in temperatura je padla več stopinj pod ničlo.

Prebivalstvo Rusije

Po zadnjih statističnih podatkih ima Rusija 163 milijonov prebivalcev. Vsako leto se pomnoži to število za približno tri milijone novih državljanov.

Čarovnik mikrokozma

Tiho in neopaženo je šla te dni mimo nas pomembna obletnica, namreč 300-letnica, odkar se je rodil Anton Leuwenhoeck, ki je darovat človeštvu mikroskop in s tem vpogled v čudežni svet mikrokozma. Njegova raziskovanja so bila izhodišče vseh ogromnih odkritij, ki jih je pozneje človeštvo napravilo o tem svetovju najmanjših stvari in bitij, zlasti z ozirom na njihov pomen za človeško zdravje. Leuwenhoeck je živel v majhnem holandskem mestecu, v Delftu, kot branjevec in vratar, njegovi rojaki niso niti malo pazili na to, kaj počenja ta preprosti mož v svojih skrivnostnih prostih urah.

Ob njegovem času so bile ljudem na razpolago že dobre optične leče, ki pa so omogočale opazovanje kvečjemu tako majhnih predmetov, kakršne so pršice. Bakterij torej takrat še niso poznali. Leuwenhoeck, ki se je bil izučil prav za prav za optika, je prvi izbrusil še boljše leče, ki so povečavale do 160-krat. Takšna leča je bila silno majhna, veliko spretnosti, potrpežljivosti in dobrih oči je bilo treba, da si mogel ravnati z njo. Leuwenhoeck pa je bil obdarjen z vsemi temi lastnostmi. Predmete, ki jih je hotel opazovati, je natikal na konico igle, nad konico pa je pritrdil lečo. To je bil pradoče našega drobnogleda. Z njim je Leuwenhoeck preiskoval n. pr. oči žuželk, žela čebel, nožice bolh. Pri opazovanju kapelj umazane vode je v svoje presenečenje in kot prvi med ljudmi odkril tista neznatna bitja, ki so jim pozneje nadeli ime mikrobi in bacili.

Američan Paul de Kruif, ki je posvetil znamenito delo raziskovalcem bakterij, pravi v tej knjigi: »Aleksander Veliki je prišel v Indijo in je tam odkril ogromne slone, ki jih prej ni bilo videlo še oko nobenega Grka. Toda slon je bil Indom prav tako običajen pogled kakor konj Grkom. Vse kaj drugega je bilo z Leuwenhoeckom. Ta je odkril celo svetovje bitij, ki so živela od početka sveta skupaj in se množila in umirala, ne da bi kakšen človek o tem kaj slutil. Noben zmaj s plamenečim gobcem, nobena stoglava hidra ni bila tako strašna kakor ti nevidni, nemi morilci, ki se niso ustavljali niti pred detetom v zibeli, niti pred kraljem sredi njegovih straž. In v vseh deželah sveta ni bilo pred norim vratarjem niti enega človeka, ki bi bil imel vpogled v ta čudežni svet.« V številnik pismih, ki jih je Leuwenhoeck na Londonsko akademijo znanosti in ji v njih poročal o svojem odkritju, trepeče še danes po stoletjih začudenje, ki je objelo tega velikega raziskovalca, ko je odkril kot prvi ta čudežni.

Anton Leuwenhoeck, izumitelj drobnogleda

Podržavljenje rudnikov v Mehiki

Mehiška vlada je izdala dekret s podpisom predsednika, ki določa, da preidejo vsi rudniki zlata, bakra, antimona, živega srebra, platine, aluminija, fosfatov, solitra, premoga, železa in bismuta v državno last. Vsi rudniki se imajo posihmal smatrati za državno premoženje. Edinole petrolejski vrelci, ki so last inozemcev, ostanejo kakor doslej izven državne zasege.

Z zadnjih nemirov v Berlinu

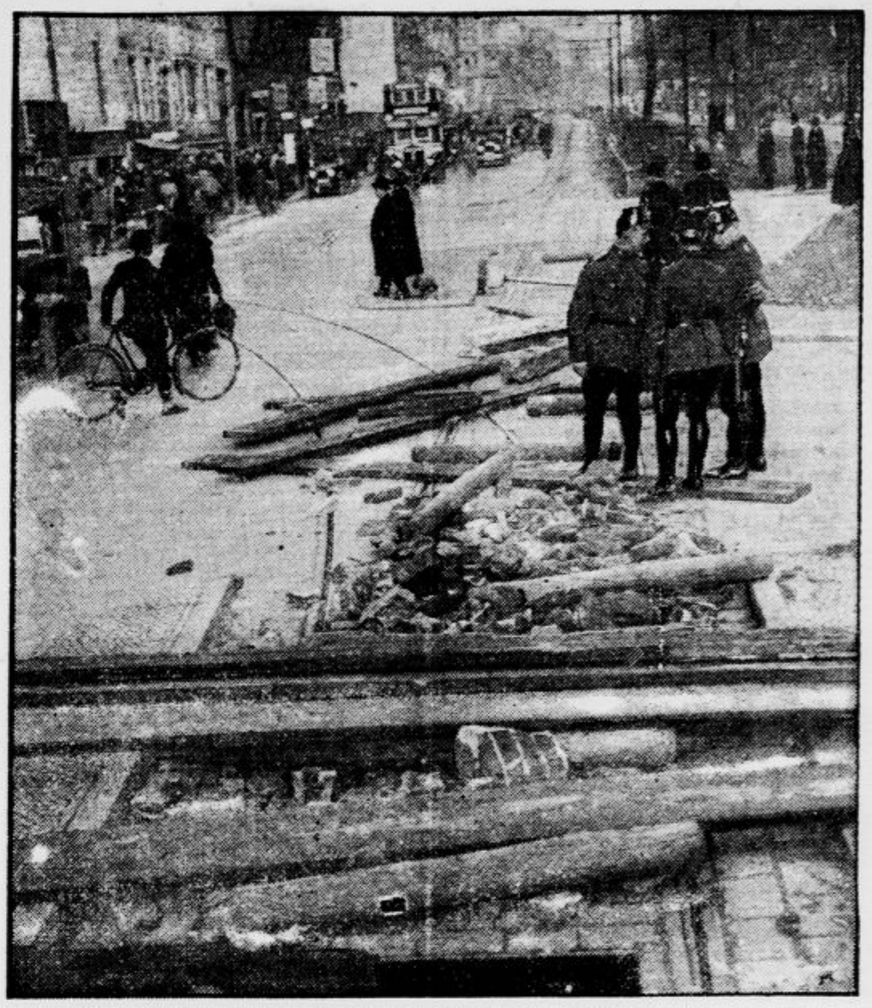

Nemški ekstremisti so zadnje dni pred volitvami zastavkali in preprečevali promet na način, kakor nam ga kaže gorenja slika

Pet milijonov poneveril – brez kazni

Kaj se lahko zgodi, če se blagajnik premesti brez navedbe vzroka

Pred porotnim sodiščem francoskega departementa Seine je bila te dni na vrsti neobičajna razprava. Zagovarjati se je moral 35-letni registrator Jean Tourencq zaradi poneverbe petih milijonov frankov.

Obtoženec je l. 1931. opravljal posle blagajnika 18. pariškega okraja. Nenadoma pa je prišel nekega dne ukaz, da se mora posloviti od urada in oditi na drugo službeno mesto — v pariško predmestje. Ta neutemeljena premestitev ga je tako razburila, da jo je skienil ragosti svojim predstojnikom in državi.

Hotel je za vsako ceno izvedeti za vzrok svoje premestitve. V to svrho je tudi stavil svojemu uradnemu predstojniku ultimativen rok 24 ur. Toda po teh 24 urah je vedel prav toliko kakor prej. Predstojnik je trdovratno molčal in na vsako vprašanje presenečenega registratorja odvrnil, da je vzrok njegove premestitve tajen, uradna tajnost pa da se mora čuvati.

Tedajci ni preostalo Jeanu Tourencqu nič drugega, kakor da seže po skrajnem sredstvu. In to je storil.

V blagajni, ki mu je bila zaupana, je imel 805.000 frankov gotovine in za 4 in pol milijona frankov kolkov. Vse to je najprej pokazal štirim detektivom, potem pa zavil zapečatil in odnesel domov v kovčegu. Čemu?

Hotel je ustrahovati svojega predstojnika in je menil, da bo sedaj izvedel to, kar želi. Toda predstojnik je bil trd kakor skala, čez njegova usta ni prišla beseda. Tourencq pa se tudi ni dal omajati in ni hotel vrniti denarja in kolkov. Dejal je, da bo vse skupaj vrnil blagajni šele na dan javne razprave, ko mu bodo pred sodiščem razkrili vzroke njegove premestitve. Štiri milijone je dal hraniti svojim prijateljem, ostanek pa je skril sam, potem pa se je javil preiskovalnemu sodniku.

Razprava minile dni je bila rekordno obiskana. Saj je takšen proces redkost celo v francoski justici, ki razpolaga vedno z dovolj pestro skalo senzacij. Obtoženec se je zagovarjal zelo moško, odločno in se ni hotel umakniti niti za ped. Bil je pri sebi uverjen da bo s tem izsilil resnico in priznanje. Toda porotniki so se zadevi pač človeško nasmejali želji obtoženca, da bi doznal, kdo ga je izrinil, pa le niso ustregli. Ko je vprašal predsednik procesa: »Vaša žena je vrnila štiri milijone. Kje imate peti milijon?« — je odvrnil Tourencq: »Tega ne povem, dokler ne izvem od prič vzroka za mojo službeno premestitev.«

Porotniki so proučevali vprašanja, ki jim jih je zastavil vodja obravnave, štiri ure, potem so izjavili, da Tourencq ni zakrivil uradne poneverbe in da je prost. Pač pa so mu naložili, da mora plačati 17.000 frankov obresti od denarja za čas, ko je hranil milijon, s katerim mu ni nihče dal pravice razpolagati.

Obsodba ruskih falsifikatorjev

Berlinsko sodišče je izreklo obsodbo v procesu proti ruskim ponarejevalcem dolarjev in funtov. Bazil Mamomov, poglavar ponarejevalcev denarja, je bil obsojen na tri leta ječe, na pet let izgube državljanskih pravic, vrhu tega pa bo stalno postavljen pod policijsko nadzorstvo. Trgovec Arkadij Uralski-Udincev je bil obsojen na devet mesecev ječe, slikar Mjasojedov pa na dva in pol leta ječe, na pet let izgube vseh časti in na stalno policijsko nadjorstvo. Falzifikatorji so ponaredili za približno milijon dolarskih bankovcev in funtov, katere so razpečali, da so krožili po vsem svetu.

Smrt vnuka napolijskega kralja

Princ Joakim Napoleon Murat je umrl, kakor smo pisali, na svojem gradu v Beauvaisu v starosti 76 let

Čitajte tedensko revijo »ŽIVLJENJE IN SVET«

Nobelova literarna nagrada za Ruse?

Kakor javljajo zadnje vesti iz Stockholma, je sklenjena stvar, da se podeli letošnja Nobelova literarna nagrada nekemu ruskemu pisatelju. V poštev zanjo prideta samo dva, in sicer Gorkij in Merežkovskij.

Velik požar v Franciji

V neki st. deniški tvornici za gradnjo hidroplanov je te dni izbruhnil velikanski požar, ki je napravil za pet milijonov frankov škode. Vzrok ognja še ni ugotovljen, vendar sumijo, da gre za sabotažno dejanje.

ANEKDOTA

Neki Škot je po kratkem srečnem zakonu izgubil ženo. Njegovo bolest je stopnjevalo še dejstvo, da sta si dala malo pred njeno smrtjo natisniti skupne vizitke, ki so postale sedaj brezpomembne. Toda Škot ne bi bil Škot, če bi si ne bil pomagal s tem, da je obe besedici na vizitkah »... in žena« enostavno prečrtal. Leto dni pozneje se je mož znova poročil in je bil spet v zadregi, kaj bi z vizitkami, ki so postale spet brezpomembne za nove okoliščine. Toda Škot spet ne bi bil Škot, da ni nekega večera sedel k mizi, vzel pero v roke in pod prečrtanimi besedami postavil vrsto — pikic...

Vsak dan ena

»Ko boš velik, boš imel prav tako lepe brke kakor jaz.«

»Kaj bi to! Mucek, ki je tako majhen ima še lepše!«

Michel Zévaco: 188

Pardaillanov sin

Zgodovinski roman.

A tisti mah je dodal:

»Ker pa že imam konja in nisem tako bogat, da bi jih lahko redil večje število, mi dovolite, da dam tega svojemu mlademu prijatelju, ki še nima konja, čeprav bi ga kot plemič moral imeti.«

Tako govoreč se je s porednim nasmeškom na ustnicah obrnil k sinu. Ta je hotel izprva ugovarjati. A njegove svetle oči so pričale, kako vesel bi bil, če bi se smel imenovati lastnika toli krasne živali.

Vitryju se je zdela vitezova neprisiljenost nekoliko prevelika. Vendar ne bi bil za nič na svetu pokazal, da se kesa.

»Konj je vaš, gospod vitez,« je rekel s kar najprijaznejšim smehljajem na obrazu. »Storite z njim kar vam drago.«

»Ali, gospod,« je vzkliknil Jehan, omahujoč med svojo željo in strahom, da ne bi bil grešil zoper dostojnost, »ne vem, ali smem sprejeti toli bogato darilo!«

»Smrti mi božje,« se je ujezil Pardaillan, »menda me ne mislite žaliti s tem, da bi ga zavrnili?«

Jehan je v zadregi pogledal Vitryja.

»Kar sprejmite, gospod,« je rekel kapitan. »Za gospodom de Pardaillanom ste prav gotovo tisti, v čigar rokah se mi zdi ta plemenita žival najbolje spravljena.«

To pot se je Jehan naklonil in v očeh mu je zasijala deška radost, ki je niti ni izkušal skriti. Neutegoma si je jel ogledovati lepega konja, ki je bil postal zaradi Pardaillanove porednosti njegova last.

Videč, da se sin ukvarja s konjem, se je vitez nagnil k Vitryju in mu šepnil na uho:

»Ali hočete dober svet, gospod? Najdite možnost, da kralj zve, da ste podarili temu mlademu človeku konja... Videli boste, da se mu ne morete bolje prikupiti.«

»Preljubeznivi ste!« je zamrmral Vitry in nič več mu ni bilo žal, ko je videl svojega konja v rokah mladega neznanca.

Vrnila sta se k Jehanu, ki je še vedno občudoval krasno žival.

»Kaj mislite storiti s tem drugim konjem, ki ste si ga izposodili brez lastnikovega dovoljenja?« je vprašal Pardaillan.

»Hotel sem mu ga poslati nazaj. A prav za prav sem v zadregi... Konje je namreč Concinijev.«

»Glej, glej!« je vzkliknil Pardaillan in pomežiknil sinu, ki ga je hudomušno pogledal.

»Ne maram, da bi me opravljal, češ, prilastil si ga je... Z druge strani pa priznam, da bi mu ga nerad sam peljal nazaj.«

»Nu, pa koga pošljite!« je svetoval Pardaillan, opazujoč ga s koncem očesa.

»Za vse na svetu ne!« se je uprl Jehan. »Mislil bi, da se ga bojim!«

»Če je tako,« se je nasmehnil Pardaillan, »tedaj nama ne ostane drugega, kakor da ga sama peljeva nazaj.«

Z mnogimi pokloni in ljubeznivimi besedami sta se poslovila od Vitryja, ki se je ponudil, da pošlje Zefirja — tako je bilo konju ime — po kom izmed svojih ljudi v gostilno pri »Velikem odpiraču«, ki mu jo je imenoval Pardailan za naslov.

Jehan, vodeč Roquetaillevega konja za uzdo, je krenil s Pardaillanom v Concinijev dvorec. Prišla sta baš v trenutku, ko so Florentinec in njegovi spremljevalci skakali s konj.

»Bogme,« je šepnil Jehan očetu na uho, »lepše prilike nisva mogla ujeti.«

In med tem, ko je Pardaillan ostal ob strani, pripravljen, da mu skoči na pomoč, če bi bilo treba, je stopil sam z največjo neprisiljenostjo pred Concinija in njegove plemiče.

Le-ti so kar okameneli, ko so ga zagledali. Videč, da jih hoče v svoji predrznosti ogovoriti, so vztrepetali od togote. Vsi štirje so jeli bruhati psovke in grožnje, divje zavijati oči in meriti Jehana z izzivalnimi pogledi. Zlasti je pobesnel Roquetaille, ki je bil spoznal svojega konja. Prepričan je bil, da mu ga Jehan ne misli vrniti.

Concini se je obrnil k svojim ljudem, jih grozeče pogledal in tiho, a zapovedujoče velel:

»Da se mi nihče ne gane, tako vam krvi Kriščeve! Molčite!«

Ubogali so ga in otrpnili v napetem pričakovanju, z očmi uprtimi v gospodarja, da bi že po njegovem obrazu uganili vse, karkoli bi jim utegnil veleti.

Jehan, čeprav se je delal mirnodušnega, je bil sam pri sebi vendarle dokaj začuden. Pričakoval je, da ga bodo sprejeli z rapirji v pesteh, in tudi sam komaj čakal, da bi mogel izdreti železo. Sprejem, ki ga je našel, je bil pa sicer leden in potuhnjeno grozeč, a po spopadu mu vendar ni dišal. In ker je imel iz dobrih razlogov malo zaupanja v Concinijevo poštenje, je sklenil biti na vso moč previden.

Dva koraka od skupine je obstal in se odkril s široko kretnjo, ki jo je Pardaillan muzaje se spoznal za svojo.

Concini, ki se je imel kot mojstrski komedijant popolnoma v oblasti, mu je enako široko odzdravil in jel dostojanstveno čakati, kaj bo.

Četvorica pobijačev je storila po gospodarjevem zgledu: odkrili so se kakor on in nato odreveneli v negibni napetosti, kakor na paradi. Jehan, čedalje bolj zavzet, se je s toplim, mirnim glasom obrnil k Roqeutailleu:

»Gospod, vračam vam konja, ki sem si ga bil izposodil — priznam, da na zelo buren in brezobziren način. A imel sem razlog, ki se mu mora ukloniti vsak dober plemič: blagor njegovega veličanstva«.

Sokolstvo

Pokalne tekme srednjih šol v odbojki

Kakor sedaj že dve leti, so se tudi letos, in sicer v soboto in nedeljo vršile, na letnem telovadišču Ljubljanskega Sokola tekme v odbojki za prvenstvo srednjih šol.

Najprej malo o igri sami. Odbojka je ena najlepših iger z žogo. Igralec ima od igre mnogo koristi. Vse mišice se enakomerno razvijajo, ker so vsestransko zaposlene. Ker se vrši igra na razmerno majhnem prostoru, se igralec uri v duševni prisotnosti. Pri naglici, s katero šviga žoga z ene polovice igrišča na drugo, se igralec navadi tudi hitro in točno misliti. Mreža, ki loči nasprotni stranki, preprečuje pri igranju vsako najmanjšo sirovost. Taka je torej odbojka, igra, ki so jo začeli že povsod uvajati. Najprej so jo pri nas igrali skavti. Po njihovem vzgledu in delno po vzgledu ČOS jo je začel intenzivno uvajati v svoj program tudi Sokol.

V sokolskih vrstah je veliko dovršenih srednješolcev. Lepa igra jih je navdušila in tako so pred dvema letoma učenci II. državne realne gimnazije v Ljubljani razpisali prehodno darilo za srednješolske tekme v odbojki. Pokal pride v trajno last onega srednješolskega zavoda, ki bo zmagal trikrat zaporedno ali petkrat v presledkih. Prvič je zmagala II. državna gimnazija, drugič učiteljišče. Sedaj pa so se vršile tekme tretjič. Prijavile so se naslednje šole: učiteljišče, I. državna realna gimnazija, klasična gimnazija, srednja tehniška šola in II. drž. realna gimnazija. Izpadli sta srednja tehn. šola in I. državna realna gimnazija. Za finale so se plasirala naslednja moštva: učiteljišče, klasična in II. državna realna gimnazija. Tekme so letos pod vodstvom telovadnega učitelja na učiteljišču III. podnačelnika SKJ g. Jerasa. Pokazale so velik napredek. Vidi se, da se je po vseh srednjih šolah razširilo zanimanje za to lepo igro.

Tekme še niso končane. Finalna tekmovanja bodo danes ob 14. na letnem telovadišču Ljubljanskega Sokola. Obetajo se nam zanimive in zelo napete igre. Vstopnine ne bo. Vsa srednješolska mladina mora biti danes popoldne na tekmovališču.

Velika sokolska razstava v Beogradu

Savez Sokola kraljevine Jugoslavije priredi s sodelovanjem vseh svojih žup in društev v Beogradu v proslavo 20letnice balkanske vojske veliko sokolsko razstavo v vseh prostorih tamkajšnjega Oficirskega doma. Razstava bo otvorjena svečano v nedeljo 13. t. m. ob 10.30 in ostane odprta do 25. t. m. Sokolska razstava v Beogradu sicer ni prva slična prireditev našega Sokolstva, vendar pa bo po razstavljenem materijalu znatno prekašala vse dosedanje. Vsa društva in župe, Jugoslovenska Sokolska Matica in seveda tudi savez sam so se potrudili, da prispevajo čim več zanimivega materijala za razstavo, ki naj prikaže velik razvoj sokolske misli v naši domovini zlasti po osvobojenju.

Ministrstvo za promet je odobrilo vsem udeležencem razstave znižano vožnjo za polovico normalnih pristojbin pod pogojem, da se izkažejo s potrdilom razstavnega odbora, da so razstavo obiskali. Izdane bodo v ta namen posebne potovalne izkaznice, ki opravičujejo do polovične vožnje in bodo za povratek opremljene s posebnim kolkom, ki ga bo izdajal razstavni odbor udeležencem ob priliki potrjevanja obiska proti plačilu 5 Din za člane in 20 Din za nečlane. Brez tega kolka povratna vožnja ne bo polovična. Članstvo mora potovati s svojo sokolsko legitimacijo. Ugodnosti polovične vožnje veljajo od 10. do 30. novembra za vse vlake razen ekspresa, glasom odloka generalne direkcije železnic št. 94.171/32 od 29. oktobra 1932. Potovalne izkaznice prejmejo društva od saveza.

Ljubljanski Sokol. Telovadba vrste starejših bratov in starejših sester se je spet pričela v novo preurejenih telovadnih prostorih v Narodnem domu. Telovadba starejših članov je vsako sredo in soboto od pol 19. do pol 20., telovadba starejših sester pa za enkrat vsako sredo od pol 19. do pol 20.

Zagorski Sokol Prednjaški zbor dosledno dela z vso vnemo. Ve, da ni dovolj, če vzgaja svoje telovadce samo telesno, ampak tudi duševno jim je treba nuditi tisto, česar so najboli potrebni. Poleg predavanj pred vrsto je prednjački zbor sklenil prirejati sestanke telovadcev (vadk), h katerim imajo pristop vsi člani Sokola. Ti sestanki naj bi se vršili vsakih 14 dni ali vsake tri tedne in bi imeli nalogo splošno in strokovno izobraževati članstvo ter med njimi gojiti družabnost. Prvi tak sestanek je bil 26. p. m. v gledališki garderobi in se ga je udeležilo mnogo članov in članic, le telovadcev smo videli premalo, dasi bi morali biti najbolj zainteresirani. Načelnik br. Klun je pozdravil zbrane ter izrazil željo, da bi ti zimski večeri dosegli svoj namen. Nato je br. Matko Šulin referiral o sokolski ideji. Ta tema je pri nas še vse premalo obdelana. Predavatelj nam je vzorno predočil, kakšni moramo biti, da bomo s ponosom rekli: »Mi smo Sokoli!« Za njim je br. Klun predaval o kumanovski bitki in se spomnil borcev, ki so padli pred 20 leti pri Kumanovem za domovino. Nato je sledilo predavanje o lahki atletiki; tu je br. Božo Černelč natančno obdelal met diska in krogle, met kopja, tek na 100 m ter vse to nazorno pokazal na slikah s pomočjo epidioskopa. Po teh predavanjih, ki so trajala nad poldrugo uro, se je razvila splošna debata in zabava. Prvi večer je dosegel svoj namen in tako naj bo vsakih 14 dni.

Tudj Beograd dobiva sokolske domove. Svoj čas se je največ Sokolskih domov gradilo v Sloveniji, kjer jih je sedaj okrog 60. V zadnjih letih pa so se odločila tudi mnoga društva na jugu za gradnjo lastne strehe. Ne samo v Južni Srbiji, tudi okrog Beograda je zraslo nekaj novih sokolskih trdnjav, med njimi ena najlepših v Stari Pazovi. V Beogradu samem gradi svoje domovanje matično društvo na zemljišču na Zvezdarni, kjer bodo po dogotovitvi stavbe tudi prostori Saveza in najbrž nekaj sob za prenočišča za savezne funkcionarje. Svoj dom je v Beogradu otvorilo tudi društvo IV na Čukarici, te dni pa bo dogotovljen novi dom Sokola III., ki bo nato slavnostno otvorjen v nedeljo 6. novembra ob prisotnosti vseh beograjskih društev.

Iz češkoslovaškega Sokolstva. Zborovanja sokolskih centralnih organov ČOS bodo pričela že prvo nedeljo v novembru in bodo trajala vse do 10. in 11. decembra, ko se sestane glavna skupščina, ki bo pretresala tudi zaključne račune vsesokolskega zleta in sklepala o čistem dobičku in njegovi najplodonosnejši naložitvi za organizacijo 1 milijon Kč nameravajo naložiti kot osnovo saveznega fonda »bratske pomoči«, kjer naj bi se stekala tudi sredstva drugih žup in društev, ter bi se s tem ustvaril krepak podporni fond. Praške in druge župe so se začele že pripravljati na zimsko sezono, zlasti na smučanje. Priredile so vse krožne teke v okolici Prage, in sicer vse hkratu v Jilemnicah.

Poljsko Sokolstvo je pričelo tudi s sistematično vzgojo prednjakov. Sedanji načelnik Fazanović in načelnica Zamojska sta popolnoma preustrojila organizacijo. Vsako leto prireja zveza prednjački tečaj za one, ki imajo samo društvene prednjaške izpite in tečaj za tiste, ki so napravili že župne vaditeljske izpite. Za člane se vrše prednjaške šole v Varšavi, za članice pa v Kozlovki, kjer ima starosta saveza br. Zamojski svoja posestva.

SPORT

Gerlaut je spet na morju

Sloviti francoski mornar Alain Gerbault, ki je z jadrnico »Firecrest« prebil 6 let nepretrgoma na treh oceanih, je spet razpel jadra in odjadral svoji čudni usodi nasproti.

Gerbault je ves navdušen za samotne vožnje v majhnih čolnih. Pred drugim odhodom za novim, dogodivščinami na brezmejna morja so mu v Southamptonu priredili banket, na katerem so bili zbrani visoki mornariški in letalski dostojanstveniki. Tudi pri tej priliki drzni Francoz ni mogel dovolj prehvaliti, kako sigurna se mu zdi ona orehova lupinica, s katero je ušel že tolikim strašnim nevihtam na morju. Zla usoda je hotela, da se je slavna jadrnica, ki jo je Gerbault podaril francoski akademiji, potopila na zadnji poti v Cherbourg, ko ni bilo nikogar na njej.

Toda »samotni mornar« je sanjal le o njegovi turneji. Kot Bretonec po rodu, torej pravi pomorščak, ni mogel odoleti onemu notranjemu klicu, ki ga je vabil na široko morje. Po skušnjah s prejšnjih let je dal zgraditi novo barko, s katero je — bolje opremljen — zopet odrinil v valove.

Stara »Firecrest« je bila angleškega izvora, zgrajena l. 1892; mož jo je odkril v nekem angleškem pristanišču, ko mu je rojila po glavi misel o onem potovanju po širnih morjih. 11 m dolga in 2.60 m široka je lahko nosila 10 ton tovora; dobro je bilo, da je je bilo skoraj 2 m v morju in se zato skoraj ni mogla prevrniti.

Nova ladjica, ki ji je Gerbault zdaj zaupal svoje življenje, je vse bolj popolna; saj je trajalo skoraj leto dni, preden je bila pripravljena samo v načrtu. Skoraj polovico Evrope je prevozil mož, dokler ni našel v Liverpoolu tropičnega lesa iz Rangoona, ki je najprimernejši za takšne gradnje. Dolgo se je odločeval za novo ime; že vse je kazalo, da jo bo imenoval »Blanche Fille du Soleil«, končno pa jo krstil s svojim imenom. Tudi nova ladjica je globoka in ozka ter podobna norveškim reševalnim čolnom. 10 m dolga, 3.40 metra široka, lahko sprejme 9 ton tovora. V splošnem je novo »vozilo« nekoliko manjše od prejšnjega. Na njem je vse urejeno kar najbolj smotreno, seveda predvsem zato, da ga lahko upravlja samo ena oseba. S stare »Firecrest« je vzel samo jambor in sprednjo rogovilo. Moderni pa sta na njej električna razsvetljava in popolna priprava za destiliranje morske vode.

Ladjico so zgradili v Sartrouvilleu ob Seini in jo nato prepeljali po raznih prekopih v Marseille. Krov je urejen tako, da se dajo spodnji prostori hermetično zapreti in je »Alain Gerbault« skoraj podmornica. V spodnjih prostorih ima samotar majhno kuhinjo in shrambo za živila za štiri ali pet mesecev, dalje spalno kabinico in skromen prostorček kot sprejemnico, jedilnico, knjižnico in... muzej. V tem prostoru je Gerbault namestil svoje številne trofeje iz sportne karijere. Razumljivo je, da na »parniku« tudi ne manjka temnice za fotografična dela ter raznih pomorskih naprav za orientacijo in znanstvene preiskave, ki jih opravlja za slavni oceanografski zavod v Monaku.

»Alain Gerbault« plava zdaj po Sredozemskem morju. Pot je zanj nova, ne pa za njegovega »kapitana«. Prvi cilj je Casablanca, odtod pojde dalje na Kapverdske otoke, kjer bo samotni vozač zaključil svoje delo »Evangile du Soleil«. Potem bo usmeril svojo lupinico proti Panamskemu prekopu in med one sončne otoke med severno in južno Ameriko, kjer je življenje tako lahko in lepo ter je tako daleč vsa človeška civilizacija in njene žalostne pretvare.

Prav zato, da bi se umaknil vsej hinavski civilizaciji našega sveta, je Gerbault izbral to življenje na morju. Mož je opravil inženjerske izpite, deloval mnogo v sportu, vojna pa ga je napravila za drznega zračnega lovca. Morda so prav vojne grozote povzročile v duši tega človeka oni prepad, ki ga še danes loči od ostalih ljudi. Morda so ga prav one spravile tako daleč, da živi danes rajši med onimi preprostimi rodovi na daljnih otokih, izgubljenih po oceanih.

Gerbault pa je pri vsem tem ostal velik sportnik. Kadar po mesecih naporne vožnje spet pristane na kopnem, se rad vežba v katerikoli sportni panogi. Jahač, teniški igralec, nogometaš, vsak bo našel v njem rutiniranega nasprotnika. Še zdaj, ko so se vršile zadnje priprave za njegov ponovni start v Marseillu, si je rad utrgal toliko časa, da je organiziral med srednješolsko mladino večji nogometni turnir.

Ko se je julija 1929 vračal s svojo »Firecrest« ob španski obali proti Franciji, je srečal na poti veliki parnik »Michigan«. Že več tednov Gerbault ni videl žive duše in ni čuda, če je bil tega srečanja vesel. Prav tako pa so se »samotnega mornarja« razveselili tudi častniki »Michigana«, ki so mu kar najbolj postregli. Gerbault je prosil samo za liste, in v njih je poiskal kot prvo poročilo o teniških nastopih njegovih prijateljev Lacostea in Borotre na francoskem prvenstvu.

Tega sportnika, ki leta in leta potuje sam po širnih morjih in deželah svojih sanj spremljajo samo najboljše želje vseh sportnikov. Sicer pa: Fortes fortuna adiuvat!

Službeno iz LNP. Pozivajo se klubi, ki še niso poslali LNP izpolnjenih statističnih pol, katere jim je LNP dostavil, da store to takoj, najkasneje do jutri, 9. tm. JNS zahteva, da se mu te pole dostavijo do 12. tm., sicer se bo proti klubom, ki jih ne pošljejo do drugega roka, disciplinski postopalo. Tajništvo.

SK Ilirija. Plenarna seja upravnega odbora danes ob 20. v kavarni »Emona« I. Dnevni red: referati sekcij, redni občni zbor in drugo.

Iz življenja na deželi

RAKEK. Sokolsko društvo je lepo proslavilo dvajsetletnico zmage pri Kumanovem. Po uvodni besedi br. staroste je br. Rojc v izčrpnem predavanju orisal potek bitke in zlasti podčrtal pomen zmage. Proslave so se udeležili zastopniki vseh uradov in precej članstva. Nadalje je Sokolsko društvo v zvezi z odborom Rdečega križa priredilo predavanje o zaščiti civilnega prebivalstva pred strupenimi plini. Temo je poljudno obdelal inspektor g. Wester iz Ljubljane. Udeležba je bila bolnoštevilna. Poslušalci so pozorno sledili izvajanjem. Odsek za poljudno znanstvena predavanja bo prirejal redna predavanja vsako drugo sredo v mesecu. Delovati so pričeli tudi ostali odseki Sokolskega društva. Dramatični odsek je pripravil v režiji br. Rojca »Na koncu poti«. Pevski odsek je pričel z vajami in je, kakor običajno, tudi letos zapel nekaj žalostink na pokopališču. Telovadni oddelki se pripravljajo pod vodstvom agilnega br. načelnika za 1. december. — Pred kratkim se je vršil izredni občni zbor strelske družine. Novi odbor s predsednikom g. Poprom si je nadel nalogo, da zopet poživi delovanje družine, ki je bila pred leti med najdelavnejšimi v naši banovini. Odbor je sklenil pritegniti k sodelovanju čim večje število domačih fantov in mož. Za ureditev stalnega strelišča se še vrše pogajanja, nakar bo družina pričela z rednim delovanjem. — V občinski posvetovalnici pa so gg. odborniki že ponovno ukrepali, kako priti v teh težkih časih do gotovine, ki bi omogočila Rakeku tako željno pričakovano električno razsvetljavo. Posvetovanja so bila baje uspešna in imamo precej upanja, da bo tudi to vprašanje rešeno v splošno zadovoljstvo domačega prebivalstva in povzdignilo ugled Rakeka.

SMLEDNIK. Sadna razstava, ki jo je v oktobru priredila tukajšnja Sadjarska podružnica, je nad pričakovanje lepo uspela. Razstavljenega sadja je bilo čez tristo krožnikov. Tudi suho sadje, ki se suši v treh domačih sušilnicah, je bilo na razstavi. Razstavilo je nad 70 posestnikov. Sadne vrste sta določila sadjarski nadzornik Štrekelj iz Ljubljane in Omerza iz Kranja. Dobro zamišljene in krasno izdelane so bile risbe, ki jih je napravil iz sadjarstva domači učitelj Debevec Boris. Tvrdka Schneider in Verovšek pa je razstavila sadjarsko orodje. Razstava sama je pokazala, da je v našem kraju mnogo vrst, ki sicer niso slabe, vendar ne prekašajo vrst iz sadnega izbora. Tudi je jasno pokazala eno največjih napak naših sadjarjev, da zasajajo svoje sadovnjake s številnimi vrstami, namesto, da bi v njih rastlo le par vrst, ki naj bi bile najboljše in najprikladnejše za tukajšnje podnebje. Za naprej bo treba v tem pogledu pač več smotrenosti pri zasajanju novih sadnih dreves in pri precepljevanju starih. Da je razstava tako lepo uspela, je v prvi vrsti zasluga šolskega upravitelja Rupreta Vinka, ki jo je aranžiral, in učitelja Debevca Borisa kakor tudi onih, ki so podružnico podprli z denarno pomočjo.

Radio

Izvleček iz programov

Torek, 8. novembra.

LJUBLJANA 11.15: Šolska ura: Predavanje o Reslu (dr. Lavo Čermelj). — 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče, borza. — 17.30: Salonski kvintet. — 18.30: Nemščina. — 19: Gospodarska socialna vzgoja. — 19.30: Zunanji ustroj vsemirja. — 20: Prenos programa iz Zagreba. — 22: Čas, poročila, plošče.

Sreda, 9. novembra.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče, borza. — 17.30: Otroški kotiček. — 18: Salonski kvintet. — 19: Ruščina. — 19.30: Literarna ura. — 20: Prenos koncerta iz Prage. — 22: Čas, poročila, plošče.

BEOGRAD 12.05: Radio-orkester. — 16.30: Lahka godba. — 20: Prenos iz Prage. — Lahka glasba. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 17.30: Popoldanski koncert. — 20: Prenos iz Prage. — 22.20: Prenos zvočnega filma. — PRAGA 20.05: Koncert Češke filharmonije. — 22.20: Lahka glasba iz Bratislave. — BRNO 20.05: Prenos iz Prage. — VARŠAVA 18: Plesna glasba. — 20: Orkester in solisti. — 20.45: Komorna glasba. — 22.15: Godba za ples. — DUNAJ 11.30: Godalni kvartet. — 15.20: Klavirski koncert. — 17: Nordijska glasba. — 20.45: Literaren program. — 21.30: Orkestralen koncert. — BERLIN 20.05: Simfoničen koncert. — Plesna glasba. — KÖNIGSBERG 19.30: Plesni večer. — 21.10: Puccinijeva opera »Turandot«. — Nočni koncert. — MÜHLACKER 19.30: Narodne pesmi. — 21: Starejša plesna glasba. — 21.30: Razvoj nemškega godalnega kvarteta. — 22.45: Nočni koncert. — BUDIMPEŠTA 17.25: Pesmi. — 18.45: Lahka godba. — 20.30: Koncert godalnega kvarteta. — 22: Ciganska godba. — RIM 17.30: Vedra glasba. — 20.45: Koncert in veseloigra.

Cenjenemu občinstvu se priporoča
MODNO KROJAŠTVO
za gospode.
Franc Rožič
Kongresni trg
štev. 7.

Prečna delavnica za popravilo vsakovrstnih ur. Delo zelo poceni in pod garancijo.
ANTON KAŠEŽ URAR
Ljubljana, Miklošičeva 14.

POZIV!
V vsakem mestu ustanovimo po eno FILIJALKO. Zaradi tega IŠČEMO zanesljivo osebo (poklic postranska stvar) za
UPRAVITELJA
(UPRAVITELJICO)
Mesečni dohodek 150 — 200 dolarjev. Ponudbe na: Postschliessfach 323 in Kassel. (Deutschland) 13299

Nabava živil za vojaštvo

Intendantura Komande Dravske divizijske oblasti bo dne 9. novembra t. l. ob 11. uri sklepala tretjo javno ustmeno pogodbo za nabavo teh-le živil:

Masti svinjske	11.000 kg
Sladkorja kristal	3.000 kg
Sladkorja v prahu	50 kg
Čaja	10 kg
Žgane kave	45 kg
Maka	10 kg

Pogoji so na vpogled vsak dan v pisarni Intendanture Komande Dravske divizijske oblasti.

Kavcija 5 % vrednosti posameznih predmetov se mora položiti na blagajni podružnice poštne hranilnice v Ljubljani najkasneje do 10. ure na dan pogodbe.

Licitanti morajo pri pogodbi predložiti vse predpisane dokumente.

Iz pisarne Intendanture Komande Dravske divizijske oblasti E. št. 14.190 z dne 4. novembra 1932.

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod

Naznanjava žalostno vest, da je naš ljubi, dobri sin in brat, gospod

Rado Murnik

pisatelj

v nedeljo, dne 6. novembra ob 3. uri zjutraj preminul.

Pogreb bo v torek, dne 8. novembra 1932 ob 4. uri popoldne izpred mrtvašnice pri Sv. Krištofu na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 6. novembra 1932. 13298

JOSIPINA MURNIK, mati — DR. VIKTOR MURNIK, brat

Cene malim oglasom

Ženitve in dopisovanja, vsaka beseda Din 2.— ter enkratna pristojbina za šifro ali za dajanje naslova Din 5.—. Oglasi trgovskega in reklamnega značaja: vsaka beseda Din 1.—. Po Din 1.— za besedo se zaračunajo nadalje vsi oglasi, ki spadajo pod rubrike »Kam po kam«, »Auto-moto«, »Kapital«, »V najem«, »Posesti«, »Lokali«, »Stanovanja odda«, »Stroji«, »Vrednote«, »Informacije«, »Živali«, »Obrti« in »Les« ter pod rubrikama »Trgovski potniki« in »Zaslužek«, če se z oglasom nudi zaslužek, oziroma, če se išče potnika. Kdor si pa pod temi rubrikami išče zaslužka ali službe, plača za vsako besedo 50 par. Pri vseh oglasih, ki se zaračunajo po Din 1.— za besedo, se zaračuna enkratna pristojbina Din 5.— za šifro ali za dajanje naslova. Vsi ostali oglasi socialnega značaja se računajo po 50 par za vsako besedo. Enkratna pristojbina za šifro ali za dajanje naslova pri oglasih, ki se zaračunajo po 50 par za vsako besedo, znaša Din 3.—.

Najmanjši znesek pri oglasih po 50 par za besedo, je Din 10.—, pri oglasih po 1 Din za besedo pa Din 15.—.

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vposlati v pismu obenem z naročilom.

Mali oglasi

Za odgovor **3 Din** v znamkah

Zaslužek

Kdor išče zaslužka, plača za vsako besedo 50 par; za naslov ali šifro 3 Din. — Kdor nudi zaslužek, pa za vsako besedo 1 Din, za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (3)

Veziljo za precizno ročno delo — sprejmem za vsakovrstna dela. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Delo«. 46560-3

Tražim prodavače po ulicama, za svetsku igru Jo. Jo. Svaki prodavač mora imati 100 Din za robu, i može dnevno da zaradi 150 Din. Upitati od ¼8 do 9½ sati prijepodne u hotelu Strukelj — Slavko Osojnik. 46592-3

Pouk

Beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. Dijaki, ki iščejo instrukcije, plačajo vsako besedo 50 par; za šifro ali za dajanje naslova 3 Din. (4)

Pouk v francoščini želim. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Konverzacija«. 46442-4

Otvoritev tečajev francoščine, nemščine, angleščine, italijanščine in ruščine. Najmodernejša metoda, siguren uspeh. Vpisovanje: Miklošičeva št. 7/II 43100-4

Vajenci ke

Brivskega učenca s hrano in stanovanjem sprejme takoj Dragan Lisac, Hrastnik. 46554-44

Frizersko učenko čvrsto, pridno in razumno z osrbo v boljši sprejmem. Ponudbe s sliko na naslov Hrabrić, frizer, Karlovac, Rečka 1. 46539-44

Službo dobi

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (1)

Žensko trgovsko moč iščem za vodstvo manjše trgovine na deželi. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Ženska moč« 46291-1

Hotelska kuharica samostojna, dobi takoj mesto. Dopise na podruž. »Jutra« Maribor pod »Kuharica I«. 46282

Mlekar-šofer in dober sirar, dobi službe takoj v mlekarni Brnik Cerklje pri Kranju, Gorenjsko. 46039-1

Uradnika (co) vešča knjigovodstva, biti mora perfekten bilancist, dober organizator in korespondent v slov. srbohrvaškem in nemškem jeziku, išče tovarna pri Ljubljani. Lastnoročne ponudbe naj stavijo le zanesljive in vestne moči s sliko, navedbo zahtev in reference na oglas. oddelek »Jutra« pod »Zanesljiv in vesten«. 43428-1

Kalkulanta popolnoma verziranega v železniški stroki — in **trg. pomočnika** dobrega prodajalca detajlista sprejmem. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Samo železnina«. 43397-1

Kamnoseškega pomočnika dobro izurjenega takoj sprejme Franjo Kunovar, Sv. Križ — Ljubljana. 46573-1

Mesar. pomočnika zmožnega v sekanju in klanju, išče za stalno mesto, proti plači po dogovoru. Pogoj je pridnost in poštenost! Ponudbe na naslov: Ivan Zrimec, mesar, Bled 56. 46543-1

Za kuharico starejšo, pošteno in pridno išče mesto pri manjši družini ali samostojnem gospodu, proti plači po dogovoru. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Dobra kuharica 238«. 46538-2

Odgojiteljicu Jugoslavenku, tražim kod dva dečka 10—12. i 1 djevojčice 5 godina, sa znanjem francuskog, njemačkog i jugoslavenskog jezika, te glasovira. — Ponude: Frieda Bresslauer, Vinkovci. 46537-1

Plačilno natakarico s 1000 Din jamčevine v gotovini, sprejme takoj restavracija v Varaždinu. — Ponudbe, po možnosti s sliko na oglasni oddelek »Jutra« pod »Lepi i stalni zaslužek«. 46545-1

Dekle pridno in pošteno, ki zna kuhati in nekaj šivati — sprejme dvočlanska slovenska družina v Beogradu. — Naslov pove oglas. oddelek »Jutra«. 46566-1

Sedlar. pomočnika sprejmem. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Dober šivač«. 46567-1

Učiteljico oziroma boljšo gospodično sprejmem v pomoč pri učenju k 3 dekličam, ki obiskujejo ljudsko šolo, ki bi tudi pomagala pri gospodinjstvu. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 46601

Mlado prodajalko z dalšimi storitvami in znanjem nemščine, sprejmem takoj. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 46601-1

Trgovski pomočnik mlad, vojaščine prost, pošten, zanesljiv in agilen prodajalec, verziran v vseh strokah trgovine, s prvovrstnimi spričevali, želi namestitve — neozira se na plačo. Ponudbe na podružnico »Jutra« v Mariboru pod »Zanesljiv in agilen prodajalec«. 46619-1

Službe išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (2)

Tehnik v III. letniku srednje tehniške šole, zaradi pomanjkanja izstopil, išče mesto kot praktičen radio-tehnik ter elektrotehnik ali tehnični risar. — Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod šifro »Praktičen tehnik«. 46425-2

Natakarica čedne zunanjosti, ki bi event. pomagala tudi v kuhinji in ki položi kavcijo, prosi namestitve. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Simpatična in poštena«. 46550-2

Kot hotelski sluga skladiščnik ali kaj sličnega iščem službo. Zmožen tudi kavcije 5—10.000 Din. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 46548-2

Mlado dekle čedno in pošteno, ki dela vsa hišna dela, želi službo natakarice — najraje kje na deželi. Minka Maček, Farna vas, pošta Prevalje 46534-2

Kuharica išče mesto pri samostojnem gospodu ali 2 osebah. Pismene ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Reine Köchin«. 46565-2

Laborant vojaščine prost, s sedemletno prakso in dobrimi spričevali, želi namestitve v lekarni ali slično. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Zmožen 468« 46535-2

Natakarica išče službo na Gorenjskem — najraje na Jesenicah. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 46599-2

Slaščičar z dobrimi referencami, želi premeniti službo. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Slaščičar«. 46615-2

Prodam

Oglasi trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. — Oglasi socialnega značaja vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (6)

Puhasto perje čisto, belo, 1 kg Din 48, kg II. vrste Din 38 kg, čisto belo goseje Din 130 kg čisti puh Din 250 kg raz pošilja po poštnem povzetju L. Brozović, Zagreb — Ilica 82. 13-6

Prima damsko blago za jesenske in zimske plaše, pod našo nabavno ceno, radi opustitve trgovine. J. Sinkovec, Ljubljana, Tržaška cesta 26 (Stan in dom). 46225-6

Damske, črne lakaste škornje št. 39, nove, krasno izdelane od Zolleinsteina v Mariboru — kakor tudi belo **otroško posteljico** prodam v Tavčarjevi ulici št. 11/II, levo. 46578-6

Otroško košarico z modročkom prodam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 46598-6

Avto, moto

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (10)

S šestnajstsedežnim avtobusom bi prevzel kjerkoli progo v najem. Ponudbe na naslov: Franc Žark, Zasip 54 — Bled I. 46600

Kupim

Oglasi trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. — Oglasi socialnega značaja vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (7)

Rabljene sode čiste, zdrave, transportne, za belo vino, okrog 300 litrov, kupim. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 46617-7

Posest

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (20)

Lepo posestvo obstoječe iz stanovanjske hiše, gosp. poslopja, vrta in mladega gozda v površini 30 ha, oddaljeno 10 minut od kolodvora na progi Maribor—Celje, prodam. Cena Din 230.000.—, plačljivo tudi s hranilnimi knjižicami. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Ugodno«. 46280-20

Dvostanovanj. hišo za vsako obrt pripravno, na prometni cesti najbližje ljubljanske okolice prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 46301-20

Visokopritlično hišo takoj oddam v najem. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 46556-20

4 stavbne parcele po 600 m², ob Dunajski cesti za Stadionom proda mestni stavbenik Anton Mavrič, Dunajska cesta 38 — telefon 3382. 46609-20

Hišo s 5 sobami, svinjaki, obokano kletjo, vrtom, sadonosnikom, tik ob okolni cesti, v lepi legi, pripravno za kakega upokojenca, za 60.000 Din proda Neža Svet, Bukovžlak, Tehanje pri Celju. 46620-20

Kapital

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifre pa 5 Din. (16)

Elektropodjetje v Ljubljani, koncesijonirano, radi bolezni oddam — event. sprejmem družabnika s komercijelno izobrazbo. Dopise na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »50.000«. 43178-16

Družabnika s 100.000 Din sprejmem v dobro vpeljano in dobičkanosno obrtno podjetje v Ljubljani. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Sigurnost«. 46613

Vrednote

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (35)

Vsakovrstno zlato kupuje po najvišjih cenah **ČERNE — juvelir** Ljubljana, Wolfova ulica 3

Lokali

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifre pa 5 Din. (18)

Lokal v sredini mesta oddam v najem s 1. februarjem 1933. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 46490-19

Gostilno in mesarijo vzamem v najem samo na prometnem kraju, najraje na deželi blizu cerkve takoj ali za novo leto. Dopise na podružnico »Jutra« Jesenice pod »Dober promet«. 46[illegible]

Lokal za manufakturo v večjem industrijskem mestu na Gorenjskem na Glavnem trgu oddam v najem. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Redka priložnost«. 46373-19

Bufet v najprometnejši ulici, ki je dokazano imel letno čez pol milijona Din prometa, z vso zalogo, pohištvom in inventarjem prodam za Din 150.000. — Samo resne ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Izvrsten obrat«. 46568-19

Gostilno v centru mesta ali bližnji periferiji iščem v najem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 46580-19

Trgovino z mešanim blagom oddam, ali sprejmem družabnika. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Bodočnost«. 46622

Pridelki

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (33)

Kostanj debel, prebran, kg po 1.75 Din. Zidani most, nudi Peter Setina, Radeče. 41955-33

Sadje

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (34)

Jabolka prima, sortirana, franko nakladalna postaja, proti takojšnjemu plačilu kupuje Mariborski konzum, Maribor 46150-34

V najem

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (17)

Izložbe v pasaži med Aleksandrovo cesto in Gajevo ulico oddam v najem. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 46489-17

Manjšo gostilno vzamem v najem. — Ponudbe na podruž. »Jutra« v Novem mestu pod šifro »Gostilna«. 46540-17

Vinotoč takoj oddam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 46558-17

Usnjarno ročnega dela, oddam v najem, ali pa prodam tozadevne priprave 5 minut od glavnega kolodvora. Ponudbe sprejema Filip Sečen, posestnik, Podgradje, pošta Ljutomer. 46596-2

Les

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (15)

Odpadke od žage dobro osušene, kratko žagane, prodaja v vsaki množini Ivan Šiška, Metelkova ul. 4. 43254-15

Dijaške sobe

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (22)

Srednješolka višjega razreda, dobi stanovanje in hrano po nizki ceni v centru mesta. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 46488-22

Za dijaka nižje real. gimnazije iščem pri družini, kjer bi imel družbo enega ali več dijakov iste šole, z dobro hrano, skrbno vzgojo, vsestransko učno pomočjo in francosko konverzacijo. — Reflektira se na centrum mesta in popolno odgovornost šolskega napredka. — Ponudbe prosim na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Skrbno nadzorstvo«. 46557-22

Dijaka sprejmem kot sostanovalca v zračno sobo z zajtrkom. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 46606-22

Stanovanje odda

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (31)

Trisob. stanovanje lepo in solnčno takoj odda Rozman v Sp. Šiški, Podjunska 13. 46551-21

Krasno stanovanje dvosobno, oddam majhni družini. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 46564-21

Trisob. stanovanje komfortno, kopalnica, soba za služkinjo, oddam za 1. februar. Gledališka stolba št. 3. — Kirbisch. 46399-21

Trisob. stanovanje z vsem komfortom takoj oddam na Miklošičevi cesti. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 43341-21

Trisob. stanovanje z vsem komfortom oddam s 1. februarjem na Miklošičevi cesti. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 43342-21

Sobo in kuhinjo z jedilno shrambo in vsemi pritiklinami oddam na Glincah, cesta IX št. 14. 46572-21

Dvosob. stanovanje s kuhinjo in pritiklinami, event. z vrtom oddam takoj pod Rožnikom, Večna pot št. 9. 46579-21

Sobo in kuhinjo oddam takoj v Cerkveni ulici št. 19. 46584-21

Trisob. stanovanje s kopalnico in pritiklinami oddam s 1. februarjem 1933 v Dalmatinovi ulici 3/III. Poizve se v stavbni pisarni na Rimski cesti 2/I. 46570-21

Stanovanje s 5 parketiranimi sobami, vsemi pritiklinami in kompletno kopalnico, oddam v centru mesta. — Povprašati: Busbach, Krojaška 1/II (hodnik). 46594-21

Stanovanja išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (31-a)

Stanovanje 2 sob, kabineta, kuhinje in kopalnice iščem. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Hitro«. 46569-21/a

Stanovanje 1 ali 2 sob in kuhinje, v mestu išče s februarjem uradnik brez otrok. Ponudbe z navedbo cene na oglasni oddelek Jutra pod »Lasič Ivan«. 46597-21/a

Sobe išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (32-a)

V Celju iščem sobo pri boljši rodbini. Dopise na oglasni oddelek Jutra v Ljubljani pod šifro »15« 46571-23/a

Sobo odda

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (33)

Sobo zelo ugodno, s posebnim vhodom, elektriko, event. klavirjem in zajtrkom oddam enemu ali dvema solidnima osebama lahko takoj. Tabor 5, I. nadstr., desno. 46512-23

2 opremljeni sobi lepi, posamezni, v lepi centralni legi, s separatnim vhodom in vso dobro oskrbo oddam. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 46561-23

Gospodično sprejmem kot sostanovalko s hrano in vso oskrbo za 350 Din na Sv. Petra nasipu št. 48. 46562-23

Opremljeno sobo pri sv. Jožefu oddam 1 ali 2 osebama. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 46549-23

Prazno sobo s predsobo, parketom, elektriko in posebnim vhodom, tudi za pisarno, takoj oddam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 46547-23

Dva gospoda (visokošolca) sprejmem v lepo solnčno sobo. Naslov v oglasnem oddelku Jutra 46563-22

Separirano sobo opremljeno ali prazno oddam v centru mesta. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 46560-23

Preprosto sobico oddam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 46563-23

Čisto, prazno sobo z vhodom s stopnišča, v centru mesta oddam takoj solidnemu gospodu. Naslov v oglasnem oddelku Jutra 46577-23

Abonente sprejmem na dobro domačo hrano, in istotam oddam **sobo** Stari trg št. 24/II. 46590

2 prazni sobi veliki, parketirani, s souporabo kopalnice, v sredini mesta oddam takoj v najem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 46591-23

Sobico s poseb. vhodom in elektriko oddam na Taboru. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 46593-23

Sobo s posebnim vhodom, v centru mesta oddam gospodu za 160 Din. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 46596-23

Sobo oddam 2 osebama. Naslov v oglasnem oddelku Jutra 46607-23

Opremljeno sobo z 1 ali 2 posteljama in posebnim vhodom, blizu tramvaja poceni oddam v Sp. Šiški, Černetova 31/I—4. 46610-23

Pri Sv. Krištofu oddam opremljeno sobo s posebnim vhodom, z ali brez hrane. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 46624-23

Separirano sobo mirno, takoj oddam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra« 46625-23

Prazno sobo lepo in zračno, s posebnim vhodom, oddam takoj ali pozneje za 250 Din mesečno. Pojasnila daje Kurilj, Mestni trg 5/II. 46614-23

Dopisi

Vsaka beseda 2 Din; za dajanje naslova ali šifre pa 5 Din. (34)

Mladenič 27 let star, želi znanja z 20—25 let staro gospodično lepe zunanjosti, ki poseduje gostilno ali pa nekaj gotovine. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Imovit in lepe zunanjosti« 46581-24

100%

Vaših želja zamoremo zadovoljiti z našo ogromno izbiro blaga za jesen in zimo, in nudimo:

Za damske obleke, voln.	od Din	36.—
Za damske plašče, voln.	od Din	85.—
Za moške obleke štof	od Din	54.—
Za moške obleke vol. sukno	od Din	114.—
Za moške obleke kamgarne	od Din	128.—
Za moške suknje Double	od Din	78.—
Za moške suknje, črno, sivo	od Din	115.—

dalje. — **Flanele, barhent, baržuni, pliši itd najceneje.**

SPECIALNA TRGOVINA

NOVAK — Ljubljana

Kongresni trg 15 (nasproti nunski cerkvi)

»Zvezda« blondinka, blizu okna, desno vhoda. 46589-24

Mladenka stara 19 let, vesela in prijetne zunanjosti, želi trajno prijateljstvo s starejšim solidnim gospodom. Dopise na oglasni oddelek Jutra pod šifro »Mladost«. 46587-24

Zlata moja dušica! Možno svidenje v nedeljo? Čas isti. Poljubljam. 46603-24

Ženitve

Vsaka beseda 2 Din; za dajanje naslova ali šifre pa 5 Din. (25)

26letni mladenič trgovsko naobražen, z Din 60.000 gotovine, želi poročiti gospodično, ki poseduje lastno trgovino, gostilno ali event. toliko kapitala, za skupen prevzem večje trgovine. Ponudbe po možnosti s sliko na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Resnost« 46616

Glasbila

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifre pa 5 Din. (26)

Kratek klavir dobro ohranjen, ceno prodam. Naslov v ogl. odd. »Jutra«. 46448-26

Lep kratek klavir ugodno prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 46562-27

Klavir za vsako ceno proda Zavernik, Maribor, Vattova ulica 5. 46618-26

Kratek klavir proda za 3500 Din in enega posodi na dom Zima, Wolfova ulica štev. 10/I. 46608-26

Živali

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (27)

Kapune prvovrstne, sočne, za Martinovo nudi najceneje Perutninarstvo Niko, Vižmarje. Zakoljemo in dostavimo na dom. 46605

Stroji

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (29)

Šivalni stroj (nepogrešljiv) dobro ohranjen naprodaj v Černetovi ulici št. 32/I. 46555-6

Majhen pisalni stroj z lepo in vidno pisavo, prodam za 1800 Din. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 46559-29

Transformator za trofazni tok, z oljnim hlajenjem, delozmožnost 5 kilovatov, prestava 500—380—220 voltov, 50 period z odcepi na istonapetostni strani, kupim. Opremljen z konzervatorjem. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Transformator« 46612

Pomoč

v vseh zadevah nudi »Jutrov« mali oglasnik.

NI RES, da vidite Vi na spodnji sliki šest lestev!

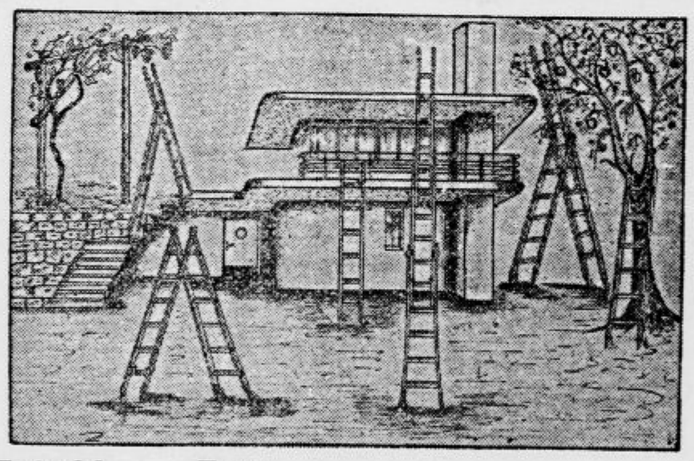

Zakaj? Zato, ker morete Vi eno samo mojo tridelno patentirano lestev postavitna vse načine, ki Vam jih kaže slika. Lestev je vsestransko takouporabljiva, da Vam nadomešča šest do osem drugih lestev. Zahtevajte prospekte. 11807

IGN. REPŠE, tvornica pohištva in patentnih lestev, LJUBLJANA, Dvorni trg 1.

E 536-32. 13274

DRAŽBENI OKLIC

Dne 17. novembra 1932 ob 10. uri se vrši na gradu **Puchensteinu** pri Meži (Dravska banovina) dražba nepremičnin grajščine, gospodarskih poslopij, njiv, travnikov in gozdov zemljiške knjige Otiški vrh vl. št. 133 ter 83 s pritiklinami.

Cenilna vrednost zemljišč s poslopji vred, to so grajščina, gospodarska poslopja, garaža, pralnica, koruznica, listnica, hlevi, ledenica, kozolci ter cerkvica za ograjo, znaša Din 2,072.246.

Vrednost pritiklin znaša Din 19.045.—.

Celotna cenilna vrednost znaša torej Din 2,091.291.—.

Najmanjši ponudek znaša Din 1,394.194.—.

Ponudnik ima pred začetkom dražbe položiti kot kavcijo znesek Din 209.130.— v gotovini ali tuzemskih papirjih ali drugih tuzemskih na borzi notiranih vrednostnih papirjih, pripravnih za položitev denarja mladoletnih oseb po obstoječih predpisih ali v vložnih knjižicah tuzemskih pupilarno varnih zavodih.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic ter na dražbene pogoje, ki se lahko upogledajo pri okrajnem sodišču v Slovenjgradcu ali pri upravniku konkurzne mase **dr. Hinkotu Schreinerju,** odvetniku v Slovenjgradcu, in ki daje natančnejša pojasnila.

Upravnik konkurzne mase MELITE FELDMANN:

Dr. Hinko Schreiner,

odvetnik, Slovenjgradec.

Prodaja tiskarniške opreme in strojev

Konkurzni upravitelj Hrvatske tiskare d. d. v Sarajevu naznanja, da se bo v slučaju ugodne ponudbe prodala tiskarniška oprema in mašinerija iz zgornje tiskarne, ravnotako tudi posamezno in iz proste roke.

Interesenti naj se obrnejo na konkurznega upravitelja **dr. L. Neuerja,** odvetnika v Sarajevu. Telefon 625. 13292

Zahvala

Za premnoge izraze iskrenega sožalja ob priliki izgube našega nepozabnega soproga, očeta, dedka, strica, svaka, tasta, gospoda

LUKE BLEJCA

šolskega upravitelja v pokoju

se Vsem prav prisrčno zahvaljujemo.

Posebej smo dolžni zahvalo g. primariju dr. Demšarju za požrtvovalni trud, č. ss. usmiljenkam, osobito č. s. Domincijani za strežbo, preč. duhovščini, g. šolskemu upravitelju Arriglerju za presrčne poslovilne besede, učiteljstvu. Iskrena zahvala občini Trzin, gasilnemu društvu Trzin za krasne poklonjene vence in obilno udeležbo. Presrčna hvala predstojništvu Lichtenthurnovega zavoda in vsem darovalcem lepega cvetja, vsem prijateljem in znancem, ki so spremili pokojnika k večnemu počitku.

V Ljubljani, dne 8. novembra 1932. 13300

Žalujoči ostali.

Spolne bolezni

sifilis, kapavica, beli tok so ozdravljive brez strupenih vbrizgavanj, brez živega srebra in salvarzana. Tisoči žen in mož enodušno hvalijo svoje ozdravljenje (trajno) na priroden način s preparatom »VIGI-TABL« brez motenj v izvrševanju poklica. Sijajna priznanja. Tisoče zahval. »VIGI-TABL« učinkuje zajamčeno, sigurno in prav hitro. Učinki so naravnost presenetljivi. Prof. Herry se je o njih izrazil, da »delajo prave čudeže«. Samo preparat »VIGI-TABL« Vam nudi gotov uspeh, v nasprotnem primeru pa se znesek vrne! Uporabljanje je za zdravje povsem neškodljivo. Cena Din 120.—, posebno za stare slučaje Din 200.—. Pošilja diskretno le HAVELKOVA Pharm. laboratoř, Praga-Nusle, Božetěchova 10 - T. R. 801. ČSR. 182

Edgar Rice Burroughs:

Tarzan, kralj džungle

DRUGI DEL

110.

Strah pred nasprotnikom, ki ga ni nihče videl, se je večal od trenutka do trenutka. Zbegani ljudožeri so prosili svoje gospodarje, naj jih odvedejo s tega groznega kraja. Tudi Arabci so verjeli, da z nagrabljenim plenom ne morejo dolgo ostati v džungli. In ko so Tarzan in njegovi vojščaki drugo jutro hoteli ponoviti napad, so našli razbojnike pripravljene za odhod.

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. Vsi v Ljubljani.